

บทที่ 4

กลยุทธ์การสร้างความมั่นคงในรายการสนทนายันเทิงทางโทรทัศน์

ในบทที่ 4 นี้จะเป็นการพรรณนาถึงกลยุทธ์ในการสร้างความมั่นคงในรายการสนทนายันเทิงทางโทรทัศน์ จากการวิเคราะห์เทปรายการ แล้วจึงสัมภาษณ์ผู้ผลิตเพื่อทราบถึงวิธีการสร้างกลยุทธ์เหล่านั้นของผู้ผลิต โดยการศึกษาครั้งนี้ มีรายการสนทนายันเทิงทั้งสิ้น 5 รายการ ดังนี้

1. รายการสมาคมชมดาว ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันพุธ เวลา 22.20 – 23.20 น.
2. รายการหลังคาเดียวกัน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ทุกวันอาทิตย์ เวลา 12.30 – 13.30 น.
3. รายการเจาะใจ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 22.20 – 23.20 น.
4. รายการสัญญามหาชน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีช่อง 7 ทุกวันศุกร์ เวลา 22.20 – 23.20 น.
5. รายการไอทีวีทอล์ค ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทุกวันอังคาร เวลา 22.20 – 23.20 น.

4.1 รายการสมาคมชมดาว ออกอากาศทุกวันพุธ ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เวลา 22.20 – 23.20 น. ผลิตโดยบริษัท โพลี พลัส จำกัด

พิธีกร

- คุณคัทลียา แมคอินทอช
- คุณสุวิภา กุลตั้งวัฒนา

4.1.1 รูปแบบรายการ จากการวิเคราะห์เทปรายการ พบว่าสมาคมชมดาวเป็นรายการสนทนา บันเทิง โดยมุ่งเน้นไปที่ความสนุกสนานที่ผู้ชมจะได้รับจากการพูดคุยของผู้ดำเนินรายการ กับ แขกรับเชิญ ซึ่งอาจจะมีแขกรับเชิญเพียงท่านเดียว หรือหลายท่านก็ได้ ขึ้นอยู่กับความน่าสนใจ และประเด็นของแขกรับเชิญในวันนั้น

รูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการสมาคมชมดาวมี 2 ท่านคือคุณคัทลียา แมคอินทอช และคุณสุวิภา กุลตั้งวัฒนา บางสัปดาห์จะมีพิธีกรรับเชิญนอกสถานที่ เช่น คุณสุนิสา เจ็ด ไปสัมภาษณ์ศิลปินวง Dogstar ที่มาเปิดคอนเสิร์ตในประเทศไทย

(1) จำนวนพิธีกร

กลยุทธ์ที่รายการสมาคมชมดาวใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรหญิง 2 คนที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ เพราะพิธีกร คือผู้ที่นำเสนอเนื้อหาและดำเนินรายการให้มีความต่อเนื่องและสนุกสนานตั้งแต่ต้นจนจบรายการ เนื้อหาสาระที่นำเสนอในรายการสมาคมชมดาวส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของบุคคลที่อยู่ในแวดวงบันเทิงที่ประสบความสำเร็จ และอยู่ในความนิยม เรื่องที่นำมาพูดคุยก็เป็นเรื่องเบาๆ ทั้งในเรื่องส่วนตัว ความรัก ตลอดจนเรื่องครอบครัว และการทำงาน การใช้พิธีกรเป็นผู้หญิงทั้ง 2 คนจึงเหมาะสมกับรายการในรูปแบบนี้

(2) บุคลิกลักษณะท่าทาง

กลยุทธ์ที่รายการสมาคมชมดาวใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรที่มีความสวยงามน่ารัก บวกกับพิธีกรที่มีประสบการณ์และความสามารถสูง บุคลิกลักษณะของทั้ง 2 พิธีกรในรายการสมาคมชมดาวคือความสวยความน่ารัก สุภาพ เรียบร้อย ให้เกียรติผู้ร่วมรายการ และสร้างความเป็นกันเองกับผู้ร่วมรายการ ซึ่งการใช้พิธีกร 2 แหม่มนี้จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญของสมาคมชมดาว ที่ใช้ความสวยของน้องแหม่ม - คัทลียา แมคอินทอช มาบวกกับประสบการณ์และความสามารถทางการเป็นพิธีกรของหนูแหม่ม - สุวิภา กุลตั้งวัฒนา ผู้ซึ่งมีความสนุกสนานน่ารัก เป็นกันเองสามารถเข้าได้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย ชื่อเชิญ "ดาว" ต่างๆ มาร่วมสนทนาและพูดคุยกันในรูปแบบที่สนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้รายการดูสนุกสนาน น่าติดตาม

วิธีการพูด

คุณคัทลียาจะพูดและถามคำถามตามสคริปต์ที่ทางทีมงานเตรียมไว้ให้ ส่วนคุณสุริวิภา ซึ่งเป็นคนที่มีความเป็นตัวเองสูง การพูด การวางตัวจะเป็นแบบกันเองมาก ทำตัวตามสบายไม่ค่อยมีจริตมารยา ประกอบกับการมีประสบการณ์เคยเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์มาแล้วหลายรายการ จึงทำให้มีความคล่องตัวสูง เป็นการแสดงโดยใช้วิธีแบบเปิดกว้างหรือหรือการแสดงโดยใช้บทเปิด (Improvisation Method) ที่อาศัยพลังแห่งการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยใช้ประสบการณ์และการจินตนาการ เมื่อมาทำหน้าที่พิธีกรในรายการสมาคมชมดาวจึงทำหน้าที่เป็นฝ่ายสร้างความบันเทิงสนุกสนานเฮฮาด้วยการพูดหรือแซวแซกกับเชิญ หรือแม้แต่แซวพิธีกรตัวเอง

ตัวอย่างการสร้างความเป็นกันเองของพิธีกร

ตัวอย่างที่ 1 พิธีกรแซวแซกกับเชิญ

คัทลียา : คุณใหม่ทานลูกชิ้นร้านนี้เป็นประจำ

สุริวิภา : มีเหตุผลอะไรไหมคะ อร่อยหรือว่าเจ้าของร้านหล่อ

วิธีการพูดของพิธีกรแต่ละท่านนั้น จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างกันไป แต่สิ่งที่พิธีกรมีเหมือนกัน คือ การดำเนินรายการแบบสนุกสนานและสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชม โดยการใช้นุขตลก การหยอกล้อ ซึ่งพิธีกรรายการสมาคมชมดาวทั้งสองท่านมีลีลาความสามารถในการดำเนินรายการ ทั้งในด้านการพูดเกริ่นนำการพูดเชื่อมโยง กระเช้าเหย้าเหยาะเข้าคู่กันเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของรายการนี้

ตัวอย่างที่ 2 พิธีกรแซวพิธีกรด้วยกันเอง

คัทลียา : แต่ด้วยแฟนๆ ของดีทูบีมีเยอะมาก ถ้าไม่ถามคำถามนี้เขาจะไม่ยอมแน่ๆ ว่าผู้หญิงในดวงใจมีสเปกไว้ว่ายังไงบ้าง ชอบผู้หญิงแบบไหน

บีม : ชอบผู้หญิงผอมยาว ดูแลตัวเองได้ (หันหน้ามาทางคัทลียา) ต้องเป็นผอมยาวครับ

สุริวิภา : อู๊ย! สะใจ พอใจรึยัง น้องแดนล่ะ

แดน : ชอบผู้หญิง 2 บุคลิกครับแบบว่าเรียบร้อยก็ได้ เบี้ยวๆ ก็ได้ แล้วก็มีความมั่นใจในตัวเองสูง ชี้อ่อน

สุริวิภา : เออเขาเค้าชอบผู้หญิงเก่งเนอะ บีม?

บีม : เหมือนกันครับชอบผู้หญิงเก่ง คุณมีความคิด

สุริวิภา : ผอมยาวไหมคะ ผอมยาวแบบนี้ไหมคะ (หันหน้าไปทางคัทลียา)

คัทลียา : ไม่ตอนนี้เริ่มเสียความมั่นใจแล้วหรือน้องเขาเป็นอะไร เขาไม่กล้ามองหน้าดิฉัน

สุริวิภา : เขามองหัวเข่าคุณนะคะ หัวเข่าคุณมีอะไรคะ ลองเช็kdุสิตะ

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า การใช้พิธีกรที่มีวิธีการพูด การดำเนินรายการที่มีความสามารถ จะสามารถสร้างบันเทิงให้กับผู้ชมได้ แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในกรอบที่เหมาะสม ไม่เป็นกันเองมาจนเกินไป จนอาจเป็นความก้าวร้าว และกล่าวในสิ่งที่ไม่สมควรกล่าวออกรายการได้

- การแสดงออกทั้งทางสีหน้าและท่าทางประกอบ

การแสดงออกทางสีหน้าของคุณคัทลียาจะยิ้มแย้มแจ่มใส หน้าสวยตลอดเวลา นั่งตัวตรง ถือคำถามไว้ในมือและวางมือประสานไว้ที่หน้าตักในระหว่างที่พูดคุยซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้ชมถือว่าเป็นท่าทางที่สุภาพและผู้ชมก็พบเห็นจนชินตา แต่สำหรับคุณสุริวิภาไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้นอยู่ตลอดเวลา บางครั้งมีการเอนไปฟังพนักงานแขวนข้างใดข้างหนึ่ง หรือเอามือพาดบนพนักงานแขวนข้างใดข้างหนึ่ง มีการใช้มือประกอบการอธิบายหรือประกอบคำพูด มีการแสดงออกทางสีหน้าที่มีลักษณะเปิดเผยมาก คิดอย่างไรก็แสดงออกมาอย่างนั้น ไม่มีการเสแสร้งหรือปั้นหน้า เมื่อมีเรื่องที่ตลกขบขันก็จะหัวเราะเสียงดังแสดงออกพร้อมสีหน้าอย่างชัดเจน ประกอบกับมีลีลาในการดำเนินรายการแบบง่าย ๆ ใช้สำนวนง่ายสั้นไหลตามอารมณ์และสถานการณ์

ตัวอย่างพิธีกรมีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางประกอบ

สุริวิภา : ถ้าทำหนังน้องบ๊ิกอยากทำไหนประเภทไหน

คัทลียา : โรแมนติกเศร้า

สุริวิภา : โอ้ โรแมนติกเศร้าๆ มากเลย เล่นเองไหมคะ ดิฉันมีนางเอกมานำเสนอ (ชี้ไปทาง

คัทลียา) เดี่ยวๆ เวลาทาบตามนางเอกต้องสบตานิดนึง ลองดูสิคะ นี่ตาไปอยู่ที่หัว

เข่าใครเขาจะไปเล่นให้คุณ เอ้า! ไม่มีนางเอกนะ เอ้าสิๆ ลองดูนิดนึง 3 4 แอคชั่น

- การแต่งกาย

เสื้อผ้าพิธีกร เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผู้ปรากฏตัวในรายการเป็นอย่างหนึ่งในการสร้างความรู้สึก ทัศนคติแก่ผู้ชม โดยเฉพาะพิธีกรที่ทำหน้าที่หลักในรายการจะต้องแต่งกายให้เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะของรายการให้มากที่สุด และควรเลือกเสื้อผ้าที่ส่งเสริมบุคลิกของผู้ร่วมรายการเพราะจะทำให้รายการดูน่าเชื่อถือขึ้นด้วย เช่น รายการสมาคมชมดาวเป็นรายการสนทนาบันเทิง เน้นแซ่บรับเชิญที่เป็น "ดาว" เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายแต่ละสัปดาห์จะผ่านการเลือกสรรจากทีมงาน ทั้งทรงผมและเสื้อผ้า ซึ่งบางสัปดาห์ก็เป็นแบบทันสมัย สะท้อนภาพความนิยม

ในการแต่งกายของผู้คนในปัจจุบัน เช่น สวมเสื้อไม่มีแขนกับกางเกง บางสัปดาห์ก็เป็นแบบย้อนยุค เช่น สวมเสื้อคอปิด มีระบายที่แขน สวมกระโปรงเพราะไม่ได้เน้นการเคลื่อนไหว เข้ากับทรงผมเปียๆ ตัดศีรษะ และติดก๊ิบติดผมหลายตัว ซึ่งการแต่งกายของพิธีกรที่ดูสดใสก็อาจทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสดชื่นแจ่มใส แต่บางชุดก็ไม่เหมาะสำหรับการใส่ในชีวิตประจำวันทั่วไป เพราะเป็นแบบชุดราตรีหรูหราเพื่อใส่ออกงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแขกรับเชิญที่มาในวันนั้นด้วย เช่น วันที่เชิญคุณใหม่ เจริญปุระมาในรายการ พิธีกรทั้ง 2 คนก็จะใส่ชุดราตรี ตุ่มหูยาวเข้ากับสร้อยคอวิบวิบ เปล้าผม และสวมรองเท้าส้นสูง

(3) วิธีการตั้งคำถาม

กลยุทธ์ที่รายการสมาคมชมดาวใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การตั้งคำถามแบบเบาๆ ไม่เอาจริงจังกับคำตอบ ใช้คำถามยั่วหยอแขกรับเชิญ โดยพิธีกรของรายการสมาคมชมดาวจะพูดตามบทโดยอาศัยข้อมูลของแขกรับเชิญ จากการค้นคว้าจัดเตรียมโดยทีมงานสร้างสรรค์และสร้างบรรยากาศในการสนทนาให้มีความคุ้นเคย เป็นกันเองในระหว่างการพูดคุย เพื่อให้ผู้ร่วมรายการรู้สึกผ่อนคลาย สบายใจในการพูดหรือตอบคำถามซึ่งจะสังเกตได้จากวิธีการพูด วิธีการสนทนาโดยใช้ภาษาต่างๆ ใช้คำถามตรงๆแบบเบาๆ ให้น่ารัก

ตัวอย่างวิธีการตั้งคำถามของพิธีกร

สุริวิภา : และที่เหมือนกันอีกอย่างหนึ่งคือ เล่นละครอยู่ในค่ายยูมา ตอนครั้งที่เจอกันมองซึ่งกัน

และกันเป็นยังไงบ้าง (หัวเราะ) ปิงกันยังไงบ้าง ตอนแรกคิดว่าเคนเป็นคนยังไงคะ

น็อต : เป็นคนนิ่งๆ โดยภาพรวมฟอร์มจัด แต่จริงๆ ซึ่เล่นมากๆ

สุริวิภา : พี่ดูเขาไม่ค่อยคุย เป็นคนเรียบร้อย

คัทลียา : เห็นว่าน้องเคนชอบเม้าท์ด้วย

สุริวิภา : เหรอ น้องเคนคุยได้ด้วยหรอคะ เห็นปกติพูดน้อย

คัทลียา : แต่อย่างหนึ่งสำคัญมากๆที่เราเชิญทั้ง 2 ท่าน มาพูดคุยกันในวันนี้คือ ทั้ง 2 คนนี้มี

ความเชี่ยวชาญๆ กัน แต่ต่างกันตรงที่คนหนึ่งเชี่ยวชาญฉ่างอย่างเช่นน้องน็อต ส่วนคุณ

เคนจะแบบเชี่ยวชาญ เราเริ่มที่คนที่เชี่ยวชาญก่อนดีกว่าว่าวิธีการของคุณเป็นยังไง

มันเกี่ยวอะไรกับไข่เค็มคะ

2. ผู้ร่วมรายการ (guest) เป็นเรื่องสำคัญมากอย่างหนึ่งของกลยุทธ์ในการสร้างความบันเทิงรายการสมาคมชมดาว โดยใช้สิ่งสำคัญเกี่ยวกับผู้ร่วมรายการก็คือ

- ความน่าสนใจของบุคคล ที่ได้เชิญมาเป็นแขกรับเชิญในรายการ ความสนใจของบุคคลนั้นเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ ความมีชื่อเสียง และอาชีพหรือแวดวงทางสังคม โดยเฉพาะในแวดวงบันเทิงหรือผู้ที่กำลังมีข่าวในขณะนั้น ซึ่งบุคคลที่จะเชิญมาร่วมในรายการสมาคมชมดาวจะต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ เพราะเป็นอาชีพที่ประชาชนทุกระดับ ทุกกลุ่มให้ความสนใจและเป็นอาชีพที่ให้ความสุขความบันเทิงแก่ผู้ชม ประกอบกับได้ชมสิ่งสวยงาม รูปถ่ายหน้าตาดี สวย หล่อ และได้ชมการแต่งกายด้วยแฟชั่นสวยๆ งามๆ ทำให้รู้สึกสดชื่น แจ่มใส เบิกบาน

- ความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูล รวมถึงความรวดเร็วในการเชิญแขกรับเชิญด้วยการเชิญแขกรับเชิญของรายการสมาคมชมดาวค่อนข้างจะได้เปรียบกว่ารายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ เนื่องจากว่าสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีดารานักแสดงในสังกัดมากมาย สามารถเชิญมาร่วมรายการได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งก็จะทำให้ผู้ชมสนใจมากยิ่งขึ้นไปอีก ประกอบกับเจ้าของบริษัทผู้ผลิตยังเป็นภรรยาของเจ้าของหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่อย่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งจะมีผลอย่างมากในการเชิญดารานักร้อง นักแสดงมาร่วมรายการหรือแม้แต่โปรโมทรายการของแต่ละสัปดาห์ในหน้าบันเทิง เช่น จอย – ศิริลักษณ์ เป็นข่าวว่าเธอโตแล้วดูแลตัวเองได้แล้ว , อ้อม – ศานันท์นี้จะแต่งงานกับเกริก ซิลเลอร์

3. บรรยากาศในการนำเสนอรายการสนทนาบันเทิง

บรรยากาศในรายการสมาคมชมดาว เป็นกลยุทธ์ที่ทางทีมงานให้ความสำคัญในการสร้างความบันเทิง ซึ่งโดยปกติแล้วการสร้างบรรยากาศในการนำเสนอรายการจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

(1) ฉาก

มีการจัดฉากหลักและมีการจัดฉากประกอบเพิ่มเติม การออกแบบฉากที่ดีต้องให้เหมาะสมกับการใช้งาน ฉากที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดีจะช่วยให้ผู้ชมทราบถึงวัตถุประสงค์ บรรยากาศ และอารมณ์ของรายการนั้นๆ การจัดฉากของรายการสมาคมชมดาวใช้กลยุทธ์คือ

- การจัดฉากหลักเป็นแบบธรรมชาติ โดยเปรียบฉากเป็นเสมือน "ที่ทำการสมาคม" แต่มีการใช้รูปทรงต่างๆ เข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดมิติ เช่น สีเหลี่ยม วงกลม หลากสีล้วน เช่น น้ำเงิน เขียว ชมพู แดง ขาว โดยมีฉากเป็นโทนสีฟ้าเป็นหลัก และมีโลโก้ของรายการซึ่งก็

คือ ดาวดวงใหญ่ๆพาดบนเส้นสีฟ้าเข้ม เข้ากับแนวคิดของรายการที่เปรียบเสมือนเส้นทางของ
ดวงดาว

ภาพที่ 1 การจัดฉากหลักของรายการสมาคมชมดาว

- การจัดฉากประกอบเป็นแบบเหมือนจริง ช่วยให้เห็นวัตถุประสงค์และเนื้อหาของ
รายการที่พูดคุยกันในวันนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น สัปดาห์ที่เชิญคุณใหม่ เจริญปุระมาเป็นแขกรับ
เชิญ มีการจัดฉากเล็กๆจำลองเป็นร้านก๋วยเตี๋ยวจักรพรรดิ มีรถเข็นขายก๋วยเตี๋ยว มีโต๊ะ เก้าอี้
และอุปกรณ์ประกอบในการปรุงรส

ภาพที่ 2 การจัดฉากประกอบ

(2) แสงสี

มีการจัดแสงหลากหลายรูปแบบ แสงสีเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ในห้องส่ง ทั้งนี้เพราะเราสามารถใช้นำแสงมาช่วยกำหนดอารมณ์ ความรู้สึก และบรรยากาศของเหตุการณ์นั้นๆ ได้ การให้แสงสีที่ต่างกันจะให้อารมณ์ที่ต่างกันออกไป กลยุทธ์การจัดแสงสีในรายการสมาคมชมดาว คือ

- การจัดแสงสีแบบยึดหลักความจริง (Realistic) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของการจัดฉากให้มีอารมณ์และโทนของอารมณ์กันกับแนวคิดของฉาก เพราะแสงสีที่ใช้ในรายการสมาคมชมดาวก็ไม่ได้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากเหมือนกับรายการปกิณกะบันเทิงที่เน้นการแสดงความสามารถของแขกรับเชิญ ที่ต้องใช้ลูกเล่นให้เหมาะสมกับช่วงของการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมหรือรายการประเภทเกมโชว์

- การจัดแสงแบบพิเศษ (Special Lighting Application) แบบ Reflected Shapes คือการนำกระดาษหรือพลาสติกมาเจาะเป็นรูต่างๆ แล้วฉายไฟไปที่กระดาษหรือพลาสติกนั้น ให้เงาไปตกอยู่ในฉากที่ต้องการ โดยเจาะเป็นรูโลโก้รายการสมาคมชมดาวเคลื่อนไหวไปมา ส่วนฉากที่โชว์การร้องเพลงของแขกรับเชิญก็จะมีการจัดแสงสีให้เหมาะสมกับฉากนั้น โดยอาจมีการใช้ไฟสี ไฟกระพริบ วูบวาบ หรือหวา เพื่อสร้างบรรยากาศให้คึกคัก สดชื่น แจ่มใสไปด้วย

ภาพที่ 3 การใช้แสงสีเพื่อสร้างบรรยากาศ

(3) หมอกและควัน

มีการใช้ในรายการสมาคมชมดาวน้อย จะมีบ้างในช่วงการร้องเพลงของแขกรับเชิญ

ภาพที่ 4 การใช้หมอกควัน

(4) เสียง

มีการใช้เสียงหลากหลาย เสียงนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการผลิตรายการโทรทัศน์ทุกประเภท ทั้งนี้เพราะเสียงช่วยเป็นส่วนเติมเต็มให้รายการมีความสมบูรณ์มากขึ้น เพราะในบางครั้งการใช้ภาพอย่างเดียวในการนำเสนอแก่ผู้ชมนั้นก็ไม่สามารถให้อารมณ์บรรยากาศและสื่อความหมายได้ดีเท่าที่ควร รายการสมาคมชมดาวเป็นรายการสนทนาบันเทิง รายการหนึ่งที่มีความสำคัญกับการใช้เสียง ซึ่งมีกลยุทธ์ดังนี้

- ใช้เพลงประจำรายการ เป็นเพลงที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของรายการ โดยมีเนื้อหาบ่งบอกถึงชื่อรายการ แนวคิดหลักของรายการที่ให้ความสำคัญกับแขกรับเชิญ และเน้นอารมณ์การมีส่วนร่วมของผู้ชมรายการให้เป็นสมาชิกชมรมผู้ที่ชื่นชอบแขกรับเชิญ โดยจะมีการเปิดเพลงประจำรายการเป็นเพลงไตเติ้ลเปิด และปิดรายการของทุกวัน

ตัวอย่างเนื้อร้อง เพลงประจำรายการสมาคมชมดาว

สมาคม...ชมดาว ...ฮา...

ในจักรวาลอันไกลโพ้น ก็ยังมีโลกใบกลมๆ
ต้นเหตุแห่งความชื่นชม และสุขสมประจำวัน

มีสิ่งต่างๆ ในชีวิต ผู้คนมากมายอยู่ร่วมกัน
 และมีคนในพวกนั้น คือสมาคมชมดาว
 ชมเขาไปทั่ว และคอยติดตามดวงดาวไปชมเขาจนชั่วชีวิต
 ให้โลก รู้ว่านี่แหละสมาชิก ของสมาคมชื่นชมดวงดาว...ฮืมๆ

- ใช้เพลงประกอบรายการ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ เพลงเปิดตัวแขกรับเชิญ และ เพลงคลอไปกับรายการ โดยทีมงานจะประณีตในการเลือกเสียงเพลงต่างๆ มาประกอบรายการ ในแต่ละสัปดาห์แตกต่างกันไป เพื่อให้มีความเกี่ยวข้องหรือเข้ากับแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการ โดยจะเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องหรือเพลงบรรเลง ทั้งเพลงไทยและต่างประเทศ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจให้กับผู้ฟัง เช่น เปิดเพลง It's my life ของ Bon Jovi ตอนเส้นทางที่เหมือนกันของ 2 พระเอกหนุ่ม , เปิดเพลง เพราะเราคู่กัน ตอนที่ภรรยาของคุณยุรนันท์ออกมา

ตัวอย่างการใช้เพลงประกอบรายการ

คัทลียา : สำหรับพี่แซมกับพี่มุก รู้จักกันมากี่ปีแล้วคะ

ยุรนันท์ : ถึงวันนี้ก็ 18 ปี

คัทลียา : ขออนุญาตถามตอนที่รู้จักกันอายุเท่าไรคะ

ยุรนันท์ : พี่อายุ 21 พี่มุกยังเรียนมหาลัยอยู่เลย

สุริวิภา : หลอกเด็กหรือคะ

ยุรนันท์ : (หัวเราะ) อายุต่างกันปีเดียว เออไม่รู้เหมือนกันว่าใครหลอกใคร

สุริวิภา : เรายังงัดดีกว่าคุณผู้ชมคะ วันนี้เราจะได้พูดคุยกับหญิงสาวที่ครองใจพระเอกตลอดกาล มาถึง 18 ปี คุณมาลิสสา ภมรมนตรีคะ

เสียง : เสียงปรบมือ.....

เพลง : เพลงเปิดตัวแขกรับเชิญ "รักคือเธอและฉัน" (...รักคือเธอและฉัน รักคือความผูกพัน ยิ่งใหญ่ จากใจของเรา เพราะเราคู่กัน...)

ภาพ : (คุณยุรนันท์เดินไปรับคุณมาลิสสาที่กำลังเดินลงบันไดมาสู่เวทีกลาง)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า การใช้เพลงเปิดตัวแขกรับเชิญ จะช่วยสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมเพื่อให้เข้าใจและรู้สึกถึงความรักของแขกรับเชิญทั้งสอง

ในส่วนของเพลงที่เปิดคลอไปกับรายการนั้น มักจะเปิดในช่วงที่ออกไปบันทึกเทปนอกสตูดิโอ เช่น ไปเยี่ยมเยียนบ้าน หรือสถานที่ของแขกรับเชิญ ตัวอย่างเช่น เปิดเพลงสากล Stand By Me ตอนที่คุณปีเตอร์ คอร์ป ไดเรลด์ล พาชชมภายในร้านอาหารที่ปีเตอร์ร่วมหุ้นกับเพื่อนๆ ซึ่งการเปิดเพลงคลอไปกับรายการนั้นก็เพื่อเป็นส่วนเสริมอารมณ์ เพราะเพลงจะทำให้รายการไม่เจียบเหงา เพื่อให้ผู้ชมเกิดความคึกคักสนุกสนาน

- ใช้เสียงปรบมือและเสียงกรี๊ดในห้องส่ง จะเป็นเสียงที่ใช้มากที่สุด ซึ่งก็เหมือนกับรายการอื่นๆ ที่จะจัดให้ผู้ชมมานั่งชมรายการในห้องส่งคราวละประมาณ 30 – 50 คน โดยมาจะเป็นกลุ่มคนที่จัดหามาและกลุ่มผู้ที่สนใจแขกรับเชิญและขอมาชมรายการในห้องส่ง ผู้ชมในห้องส่งจะจะมีส่วนช่วยสร้างบรรยากาศในรายการเป็นอย่างมาก โดยเสียงปรบมือ จะใช้ทุกครั้งในช่วงเปิดรายการ ต้อนรับแขกรับเชิญและผู้ร่วมรายการ เพื่อแสดงความยินดี พอใจ ชอบใจ หรือเมื่อรู้สึกตลกขบขัน เสียงปรบมือนี้จะช่วยสร้างบรรยากาศของการนำเสนอในรายการให้ดูสดชื่น สดใส สนุกสนาน และยังทำให้ผู้มาร่วมรายการรู้สึกมีเกียรติ มีความเด่นขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ชมทางบ้านรู้สึกสดชื่นแจ่มใสอยากชมรายการต่อไปด้วย เช่นเดียวกับเสียงกรี๊ดที่ผู้ชมจะส่งเสียงเมื่อได้ยินคำตอบที่ถูกต้อง พอใจ นอกจากนี้จะเป็นการสร้างบรรยากาศแล้วก็ยังเป็นเหมือนการสะท้อนกลับ (feedback) ได้ว่าเมื่อผู้ชมในห้องส่งมีความรู้สึกเช่นไร ผู้ชมทางบ้านก็น่าจะมีความรู้สึกอย่างนั้นด้วย ถ้าผู้ชมในห้องส่งสนุกสนาน ตลกขบขัน คนทางบ้านก็น่าจะสนุกสนานตลกขบขันด้วยเช่นกัน และผลที่ได้อีกอย่างหนึ่งคือ ผู้ชมในห้องส่งจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แทนหรือแสดงความรู้สึกแทนผู้ชมทางบ้าน

ตัวอย่างการใช้เสียงปรบมือและเสียงกรี๊ด

สุวิภา : เวลาฉันร้องดั่งๆ พิธีกรดั่งๆ ก็จะมีการเลียนแบบ น้องพลับเองก็มี เป็นหนึ่งที่หลายๆ คนอยากจะลอกเลียนแบบ วันนี้พี่นุ้เหม่มก็มีน้องพลับฝาแฝดมาให้ชมกัน จะเหมือนแค่ไหน ไปพบกับคุณเจนเนท์ เขียวคะ

เจนเนท์ : (ออกมาร้องเพลงใครๆก็ไม่รักผม)

เสียง : เสียงผู้ชมปรบมือและกรี๊ด

- การใช้เสียงประกอบ (Sound Effect) ในรายการสมาคมชมดาวนั้นมีการใช้ในบางครั้ง เพื่อเพิ่มสีสันให้กับรายการ เน้นการให้อารมณ์ความรู้สึกสนุกสนาน เช่น เสียงแป่ว เสียงดิ่ง ฯลฯ

ตัวอย่างการใช้เสียงประกอบ

คัทลียา : คุณใหม่ทานลูกชิ้นร้านนี้เป็นประจำ

สุริวิภา : มีเหตุผลอะไรไหมคะ อร่อยหรือว่าเจ้าของร้านหล่อ

คนเลิฟ: (ใส่น้ำจากเจ้าของร้านลูกชิ้น ซึ่งเป็นแฟนของคุณใหม่ออกมา)

เสียงประกอบ : ดิ่ง...

สุริวิภา : แหมเจ้าของไม่มา ยังฝากน้ำจากมาเน้อะ

การใช้เสียงประกอบนี้ มักจะเป็นการนำมาใช้พิจารณาจากอารมณ์ของผู้พูดเป็นหลัก
ว่ามีอารมณ์ไปในทิศทางใด ทางบวกหรือลบ จากนั้นจึงนำมาใช้ให้เหมาะกับสถานการณ์

4. มีการเพิ่มเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อสร้างความบันเทิงให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเทคนิควิธีการพิเศษอื่นที่ได้นำมาสร้างความบันเทิงให้รายการสมคม
ชมดาว ได้แก่

- การใช้วิธีการอุปมาอุปมัย แกร็บเชิญของรายการหรือผู้ร่วมรายการ ทางรายการจะเรียกว่าเป็น "ดาว" ในรายการซึ่งหมายถึง หมายถึงดาราที่มีชื่อเสียง สิ่งที่สูงใส มีประกายเป็นที่
สูงส่งอยู่ไกลเป็นที่หมายปองของคนทั่วไป อยู่ท่ามกลางดาวดวงอื่นๆ บนท้องฟ้า ซึ่งเป็นวิธีการ
อุปมาอุปมัย (metaphore) ยกย่องให้เกียรติแกร็บเชิญอย่างสูงและพยายาม identity บุคคลนั้น
ให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากผู้คน อันเป็นความต้องการสูงสุดอย่างหนึ่งในชีวิต
มนุษย์ ผู้ชมที่บ้านก็จะรู้สึกว่แกร็บเชิญที่เป็นดาวเป็นสิ่งที่สวยงาม น่ารักน่าชม สามารถ
สร้างความสุขทางใจแก่ผู้ชมได้

ตัวอย่างการอุปมาอุปมัย

คัทลียา : ถึงแม้จะมีดาวดวงใหม่เกิดขึ้นมากมายแต่เราเชื่อว่าดาวดวงนี้ยังอยู่ในใจคุณผู้ชมเสมอ
กลับมาช่วงพบกับคุณใหม่ เจริญปุระค่ะ

*****ตัดเข้าโฆษณา*****

สุริวิภา : คุณใหม่ เจริญปุระค่ะ เชิญค่ะ สวัสดีค่ะ (เสียงกรีดและปรบมือดังสนั่น) เรากำลังคุย
กัน คุณใหม่ปล่อยให้แฟนฯ รออัลบั้มชุดนี้นานมาก ทำไมนานขนาดนั้นคะ

- การนำบุคคลหรือสิ่งของมาสร้างความประหลาดใจ

ระหว่างการสัมภาษณ์จะมีการเตรียมสิ่งของ เครื่องใช้หรือของส่วนตัวของบุคคลนั้นมา ซ่อนไว้ก่อน เมื่อถึงจังหวะและเวลาเหมาะสมก็จะหยิบมาให้แขกรับเชิญดู ซึ่งของเหล่านั้นจะเป็น สิ่งของที่แขกรับเชิญเองก็คาดไม่ถึงว่าพิธีกรจะเอามาเสนอในเวลานั้น เช่น ตุ๊กตาของพี่สาวที่น้อง พลับชอบมาก หรือการเชิญเต๋ยา โจเจอร์ออกมาเพื่อสร้างความประหลาดใจให้น้องพลับ , ให้คน ฆ่ายก้วยเดี่ยวใส่หน้ากากคุณติว - แฟนของคุณใหม่ออกมาเสิร์ฟก้วยเดี่ยว เป็นต้น

ภาพที่ 5 การนำบุคคลมาสร้างความประหลาดใจ

- การเพิ่ม VTR คำถามจากผู้ชมหรือเพื่อนดารา นักร้อง นักแสดงคนอื่นๆ เพื่อ ถูถามแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการแทนการถามของพิธีกร

ตัวอย่าง VTR คำถามจากเด็กๆ แฟนเพลงของน้องพลับ (ออกอากาศ 18 กันยายน 2545)

: น้องพลับชอบวิชาไหนเป็นพิเศษครับ ?

: น้องพลับจะมาเล่นละครไหม ?

- การเพิ่ม VTR เยี่ยมชมบ้านหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแขกรับเชิญในรายการใน แต่ละสัปดาห์ เช่น เยี่ยมบ้านของคุณใหม่ เจริญปุระ (ออกอากาศ 25 กันยายน 2545) และ ให้คุณใหม่โชว์การทำอาหาร, เยี่ยมบ้านของครอบครัวคุณแซม - ยูนันท์ ภมรมนตรี (ออก อากาศ 4 กันยายน 2545) , เยี่ยมร้านแจมแจมของคุณปีเตอร์ คอร์ป ไดเรนดัล (ออกอากาศ 30

ตุลาคม 2545) และโทรทัศน์ผสมคืออกเทล , ฮิวโก้พาไปเที่ยวเลือกซื้อของเก่าที่วัดสวนแก้ว (ออกอากาศ 9 ตุลาคม 2545) เป็นต้น

- การนำความสนุกสนานของรายการอื่นมาผสม รายการสมาคมชมดาวมีการเพิ่มเติมเทคนิคในการนำเสนอโดยการนำความสนุกสนานของรายการอื่น เช่น สัปดาห์ที่คุณยุรนันท์มาออกรายการ ก็มีการเลียนแบบรายการหลังคาเดียวกันที่คุณยุรนันท์เป็นพิธีกร โดยมีการตั้งถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัว ซึ่งเป็นการคำถามจากคุณตุ๊ก - ญาณี , หนู่ม - ศรราม แล้วให้แขกรับเชิญเลือกคำตอบ

ตัวอย่างการนำความสนุกสนานของรายการอื่นมาผสม

สุริวิภา : น้องเคยเป็นแขกรับเชิญเทปแรกรายการคุณเหมือนกันนี่คะ

ยุรนันท์ : (หัวเราะ)

คัทรีญา : งั้นดิฉันขอคืนบ้างได้ไหมคะ ใครตอบถูกเราให้ดาว

VTR คำถามจากคุณตุ๊ก ญาณี : สวัสดีค่ะ ดิฉัน นัท มีเรีย มีคำถามมาถามว่า ผมบนศีรษะไหนเป็นของภรรยาคุณคะ

ภาพที่ 6 การนำความสนุกสนานของรายการอื่นมาผสม

- การใช้เทคนิคในการตัดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก

รายการสมาคมชมดาวเป็นรายการสนทนาบันเทิงที่มีการใช้เทคนิคการตัดต่อและคอมพิวเตอร์กราฟิกมาก เพื่อดึงดูดใจและสร้างความแปลกใหม่ให้กับรายการ และเพื่อเน้นความรู้สึก สร้างความสนุกสนาน เช่น สัปดาหที่น้องพลับมาร่วมรายการ มีการเชิญทยา โรเจอร์ ซึ่งเป็นดาราคณโปรดของน้องพลับออกมา และใช้เอฟเฟคหยุดภาพและใช้วงกลมสีแดงวงหนำน้องพลับ พร้อมกับขึ้นตัวหนังสือว่า "แค้นแดงมาก !!! "

ภาพที่ 7 การใช้เทคนิคในการตัดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก

- ความสดของรายการ ผู้ผลิตรายการพยายามจะทำให้รายการคล้ายกับการถ่ายทอดสดมากที่สุด เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่าได้ชมรายการที่กำลังเกิดขึ้นจริงในขณะนั้น ซึ่งกระทำได้โดยเทคนิควิธีการผลิตเพื่อดูให้สมจริง คือ การพูดของพิธีกรอ้างอิงถึงเวลา ที่คาดว่าเป็นเวลาจริงในขณะออกอากาศ เช่น "...คืนนี้ขอให้ทุกคนนอนหลับฝันดีตื่นมาพบกับสิ่งดีๆ ค่ะ" หรือการพูดถึงเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางสังคมปัจจุบันและประชาชนให้ความสนใจมาก เช่น จำลึกถึงวันที่ตึกเวิร์ลด์เทรดถล่ม (ออกอากาศ 11 กันยายน 2545) และอาจมีการอ้างหลักฐานประกอบเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ เช่น พูดถึงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ของคุณจอย - ศิริลักษณ์ ก็มีการนำภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์มาแสดงประกอบ (ออกอากาศ 28 สิงหาคม 2545) หรือการพูดถึงฤดูหรือเทศกาลต่างๆ เช่น วันแม่ก็จะเป็นเรื่องราวของผู้ที่เป็นแม่ที่สูญเสียลูกอย่าง คุณตัก - ศิริพร และแม่ที่ดูแลเด็กๆ ด้วยโอกาสของเจมี บูเฮอร์ (ออกอากาศ 14 สิงหาคม 2545)

4.1.2 เนื้อหาในรายการ

โครงสร้างรายการ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง

- ช่วงที่ 1 - ไต่เต้ลรายการ
- เปิดตัวพิธีกร
- เปิดตัวแขกรับเชิญ
- VTR ผู้สนับสนุนช่วงที่ 1
- ช่วงที่ 2 - VTR กิจกรรมที่ 1 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ชมทางบ้าน
- สนทนากับแขกรับเชิญ
- VTR ผู้สนับสนุนช่วงที่ 2
- ช่วงที่ 3 - VTR กิจกรรม 2 เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ชมทางบ้าน
- สนทนากับแขกรับเชิญ
- VTR สนับสนุนช่วงที่ 3
- ช่วงที่ 4 - VTR กิจกรรม 3
- สนทนากับแขกรับเชิญ
- ไต่เต้ลท้ายรายการ

ช่วงสนทนาบันเทิง จะแบ่งเป็น 4 ช่วง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการพูดคุยกับ "ดาว" ในแง่มุมต่างๆ ที่ผู้ชมให้ความสนใจโดยละเอียด ทั้งแง่มุมส่วนตัว ครอบครัว ความรัก ความฝัน ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ประทับใจ รวมทั้งนำเสนอถึงความสามารถพิเศษของดาวดวงนั้น

ส่วนสื่อบุพิเศษ หรือ VTR กิจกรรมซึ่งจะมีหลังจากเปิดมาในช่วงที่ 2 ช่วงที่ 3 และช่วงที่ 4 นั้น จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านได้ร่วมสนุกกับทางรายการ เช่น มีการโหวต การตอบปัญหา เพื่อรับของรางวัลเป็นของที่ระลึกจากทางรายการ เพราะรายการสมาคมชมดาวเป็นรายการที่มีผู้ชมมาก จึงมีโฆษณาระหว่างเบรกเป็นจำนวนมากเช่นกัน และการที่รายการสมาคมชมดาวไม่มีป้ายผู้สนับสนุนรายการอยู่ที่ฉากด้านหลังเหมือนรายการอื่น จึงใช้วิธีขายเนื้อรายการทำเป็นสื่อบุพิเศษหรือ VTR กิจกรรมแทน เพื่อให้ผู้สนับสนุนรายการได้ใช้ช่องทางในการสร้างการรับรู้

และจดจำให้กับตัวสินค้า นอกจากนั้นยังเป็นการดึงดูดใจให้ผู้ชมติดตามชมด้วย เพราะคำถามหรือการโหวตนั้นจะเป็นคำถามง่ายๆ ผู้ชมทางบ้านรอชมว่าจะมีสิทธิได้รับของรางวัลนั้นๆ หรือไม่ จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายนอกคือผู้โฆษณาจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการนำเสนอของของผู้ผลิต ในขณะเดียวกันก็สร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ชมทางบ้าน

ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รายการสมาคมชมดาว เป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม โดยมีแนวคิดในการเปิดชีวิต “คนบันเทิง” และบุคคลที่ประสบความสำเร็จในแวดวงต่างๆ ที่ผู้คนให้ความสนใจ โดยเฉพาะเรื่องราวทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว สะท้อนแง่มุมต่างๆ ในขณะเดียวกันก็ให้สาระ ความรู้ และข้อคิดแก่ผู้ชมด้วย ว่าพวกเขาเหล่านั้นต้องทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยเพียงใดกว่าจะถึงจุดที่ทุกคนมองเห็นและชื่นชม

วันที่ออกอากาศ	แขกรับเชิญ	เนื้อหา
7 ส.ค. 45	1. วงดีทูปี 2. นีโอด วรฤทธิ์ เฟื่องอารมย์ และเคน ธีรเดช วงศ์พัวพันธ์	1. ความดังของดีทูปี 2. เส้นทางที่เหมือนกันของ 2 พระเอกหนุ่ม
14 ส.ค. 45	1. ตั๊ก ศิริพร อยู่ยอด 2. เจมมี่ บูเฮอร์	1. แม่ที่สูญเสีย 2. แม่ที่ดูแลเด็กๆ
21 ส.ค. 45	ครอบครัวสรวุฒ ศิลปอาชา	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
28 ส.ค. 45	1. จอย ศิริลักษณ์ ผ่องโชค 2. อ้อม ศาธินี และเกิร์ก ซิลเลอร์	1. ข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ 2. ข่าวการแต่งงาน
4 ก.ย. 45	ครอบครัวแซมยูนันท์ ภมรมนตรี	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
11 ก.ย. 45	1. ปาล์มมี่ 2. วงบลู	1. ความไฝฝืนของปาล์มมี่ 2. วงบลูมาเปิดการแสดงในไทย
18 ก.ย. 45	น้องพลับ กับคุณแม่	ความดังของน้องพลับและการเลี้ยงดูของคุณแม่
25 ก.ย. 45	ใหม่ เจริญปุระ	ใหม่ออกเทปและถ่ายโฆษณา
2 ต.ค. 45	1. ผู้กำกับ + นักแสดงจากภาพยนตร์ 15 คำ เดือน 11 2. ศรีจักรภัทร จิราธิวัฒน์	1. ภาพยนตร์เรื่อง 15 คำ เดือน 11 2. คนดังในอดีต
9 ต.ค. 45	1. ฮิวโก้ 2. วงดีออกสตาร์	1. ตัวตนของฮิวโก้และการออกเทป 2. วงดีออกสตาร์มาเปิดการแสดงในไทย
16 ต.ค. 45	1. ไมค์ ภิรมย์พร 2. ปีเตอร์ คอร์ป ไดเรนดอล	1. ข่าวไมค์เสียภาษีแพง 2. ปีเตอร์ออกเทป

ตารางที่ 3 เนื้อหาในรายการสมาคมชมดาว

รายการสมาคมชมดาวมีกลยุทธ์ในด้านเนื้อหา ดังนี้

- เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับดารา นักร้อง นักแสดง และบุคคลที่มีชื่อเสียง ก็เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อของรายการที่เปรียบแซ่กับเซียวเป็น "ดาว" พลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาพูดคุยบอกเล่าเรื่องราวให้กับผู้ชมที่เป็นหนึ่งในสมาชิกของสมาคมที่เฝ้าติดตามบุคคลที่ตนชื่นชอบชื่นชม ในบรรยากาศแบบสบายๆ ดังนั้นหัวข้อหรือประเด็นที่นำมาในแต่ละสัปดาห์ก็จะเป็นเรื่องในแง่ดี สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความมีชื่อเสียง คือ การเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียงจากการเป็นคนดัง (Celebrity or Big name) นี้จะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับได้ในวงกว้าง ทำให้ผู้คนที่รับรู้เกิดความนิยมชมชอบ (Popularity) โดยจะไม่รวมไปถึงการถูกเสนอข่าวในทางลบ

- เนื้อหาที่มาจากข่าวปัจจุบัน ทันท่อเหตุการณ์ (Current Issue) คือ เนื้อหาที่มีความสดและใหม่ เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น ซึ่งจะสร้างความน่าสนใจและดึงดูดให้ผู้ชมติดตามชมรายการ

- เนื้อหาที่พ้องกับวันสำคัญ หรือเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันแม่ ก็มีการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นแม่ เฝิงจะสูญเสียลูก และแม่ที่ดูแลเด็กๆ ที่ไม่ใช่ลูกของตนเอง ซึ่งก็จะทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมไปกับประเด็นนั้นๆ ได้โดยง่าย

4.1.3 วิธีการสร้างกลยุทธ์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ผลิตพบว่า ผู้ผลิตรายการสมาคมชมดาวใช้กลยุทธ์ทุกด้านในการสร้างความบันเทิงในรายการสนทนา สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน ใหญ่คือ

รูปแบบในการนำเสนอ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการสมาคมชมดาวมี 2 ท่านคือคุณคัทลียาแมคอินทอช และคุณสุวิภา กุลตั้งวัฒนา ซึ่งผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ คือ

- การใช้พิธีกรเป็นผู้หญิงทั้ง 2 คน เพื่อพูดคุยกับแซ่กับเซียวเป็นบุคคลที่อยู่ในแวดวงบันเทิง ที่ประสบความสำเร็จ และอยู่ในความนิยม เรื่องที่นำมาพูดคุยก็เป็นเรื่องเบาๆ ทั้งในเรื่อง

ส่วนตัว ความรัก ตลอดจนถึงเรื่องครอบครัว และการทำงาน โดยทั้ง 2 ท่านนี้มีความสามารถในการดำเนินรายการให้มีความต่อเนื่องและสนุกสนานตั้งแต่ต้นไปจนจบรายการ

“จุดเด่นของรายการคิดว่าน่าจะเป็นความน่ารักของพิธีกร ความสวยความน่ารัก สบายตา ทำสนุกๆ ยิ้มๆ อารมณ์จะต่างจากรายการอื่นๆ อารมณ์ผู้ชายทำน่ารักไม่ได้ เป็นทางเลือกใหม่ บางทีแขกไม่มีอะไรน่าสนใจ ต้องออกให้ได้ แต่พิธีกรน่าสนใจคนจะอยากดู 2 แหม่มมากกว่า วันนี้จะแต่งชุดไหน เวลาอัดรายการจะมีแฟนคลับ 2 หนูแหม่ม” (อภิษฎา พัฒนวงศ์ , ศรีเอทีพี , สัมภาษณ์ 18 กรกฎาคม 2545)

- พิธีกรทั้ง 2 ท่านนี้ก็มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับรายการ มีวิธีพูด ที่น่ารัก สุภาพ เรียบร้อย และสามารถสร้างความเป็นกันเอง และความสนุกสนานให้เกิดขึ้นในรายการได้ โดยคุณคัทลียา แมคอินทอช จะมีความสวยน่ารัก ดูแล้วสบายตา ส่วนคุณสุริวิภา กุลตังวัฒนา จะมีประสบการณ์และความสามารถทางการเป็นพิธีกร

“พิธีกรจะพูดตามสคริปต์ แต่บางครั้งเราจะวงเล็บไว้ให้เล่นต่อไปได้เลย แต่พิธีกรคุณนี้จะเคารพสคริปต์ ไม่พยายามให้หลุดริมที่เราตั้งไว้ เราจะบอกไว้แล้วว่าอย่าตกรั้วที่บอก หนูแหม่มจะพยายามดึงเข้ามาในสคริปต์ ส่วนพี่หนูแหม่มจะเอ็นเตอร์เทน ใช้คำกึ่งกึ่งกัน 2 คน ทำให้รายการน่ารัก เราจะเตรียมคำถามกับแขกรับเชิญ ต้องการคุมเกมให้อยู่ในเวลา ไม่เพ้อเจ้อ บางทีก็ไม่ให้ดูคำถามก่อน” (อภิษฎา พัฒนวงศ์ , ศรีเอทีพี , สัมภาษณ์ 18 กรกฎาคม 2545)

- พิธีกรมีการแสดงออกทั้งทางหน้าตาและท่าทาง โดยเฉพาะคุณสุริวิภาที่ใช้มือประกอบการอธิบายหรือประกอบคำพูด มีการแสดงออกทางสีหน้าที่มีลักษณะเปิดเผยมาก คิดอย่างไรก็แสดงออกมอย่างนั้น ไม่มีการเสแสร้งหรือปั้นหน้า เมื่อมีเรื่องที่ตลกขบขันก็จะหัวเราะเสียงดังแสดงออกพร้อมสีหน้าอย่างชัดเจน ประกอบกับมีลีลาในการดำเนินรายการแบบง่ายๆ ใช้สำนวนง่ายสั้นไหลตามอารมณ์และสถานการณ์

- การแต่งกายที่หลากหลาย เช่น แบบทันสมัย แบบย้อนยุค แบบสดใส และแบบชู้ดราตรี เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาและแขกรับเชิญในแต่ละสัปดาห์ และสร้างความรู้สึกสดชื่นแจ่มใส

2. ผู้ร่วมรายการ ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความบันเทิงรายการสมาคมชมดาว โดยใช้สิ่งสำคัญเกี่ยวกับผู้ร่วมรายการก็คือ

- ความน่าสนใจของบุคคล ที่ได้เชิญมาเป็นแขกรับเชิญในรายการ เกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการคือ ความมีชื่อเสียง และอาชีพหรือแวดวงทางสังคม โดยเฉพาะในแวดวงบันเทิงหรือผู้ที่กำลังมีข่าวในขณะนั้น

- ความรวดเร็วในการนำเสนอข้อมูล รวมถึงความรวดเร็วในการเชิญแขกรับเชิญด้วย

"แต่ละสัปดาห์จะเลือกคนที่เป็นข่าว คนที่น่าสนใจ ดาราเล่นละครแล้วมีคนรัก ก็เสนอคนนี้ โอเคไหม คนอยากรู้อะไรของคนนั้น มีบางครั้งที่ทำตามนโยบายช่องเพื่อโปรโมทดาราที่กำลังเล่นละคร เราเลือกคนที่เป็นกระแส เป็น Talk of the town และจะขอรับรองแขกรับเชิญว่าถ้าออกสมาคมชมดาวแล้วก็อย่าไปออกรายการอื่นอีก จะพยายามเลี้ยงแขกรับเชิญที่ไปออกรายการอื่นๆ แต่ถ้าอยากได้มากๆ มีซ้ำบ้าง เช่น พีเบิร์ด ก็จะออกไปข้างนอกสตูดิโอไปบ้านพีเบิร์ด แต่จะไม่บ่อยเพราะออกไปถ่ายข้างนอกได้เทปเดียว แต่อัดในสตูดิโอได้ 2 – 3 เทป แต่ก็ไม่อยากอัดทิ้งไว้เยอะ ทำให้เก่าไม่ทันสมัย" (อภิษฎา พัฒนวงศ์ , ครีเอทีฟ , สัมภาษณ์ 18 กรกฎาคม 2545)

3. บรรยากาศในการนำเสนอรายการสนทนาบันเทิง

บรรยากาศในรายการสมาคมชมดาวเป็นกลยุทธ์ที่ทางทีมงานให้ความสำคัญในการสร้างความบันเทิง ประกอบไปด้วย

(1) ฉากเหมาะสมกับการใช้งาน ช่วยให้ผู้ชมทราบถึงวัตถุประสงค์ บรรยากาศ และอารมณ์ของรายการนั้นๆ ซึ่งรายการสมาคมชมดาวได้ใช้การจัดฉากเพื่อสร้างความบันเทิง ดังนี้

- การจัดฉากหลักเป็นแบบธรรมดา โดยเปรียบฉากเป็นเสมือน "ที่ทำการสมาคม" ที่จะมีแขกรับเชิญพลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาให้สมาชิก หรือผู้ชมรายการ ได้ชื่นชม

- การจัดฉากประกอบเป็นแบบเหมือนจริง ช่วยให้เห็นวัตถุประสงค์และเนื้อหาของรายการที่พูดคุยกันในวันนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(2) แสงสีที่หลากหลาย วิธีการสร้างกลยุทธ์ในการจัดแสงสีในรายการสมาคมชมดาว

คือ

- การจัดแสงสีแบบยึดหลักความจริง (Realistic) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของการจัดฉากให้มีอารมณ์และโทนของอารมณ์กันกับแนวคิดของฉาก

- การจัดแสงแบบพิเศษ (Special Lighting Application) แบบ Reflected Shapes โดยเจาะเป็นรูปโลโก้รายการสมาคมชมดาวเคลื่อนไหวไปมา เพื่อเน้นชื่อรายการว่าแซกรับเชิญคือดาวในวันนี้ ส่วนฉากที่โชว์การร้องเพลงของแซกรับเชิญก็จะมีการจัดแสงสีให้เหมาะสมกับฉากนั้น โดยอาจมีการใช้ไฟสี ไฟกระพริบ วูบวาบ หรือหวา เพื่อสร้างบรรยากาศให้คึกคัก สดชื่น แจ่มใสไปด้วย

(3) การใช้หมอกควัน มีการใช้ในช่วงแซกรับเชิญโชว์พิเศษ

(4) มีวิธีการสร้างเสียงที่หลากหลาย

สำหรับการใช้ในรายการสมาคมชมดาว พบว่ามีการใช้ใน 3 ลักษณะเพื่อสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม

- ใช้เพลงประจำรายการ เป็นเพลงที่ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของรายการ โดยจะมีการเปิดเพลงประจำรายการเป็นเพลงไตเติ้ลเปิด และปิดรายการของทุกวัน

- ใช้เพลงประกอบรายการ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ เพลงเปิดตัวแซกรับเชิญ และเพลงคลอไปกับรายการ โดยทีมงานจะประณีตในการเลือกเสียงเพลงต่างๆ มาประกอบรายการในแต่ละสัปดาห์แตกต่างกันไป เพื่อให้มีความเกี่ยวข้องกับหรือเข้ากับแซกรับเชิญที่มาร่วมรายการ โดยจะเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องหรือเพลงบรรเลง ทั้งเพลงไทยและต่างประเทศ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจให้กับผู้ฟัง

ในส่วนของเพลงที่เปิดคลอไปกับรายการนั้น มักจะเปิดในช่วงที่ออกไปบันทึกเทปนอกสตูดิโอ เช่น ไปเยี่ยมเยียนบ้าน หรือสถานที่ของแซกรับเชิญ เพื่อเป็นส่วนเสริมอารมณ์ เพราะเพลงจะทำให้รายการไม่เงียบเหงา เพื่อให้ผู้ชมเกิดความคึกคักสนุกสนาน

- ใช้เสียงปรบมือและเสียงกรีดในห้องส่ง จะเป็นเสียงที่ใช้มากที่สุด ผู้ชมในห้องส่งจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แทนหรือแสดงความรู้สึกแทนผู้ชมทางบ้าน

- การใช้เสียงประกอบ (Sound Effect) ในรายการสมาคมชมดาวนั้นมีการใช้ในบางครั้ง เพื่อเพิ่มสีสันให้กับรายการ เน้นการให้อารมณ์ความรู้สึกสนุกสนาน เช่น เสียงแป่ว เสียงดิ่ง ฯลฯ

4. มีวิธีการสร้างความบันเทิงโดยเพิ่มเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเทคนิควิธีการพิเศษอื่นที่ได้นำมาสร้างความบันเทิงให้รายการสมาคมชมดาว ได้แก่

- การใช้วิธีการอุปมาอุปมัย แขกรับเชิญของรายการหรือผู้ร่วมรายการ บุคคลนั้นให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากผู้คน อันเป็นความต้องการสูงสุดอย่างหนึ่งในชีวิตมนุษย์ ผู้ชมที่บ้านก็จะรู้สึกว่าแขกรับเชิญที่เป็นดาวเป็นสิ่งที่สวยงาม น่ารักน่าชม สามารถสร้างความสุขทางใจแก่ผู้ชมได้

- การนำบุคคลหรือสิ่งของมาสร้างความประหลาดใจ

- การเพิ่ม VTR คำถามจากผู้ชมหรือเพื่อนดารา นักร้อง นักแสดงคนอื่นๆ เพื่อถามแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการแทนพิธีกร

- การเพิ่ม VTR เยี่ยมชมบ้านหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแขกรับเชิญในรายการในแต่ละสัปดาห์

- การนำความสนุกสนานของรายการอื่นมาผสม

- การใช้เทคนิคในการติดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก

“มุขต่างๆ คิดกันเอาเอง เบื่อความซ้ำซากจำเจ ทำให้มีการเซอร์ไพรส์ เช่น ตอนน้องกบมา เรามีป้ายมาให้ตอบ แขกรับเชิญร้องเพลงนี้เป็นสูตร แต่เราต้องจัดลำดับให้น่าสนใจ ไม่ให้ในปัจจุบันมีแขกรับเชิญ 2 คนในรายการ แล้วแต่ข้อมูลที่ได้มา เช่น แอน ทองประสมมาหลายรอบแล้ว ไม่รู้จะเอาอะไรมาเล่น ยุ้ยมีประเด็นใหม่เป็นความคืบหน้า ความเคลื่อนไหว คล้ายข่าวหนังสือพิมพ์แต่เราเอาขึ้นทีวี ต้องมีลูกเล่นให้สนุก ไม่ใช่อ่านสัมภาษณ์ตามนิตยสาร โดยให้ถามอ้อม ๆ เอ๊ะใครทำให้คุณขุ่นใจลดความอ้วน พุดอ้อมๆ น้องเหม่มก็จะตะล่อมถามแบบมีวิธีการ คิดว่ายากมาก ไม่ถามตรงๆ ตรงข้ามกับดีสิบจะถามตรงๆ แต่ชมดาวหนูเหม่มแซว น้องเหม่มตามมีลูกรับส่งกัน” (อภิษฐา พัฒนวงศ์ , ศรีเอทีพี , สัมภาษณ์ 18 กรกฎาคม 2545)

เนื้อหาในรายการ

รายการสมาคมชมดาว เป็นรายการที่มีวัตถุประสงค์หลักในการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม โดยมีแนวคิดในการเปิดชีวิต "คนบันเทิง" และบุคคลที่ประสบความสำเร็จในแวดวงต่างๆ ที่ผู้ชมให้ความสนใจ โดยเจาะเรื่องราวทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว สะท้อนแง่มุมต่างๆ ในขณะเดียวกันก็ให้สาระ ความรู้ และข้อคิดแก่ผู้ชมด้วย ว่าพวกเขาเหล่านั้นต้องทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยเพียงใดกว่าจะถึงจุดที่ทุกคนมองเห็นและชื่นชม โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับดารา นักร้อง นักแสดง และบุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrity) ซึ่งจะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้รับได้ในวงกว้าง นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่จะมาจากข่าวปัจจุบัน ทันต่อเหตุการณ์ (Current Issue) เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น ซึ่งจะสร้างความน่าสนใจและดึงดูดให้ผู้ชมติดตามชมรายการ หรือไม่ก็เป็นเนื้อหาที่พ้องกับวันสำคัญ หรือเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งก็จะทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมไปกับประเด็นนั้นๆ ได้โดยง่าย

"ตั้งชื่อรายการตามข้อดี หัวใจของรายการคือ ดึงคุณสมบัติ แง่ดี เราก็เลือกจุดที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่ไม่ทำภาพลบ แต่บางครั้งก็จะเอาข้อเสียของเขามาเป็นข้อคิดให้คุณผู้ชมด้วย ไม่ใช่ดีตลอด ทุกคนก็มีข้อผิดพลาดแต่เราจะไม่เจาะแบบเอาให้ตาย ทำไม่ได้ คนรู้ว่าชมดาวใช้ 2 แหม่มทำให้น่ารัก ไม่ใช่เรื่องร้าย บางครั้งสมาคมชมดาวได้แทรกรับเชิญพิเศษ เช่น พี่จุ่ม – อุทุมพรที่เพิ่งจะเลิกกับคุณเทียร์ เราก็ให้ดูคำถาม แต่พยายามเล่นเสียดสี ไม่เอาที่สุด ไม่เอาให้ถึงตาย สมาคมชมดาวทำไม่ได้ จะเป็นลักษณะเฮฮามากกว่า" (อภิษฎา พัฒนวงศ์ , ครีเอทีฟ , สัมภาษณ์ 18 กรกฎาคม 2545)

4.2 รายการหลังคาเดียวกัน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ทุกวันอาทิตย์ เวลา 12.30 – 13.30 น. ผลิตโดยบริษัทโพลี พลัส จำกัด

พิธีกร

- คุณยุรฉัตร ภรมนตรี
- คุณสุริวิภา กุลตังวัฒนา

4.2.1 รูปแบบรายการ เป็นรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์ ที่นำเสนอความบันเทิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล จะมีความสนุกสนานอยู่การเล่าเรื่องของคนดัง โดยเจาะจงไปที่เรื่องราวของครอบครัวคนดังเป็นหลัก โดยในแต่ละสัปดาห์จะมีเพียง 1 ครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่คือดารา นักร้อง นักแสดง หรือผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดี 1 คน และคนในครอบครัวอีก 2 – 3 คน โดยจะมีการเพิ่มเกมการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัวนั้นเข้าไปด้วยในแต่ละช่วงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับรายการ

รูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการสมาคมชมดาวมี 2 ท่านคือคุณยุรฉัตร ภรมนตรี และคุณสุริวิภา กุลตังวัฒนา

(1) จำนวนพิธีกร

กลยุทธ์ที่รายการหลังคาเดียวกันใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรชาย - หญิงที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ คุณยุรฉัตรและคุณสุริวิภา เป็น 2 พิธีกรอารมณ์ดีที่พร้อมจะนำเสนอเรื่องราวความผูกพันทั้งชวนขันและประทับใจของครอบครัวแขกรับเชิญถ่ายทอดสู่ครอบครัวผู้ชม การมีจำนวนพิธีกร 2 ท่านเป็นหญิง 1 และชาย 1 ก็เพื่อให้เข้ากับแนวคิดของรายการที่เกี่ยวกับเรื่องของครอบครัว เพราะพิธีกรจะสามารถเข้าใจถึงบทบาทของการเป็นพ่อ หรือแม่ในครอบครัวได้อย่างดี บางครั้งพิธีกรชายก็จะเป็นตัวแทนของพ่อซักถามแขกรับเชิญที่เป็นพ่อ ส่วนพิธีกรหญิงก็จะซักถามแขกรับเชิญที่เป็นแม่

ตัวอย่าง

สุริวิภา : คุณแม่ขา น้องบิกี้เลี้ยงยากไหมคะ
 ยุรฉัตร : คุณพ่อเคยชมตรงๆ ตรงๆไหมครับว่าลูกชายหล่อ
 สุริวิภา : คุณแม่ขาลูกชายหล่อไหมคะ

(2) บุคลิกลักษณะท่าทาง

กลยุทธ์ที่รายการหลังคาเดียวกันใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรที่มีบุคลิกลักษณะเป็นคนที่รักครอบครัว อารมณ์ดี มีความความสามารถเฉพาะตัว และมีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน

- วิธีการพูด พิธีกรยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพูดคุยซักถามเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายให้กับแขกรับเชิญ และคนในครอบครัวของแขกรับเชิญซึ่งส่วนใหญ่ไม่เคยได้รู้จักกันมาก่อนและพูดไม่เก่ง เช่น คุณพ่อ - คุณแม่ ของคุณไมค์ ภิรม์พร (ออกอากาศ 4 สิงหาคม 2545) , คุณแม่และน้องสาว ของคุณเอส - วรฤทธิ์ (ออกอากาศ 11 สิงหาคม 2545) , อาและหลานๆ ของอ้น - สรวุธ (ออกอากาศ 15 กันยายน 2545) ดังนั้นพิธีกรต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวและลูกเล่นส่วนตัวในการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขันซึ่งพิธีกรทั้ง 2 คนก็จะมีความสามารถและลูกเล่นที่ไม่เหมือนกัน นอกจากอารมณ์ขันที่เกิดจากความสามารถเดี่ยวๆ แล้ว ยังมีอารมณ์ขันที่เกิดจากการโต้ตอบไปมาระหว่างพิธีกรด้วย

ตัวอย่างอารมณ์ขันของพิธีกร

- ยุรนันท์ : คุณแม่ละครับมีใครล้อมีใครแซวบ้าง
- สุริวิภา : (พูดสำเนียงคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เค้าแซวว่าจิงใดคุณแม่
- คุณแม่คุณไมค์ : แซวทุกสิ่งทุกอย่าง บุญวาสนาของพ่อแม่ ทำบุญด้วยอะไร ลูกชายถึงดังได้ขนาดนี้
- สุริวิภา : ตามจริงๆ แม่ว่าลูกชายประสบความสำเร็จแบบนี้แม่รู้สึกยังไงบ้าง
- คุณแม่คุณไมค์ : รู้สึกดีใจปลื้มใจเหมือนฝันที่เป็นจริง
- สุริวิภา : เดียวพี่ต๋อยก็มาหรรอกคุณแม่ คุณแม่พูดอย่างนี้เดี๋ยวพี่ต๋อย – ไตรภพก็มาแจกรถเข็นหนูหรรอก (เสียง effect เสียงเบรค)
- คุณแม่คุณไมค์ : โอ๊ย มาแจงก็ดีแม่ชอบ

นอกจากนั้นแล้ว พิธีกรรายการหลังคาเดียวกันมีการแบ่งหน้าที่กัน โดยคุณสุริวิภาเป็นพิธีกรคนหนึ่งที่มีความสามารถมาก สุภาพอ่อนน้อมและเป็นกันเองกับผู้ร่วมรายการ จะทำตัวเป็นพี่เลี้ยงที่ดีทำให้ผู้ร่วมรายการหายตื่นกลัวได้ สามารถเข้ากันได้กับพิธีกรและแขกรับเชิญท่านอื่นๆ ได้โดยไม่มีปัญหา มีความกระตือรือร้นที่จะติดต่อพูดคุยกับผู้ชมตลอดเวลา ส่วนคุณยุรนันท์ก็สามารถควบคุมรายการให้ดำเนินไปตามเป้าหมายและพูดเชื่อมโยงรายการโดยไม่ทำให้ผู้ชมเกิด

ความรู้สึกสะอึกในเนื้อหาสาระ สุภาพเรียบร้อยและใช้คำพูดที่ไม่โอ้อวด ก้าวร้าว ถูกผู้ชม บางครั้งที่แขกรับเชิญแสดงความในใจอะไรออกมาแล้วร้องไห้ พิธีกรทั้ง 2 ก็จะทำปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความจริงใจ ช่วยสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในขณะที่พูดได้ดีมากและทำให้แขกรับเชิญกลับมาพูดคุยกันต่อไปได้อีก

ตัวอย่างการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของพิธีกรโดยใช้อารมณ์ขัน

- ยุรนันท์ : คุณแม่เองก็มีบางอย่างที่อยากจะพูดเหมือนกัน เป็นต้นว่าตอนเด็กๆ นี่ปอกอะไรให้ วางอะไรก็ทานเรียบ แต่โตขึ้นเหมือนยิ่งห่างวัดได้จากอาหารนี้แหละ ปอกอะไรให้ก็ไม่กิน
- คุณแม่ของคุณวรฤทธิ : คือถ้าแม่ทำอะไรให้ก็อยากให้ลูกทานตลอด (เริ่มร้องไห้) อยากให้ลูกทานคืออย่าเก็บไว้
- สุริวิภา : จริงๆ มันอาจจะอิมหรือยังไม่อยากคะตอนนั้นคุณเอสซา
- คุณแม่ของคุณวรฤทธิ : คือใจจริงคุณแม่ห่วงไงคะ คือผลไม้เขาก็ไม่ค่อยทาน ส่วนมากจะหนักไปทางเป็ปซี่ อยากให้เขาพวกส้มบ้าง คือตอนนี้เขาก็โตแล้วไม่เหมือนเด็กที่แม่ต้องมานั่งปอกเปลือกให้ตลอด ตอนหลังก็คือวางไว้ให้เป็นลูกๆ
- สุริวิภา : ทั้งน้องเอสและน้องแอนฟังไว้ เป็นความรู้สึกของคุณแม่ที่คุณแม่อยากให้เราดูแลตัวเองด้วย ทำไมไม่เหมือนดิฉันเน้อ แม่ไม่ให้ฉันกินไปหา กินเอาเอง ตะเกียกตะกายหากินเอาเอง
- ทุกๆ คน : (หัวเราะอย่างสนุกสนาน)
- ยุรนันท์ : ก็ถึงอย่างนี้ไง ถึงได้สมบูรณ์ทั้งกายและใจ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าพิธีกรทั้ง 2 ท่านมีลีลาในการดำเนินรายการแบบผ่อนคลาย (relax) เป็นวิธีการดำเนินรายการแบบเป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียดทั้งการพูดและการแสดงออก การวางท่าของพิธีกรรายการหลังคาเดียวกัน โดยเฉพาะคุณยุรนันท์จะมีบุคลิกการนั่งแบบสบายเป็นกันเอง สันเกตจากการนั่งไม่จำเป็นจะต้องนั่งตัวตรงตลอดเวลา แต่จะนั่งในท่าที่สบายคล้ายกับว่านั่งอยู่ในห้องรับเชิญหรือห้องนั่งเล่นจริง พูดคุยกับแขกรับเชิญ อยู่ในสภาพการณ์ที่สมจริง ไม่ใช่ปรากฏตัวในรายการโทรทัศน์ ลักษณะเช่นนี้มีผลทำให้แขกรับเชิญหรือผู้ร่วมรายการเกิดความรู้สึกผ่อนคลายไปด้วย

- การแสดงออกสีหน้าและท่าทางประกอบ

การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางของคุณยูนันท์และคุณสุริวิภาในรายการหลังคาเดียวกันนั้น จะเป็นลักษณะที่เปิดเผยมาก คิดอย่างไรก็แสดงออกมานั้นไม่มีการเสแสร้ง เมื่อมีเรื่องตลกขบขันก็จะปล่อยอารมณ์ให้คล้อยตามและแสดงออกทางสีหน้าอย่างชัดเจน เช่น การระเบิดเสียงหัวเราะออกมาอย่างดัง การปรบมืออย่างสนุกสนาน ส่งเสียงเชียร์อย่างตื่นเต้นร่าเริง บางครั้งก็ทำเสียงเล็กเสียงน้อยหรือโวยวายได้อย่างน่ารักดูเป็นธรรมชาติของตัวเองโดยไม่ได้แกล้งทำ ซึ่งทั้งสองท่านนี้ก็เป็นผู้ที่มีความสามารถพอกันและเข้ากันเป็นอย่างดี

ตัวอย่างการสร้างความบันเทิงของพิธีกรโดยการตั้งคำถามและแผ่นป้าย

- ยูนันท์ : คำถามนี้ต้องตอบได้แน่ๆ เลยว่าขงนมกระป๋องไหนให้หลานกิน
- สุริวิภา : พร้อมแล้ว 1 2 3 ว้าย !!! เหมือนกันคะคุณ ฮ่าๆ ๆ ๆ
- ยูนันท์ : เอ้านมหมดแล้วหยิบกระป๋องไหนครับ
- สุริวิภา : นมๆ เมจิกกระป๋อง 2 ค่ะ ถูกต้อง รับใจไป 2 ดวง
- สุริวิภา : คุณแม่เลือกแผ่นป้ายไหนคะ
- คุณแม่ : สก็อต 2
- สุริวิภา : หมี่นหรือหยุดคะ 10,000 ค่ะ ต่อไปเป็นน้องเอสคะ เลือกแผ่นป้ายไหนคะ
- วรฤทธิ : เคเอฟซี 2 ครับ
- สุริวิภา : 10,000 ว้าวๆ

- การแต่งกาย

เสื้อผ้าพิธีกรในรายการหลังคาเดียวกันจะเป็นชุดตามสมัยนิยม สบายๆ ไม่มีพิธีรีตรองมากนัก พิธีกรชายมักจะสวมเสื้อยืดแขนยาวหรือเสื้อเชิ้ต พับหรือถลกแขนเสื้อมาที่ข้อศอกเพื่อความสบาย ส่วนพิธีกรหญิงก็จะสวมเสื้อสไบตา กับกระโปรงหรือกางเกงซึ่งเข้าชุดกันกับเสื้อ ผ้าของพิธีกรจึงเข้ากับแนวคิดหลักของรายการที่เน้นครอบครัว และออกอากาศวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันที่ทุกคนในครอบครัวสามารถดูรายการร่วมกันได้

(3) วิธีการตั้งคำถาม

กลยุทธ์ที่รายการหลังคาเดียวกันใช้ในการสร้างความบันเทิง คือ การตั้งคำถามแบบยั่วแหย่กับผู้ร่วมรายการ ซึ่งพิธีกรจะทราบข้อมูลที่ทางทีมงานจัดหาไว้ให้อยู่แล้วแต่แกล้งพูดออกมาหนึ่งเพื่อให้ผู้ร่วมรายการเป็นผู้เล่าเรื่องต่อ บรรยากาศในการนำเสนอจะเป็นไปอย่างง่ายๆ สบายๆ ไม่ซีเรียส พิธีกรเก่งในการที่จะพูดคุย ในการที่จะเข้าคำถาม

ตัวอย่างการตั้งคำถามของพิธีกร

- สุริวิภา : จะว่าไปการทำงานของคุณไม่คิดว่าจะได้สตาจ์มากก็ลำบากเหมือนกัน ก็เลยทำให้คุณไม่ค่อยอยากให้น้องรู้ว่าการหาเงินมามันลำบากเหมือนกันโดยการสอนให้น้องๆ รู้คุณค่าของเงิน
- ไมค์ : หลานๆ บางคนกลับบ้านไปเจอเห็นกินเหล้าเมายา ทำไมไม่คิดที่จะทำงานทำไมต้องเกี้ยวว่างานนี้หนัก เพราะว่าพ่อแม่ตัวเองก็ยังคงจนอยู่และนับวันพ่อแม่ก็จะแก่ลงเรื่อยๆ เราก็โตขึ้นทุกวันทำไมไม่รู้จักหาเพื่อมาดูแลพ่อแม่
- สุริวิภา : แล้วถ้าบางคนใช้เงินไปซื้อหวย บ่นใหม่คะ (เสียง effect เสียงเบรค)
- ยุรนันท์ : ใครเล่นหวยหรือครับ
- แม่คุณไมค์ : แม่เล่นเอง

จากตัวอย่างจะเห็นว่าพิธีกรมีลีลาในการตั้งคำถาม เพื่อให้แขกรับเชิญเป็นผู้เล่าออกมาเอง

ตัวอย่างการสร้างอารมณ์ขันของพิธีกร

- ยุรนันท์ : ในสภาพแวดล้อมที่บอกว่าเป็นชุมชนแออัด มันเห็นสิ่งล่อใจที่พาจะไปทางเสียเนี่ยเยอะแยะมาก อันเอาตัวเองแยกออกมาจากเหล่านั้นได้ยังไง
- สราวุฒิ : คืออันแรกต้องขอบคุณเขา ที่คอยกันเราไม่ให้ไปรวมๆ กับคนอื่น
- ยุรนันท์ : มันมีอะไรบ้างในสิ่งแวดล้อมที่อันเห็น
- คุณอา : ทุกอย่าง ดิดยา ดมเลือด ทุกอย่าง มันมีทุกอย่างทางซ้ายทางขวามองไปเจอทุกอย่าง ก็บอกอันๆ เห็นแล้วทุกอย่าง อันจะเลือกทางไหน ทั้งขาวทั้งดำ
- ยุรนันท์ : ที่แปลกอย่างคือว่าข้างบ้านหรือในซอยนี้เขาตะโกนด่ากัน แบบประมาณว่า ฟังสเตอริโอทุกวัน สารพัดที่จะด่ากัน แต่พี่ตุ้มก็บอกเสมอว่าให้เลิกพูดคำหยาบ จะบอกว่ายังไงถ้าพูดคำหยาบทำยังไงครับ
- คุณอา : โดยมากจะไม่บอกเขานะคะ ถ้าเขาพูดออกมาบ๊ิ่บ ตบเลย
- สุริวิภา : น้องอันเขาบอกว่าในชีวิตครอบครัวอาจดูไม่สมบูรณ์แบบเหมือนคนอื่นเลยชะที่เดียว แต่.....
- สราวุฒิ : Life is beautiful.
- สุริวิภา : เป็นโลกสวยงาม มันยังไงคะ
- สราวุฒิ : คือเราไม่มีของเล่นเหมือนเด็กอื่น เราก็ไปตกปลา อะไอย่างเงี้ย แต่ที่ชอบมากที่บ้านจะมีคลอง มีพื้นไม้ที่สูงจากคลอง ผมก็จะไปหย่อนกัน บุ่งๆ ๆๆ ลมก็

พัดไปพัดมา มีความสุขชะ

สุริวิภา : ส่งแฟกซ์หรือคะ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าพิธีกรสามารถดึงเอาประเด็นจากบทสนทนาทั่วไปมาสร้างอารมณ์ขันได้ และยังสร้างสีสันของบทสนทนาให้เกิดความบันเทิงแก่ผู้ชม

2. **ผู้ร่วมรายการ หรือแขกรับเชิญ** กลยุทธ์การสร้างความบันเทิงของรายการหลังคาเดียวกัน ในด้านแขกรับเชิญคือ

- **แขกรับเชิญที่เป็นผู้ที่มีชื่อเสียง (Celebrity)** เช่นเดียวกับรายการสนทนาบันเทิงรายการอื่น ที่มักจะเชิญแขกรับเชิญซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักกันดีในวงสังคม เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง นักแสดงตลก นักการเมือง นักเขียนที่เป็นที่รู้จัก และมีพื้นฐานครอบครัวมีเรื่องราวดี ๆ มาเล่าให้ฟัง ซึ่งหลายท่านได้รับเชิญให้ไปออกอากาศในรายการสมาคมชมดาวมาแล้วในระยะเวลาใกล้เคียงกัน

3. **บรรยากาศ** กลยุทธ์การสร้างความบันเทิงของรายการหลังคาเดียวกัน ในการสร้างบรรยากาศในรายการ มีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

(1) ฉาก

มีการจัดฉากหลากหลาย รายการหลังคาเดียวกันมีฉากหลัก 2 ฉาก คือฉากสำหรับการสนทนากับผู้ร่วมรายการ และฉากสำหรับเล่นเกมท้ายรายการ

- **ฉากสำหรับการสนทนาเป็นการจัดฉากแบบเหมือนจริง (Realistic)** คือการจัดฉากให้ดูสมจริงสมจังมากที่สุด ซึ่งการจัดฉากประเภทนี้จะต้องอาศัยความชำนาญของผู้จัดเป็นอย่างมากเพราะว่าวัสดุประกอบฉากบางอย่างที่นำมาจัดฉากเป็นของปลอม แต่ต้องทำให้เหมือนจริงมากที่สุด เป็นฉากที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง ฉากประเภทนี้จะช่วยให้เห็นถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหาของรายการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้คนดูมีจินตนาการในการรับชมรายการมากขึ้น โดยมีการจัดฉากให้เหมือนห้องรับแขกใหญ่ในบ้าน มีของตกแต่งบ้าน มีชั้นวางของ มีอุปกรณ์ประกอบฉากมากมาย เช่น กีตาร์ หนังสือ ตุ๊กตา ของเล่น ขวดรูปทรงสวยงาม โคมไฟ อุปกรณ์กีฬาต่างๆ ทีวี ต้นไม้ ตรงที่นั่งสนทนากันจะเป็นเวทียกพื้นไม้สูงขึ้นมาอีกระดับหนึ่งเพื่อแยกส่วนจากส่วนอื่นๆ มีเก้าอี้โซฟาตรงกลางสำหรับแขกรับเชิญ ขนาดด้วยพิธีกรนั่งคนละด้าน มีโต๊ะเตี้ยตรง

กลางไว้สำหรับวางดอกไม้หรือต้นไม้เล็กๆ บางครั้งจะมีการจัดโต๊ะเล็กๆ อีกด้านหนึ่งสำหรับเพื่อใช้ในการตั้งคำถาม อุปกรณ์ประกอบฉากที่เป็นที่วีนั้นมักจะเปิดโลโก้หรือสัญลักษณ์ของผู้สนับสนุนรายการ

ภาพที่ 8 การจัดฉากของรายการหลังคาเดียวกัน

- มีฉากเล่นเกม ในช่วงทำรายการจะมีฉากอีกด้านหนึ่งสำหรับให้แขกรับเชิญเล่นเกม โดยการชม VTR และเปิดแผ่นป้ายผู้สนับสนุน ฉากหลังพิธีกรมีโลโก้รายการหลังคาเดียวกัน แผ่นใหญ่ สีสดใส อยู่หลังโพเดียมที่พิธีกรยืน เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นชื่อรายการอย่างชัดเจน

ภาพที่ 9 ฉากสำหรับเล่นเกม

(2) แสงสี

มีการจัดแสงหลากหลายรูปแบบ แสงสีในรายการหลังคาเดียวกันก็คล้ายกับการจัดแสงสีในรายการสมาคมชมดาว คือ

- แสงสีในฉากหลักคือห้องรับแขกนั้นจะจัดแบบยึดหลักความสมจริง (Realistic) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของการจัดฉากให้มีอารมณ์และโทนของอารมณ์เดียวกันกับแนวคิดของฉาก

- เพิ่มการจัดแสงแบบพิเศษ (Special Lighting Application) แบบ Reflected Shapes คือการนำกระดาษหรือพลาสติกมาเจาะเป็นรูปร่างๆ แล้วฉายไฟไปที่กระดาษหรือพลาสติกนั้น ให้เงาไปตกอยู่ในฉากที่ต้องการ โดยเจาะเป็นรูสี่เหลี่ยมเคลื่อนไหวไปมา ส่วนฉากที่โชว์การร้องเพลงของแขกรับเชิญก็จะมีการจัดแสงสีให้เหมาะสมกับฉากนั้น โดยอาจมีการใช้ไฟสีไฟกระพริบ วูบวาบ หวือหวา เพื่อสร้างบรรยากาศให้คึกคัก สดชื่น แจ่มใสไปด้วย

(3) หมอกและควัน

การใช้หมอกและควันในรายการหลังคาเดียวกัน จะใช้มากในช่วงของการร้องเพลงของแขกรับเชิญ เพื่อเสริมบรรยากาศให้มีความนุ่มนวลและทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการไปกับรายการด้วย

(4) เสียง

มีการใช้เสียงหลากหลาย เสียงมีส่วนสร้างบรรยากาศในรายการได้มาก โดยใช้หลักเดียวกันกับรายการเกมโชว์ สำหรับรายการหลังคาเดียวกันมีการใช้เสียงเพื่อสร้างเสริมบรรยากาศในรายการดังนี้

- การใช้เสียงปรบมือและเสียงเชียร์ เกิดจากการจัดให้มีผู้ชมในห้องส่งจำนวนประมาณ 30 – 50 คน มานั่งชมรายการแล้วแสดงอารมณ์ปฏิกิริยาร่วมในรายการที่กำลังชมด้วยการปรบมือ หัวเราะ เชียร์ ซึ่งจะใช้มากในช่วงเปิดรายการ แนะนำแขกรับเชิญ ขอบคุณแขกรับเชิญ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศในรายการได้มากทำให้เกิดความคึกคักสดชื่น แจ่มใส การดำเนินรายการสนุกสนานและเป็นตัวแทนของผู้ชมที่บ้านที่จะรับรู้อารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการร่วมรายการ

- การใช้เสียงดนตรีประจำรายการ ใช้บ่อยมากในทุกๆ ช่วงของรายการ ทั้งในช่วงไตเติ้ลรายการ ช่วงเปิดรายการตอนพิธีกรออกมา ช่วงคั่นกลางรายการ ช่วงคำถาม และช่วงเครดิตท้ายรายการ ซึ่งจะเป็นเพลงที่แต่งขึ้นให้มีท่วงทำนองสนุกสนานคึกคัก

ตัวอย่างการใช้เพลงประจำรายการ

ไตเติ้ลรายการ	: เพลงประจำรายการ
อัน สราวูฒิ	: ร้องเพลงหัวใจผมว่าง , เพลง Wild Wild West
พิธีกรเดินออกมา	: (เพลงประจำรายการ)
สุวิภา	: สวัสดีค่ะ
ยุรนันท์	: สวัสดีครับ เต็มซะมันไปเลย แกรับเชิญลูกครึ่งของเรา
สุวิภา	: เป็นยังไงบ้างคะ ดับเดิบแทบจะออกมาเดินเลย
ยุรนันท์	: อันเป็นลูกครึ่งหรือเปล่า
อัน สราวูฒิ	: เด็กๆ โดนหลอกว่าไม่ใช่ แต่พอโตๆ มากก็ไปตามยายบอกว่าคุณแม่เป็นคนไทย และคุณพ่อเป็นฝรั่ง แต่ตอนนี้เสียไปแล้ว อยู่กับคุณยาย คุณอามาตั้งแต่ 3 เดือน
ยุรนันท์	: แล้ววันนี้อันพาใครมา
อัน สราวูฒิ	: เมียและลูก (หัวเราะ)
เสียงประกอบ	: เสียงเอี้ยด...
ยุรนันท์	: เปิดเผยกันในรายการหลังคาเดียวกัน
ยุรนันท์	: ขอเชิญคุณอาสุจิตร์ และน้องโอม-น้องอ๊อด ครับ
เสียงเพลง	: เพลงประจำรายการ

- การใช้เสียงประกอบ (Sound Effect) ถูกใช้บ่อยมากในรายการหลังคาเดียวกัน เป็นการใส่เสียงประกอบลงในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อสร้างอารมณ์ให้เหตุการณ์นั้นดูสนุกสนานยิ่งขึ้น เช่น เสียงเอี้ยดเหมือนเสียงเบรค ใตตอนที่พิธีกรแซวกันเองหรือแซวแขกรับเชิญ , เสียงปิ้งเสียงตั้ง ใตตอนที่แขกรับเชิญรู้สึกตกใจ ประหลาดใจ

ตัวอย่างการใช้เสียงประกอบ

- ยุรฉัตร : ทอนย่ากับเจมีห่างกันแค่ปีเดียว เหมือนคู่แฝดไปไหนก็ไปด้วยกัน แต่งตัวเหมือนๆ กัน เจมีอยากเป็นคู่แฝด แต่ทอนย่าไม่ยอมเป็นเพราะยังอยากเป็นลูกคนเดียวอยู่ มีราคาของน้องเหมือนกันเนอะ
- ทอนย่า : ก็มีบ้าง ป้อนนมให้น้องแต่ถ้าใครเผลอก็กะแทก
- เสียงประกอบ : เสียงบึ้ง...
- ทอนย่า : ก็มีจิ้มตาบ้าง
- สุริวิภา : พอโตขึ้นแล้วเป็นไงคะเจมี
- เจมี : ก็ยังมีต่อไป ไม่หยุดหย่อน มีอะไรนะ ต่อยท้อง
- ยุรฉัตร : ทำยังไง ฟ้องแม่เหรือ
- เสียงประกอบ : เสียงบึ้ง...

4. มีวิธีการสร้างความบันเทิงโดยเพิ่มเทคนิคการนำเสนอที่หลากหลาย การเพิ่มเทคนิคในการนำเสนอรายการหลังคาเดียวกัน เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ใช้ในการนำเสนอรายการซึ่งมีลักษณะวิธีการดังต่อไปนี้

- การทำคำถาม และ VTR คำถามซ่อนของที่บ้านแซกรับเชิญในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งทำให้ผู้ชมได้ทราบเรื่องราว และสร้างความสนุกสนานในการลองตอบคำถาม และยังได้ชมบ้านที่พักอาศัยของดาราคณโปรด เกิดความรู้สึกได้รู้จักและใกล้ชิดดาราคณโปรดมากยิ่งขึ้นด้วย เช่น บ้านของคุณบ๊ิก ดีทูบี (ออกอากาศ 8 กันยายน 2545) , บ้านอัน - สรวุฒิ (ออกอากาศ 15 กันยายน 2545) , บ้านคุณยิ่งยง ยอดบัวงาม (ออกอากาศ 25 สิงหาคม 2545) เป็นต้น

ภาพที่ 10 การทำ VTR คำถามซ่อนของ

- การใช้กราฟิกต่างๆ เข้ามาช่วยให้เกิดความรัก สนุกสนาน โดยใช้สีสัน สดใส เช่น ใช้กราฟฟิกปล่อยรูปวาดหัวใจออกมา แทนการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปอีกภาพหนึ่งโดยการ Cut , การใช้กราฟฟิกปล่อยรูปหัวใจแทนการให้คะแนนครอบครัวที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง , การใช้กราฟฟิกวาดรูปโลโก้รายการที่มุ่มจ้อ . การใช้กราฟฟิกขึ้นคำถามและชื่อแขกรับเชิญ ฯลฯ

ภาพที่ 11 การใช้กราฟิกต่างๆ

4.2.2 เนื้อหาในรายการ

โครงสร้างรายการ แบ่งออกเป็น 4 ช่วง

- ช่วงที่ 1 - เปิดรายการ
- แนะนำครอบครัวคนดัง
- พิธีกรถามแบบทดสอบข้อ 1 กับครอบครัวแขกรับเชิญ
- ช่วงที่ 2 - สนทนากับแขกรับเชิญ หลังจากนั้นพิธีกรจะถามแบบทดสอบข้อ 2 กับครอบครัวแขกรับเชิญ
- สนทนากับแขกรับเชิญ (พิธีกรถามแบบทดสอบข้อ 3 กับครอบครัวแขกรับเชิญ)
- ช่วงที่ 3 - สนทนากับแขกรับเชิญ (พิธีกรถามแบบทดสอบข้อ 4 กับครอบครัวแขกรับเชิญ)

- ช่วงที่ 4
- เกมจับผิดบ้านตัวเองจากภาพ VTR
 - ช่วงเปิดแผ่นป้ายสะสมของรางวัล
 - พิธีกรปิดรายการ
 - เครดิตท้ายรายการ

เนื้อหารายการสนทนาบันเทิงในปัจจุบันพยายามที่จะลดความหนักของการสัมภาษณ์ที่เป็นทางการให้ดูสบายๆ เป็นกันเอง ให้มีความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้ชมให้มากที่สุด จึงมีการสรรหารูปแบบต่างๆ มาปรับปรุงให้รายการโดดเด่น ดึงดูดความสนใจของผู้ชม เช่นเดียวกับรายการหลังคาเดียวกัน ที่จำเพาะเจาะจงลงไปว่าเป็นรายการสนทนาที่เกี่ยวกับเรื่องราวของคนในครอบครัวเดียวกันของแซกรับเชิญ โดยมีการตั้งคำถามที่เป็นเรื่องราวของคนในครอบครัวนั้นไม่ว่าจะเป็นคนสัตว์ หรือสิ่งของในบ้านมาเสริมให้รายการมีความแปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น เพราะว่าดารา นักร้อง นักแสดง หรือผู้มีชื่อเสียงในสังคมที่มีความน่าสนใจ ดึงดูดผู้ชมได้นั้นอาจจะมีไม่มากในสังคมไทย และอาจจะถูกเชิญไปออกอากาศในรายการอื่นแล้ว ซึ่งก็จะทำให้ความน่าสนใจลดน้อยลง ผู้ผลิตจึงต้องคิดหามุมการนำเสนอแซกรับเชิญในรูปแบบที่ต่างกันไป ไม่ซ้ำกับรายการอื่นๆ เช่น คุณไมค์ ภิรมย์พร , คุณเจมมี บูเซอร์ , คุณบ๊ิก ดีทูบี , คุณใหม่ เจริญปุระ ล้วนแต่ได้รับเชิญไปออกในรายการสมาคมชมดาวมาแล้ว และในเวลาไม่นานก็มาออกในรายการหลังคาเดียวกัน

สำหรับการนำเสนอความบันเทิงในรายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลนั้น จะมีความสนุกสนานอยู่การเล่าเรื่องของคนดัง พิธีกรจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพูดคุยซักถามเพื่อให้ดารารับเชิญเล่าเรื่องต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตและส่วนมากเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องสนุกสนานเฮฮา ซึ่งสามารถสร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชม ถึงแม้บางครั้งจะเป็นเรื่องธรรมดา แต่พิธีกรจะใช้ความสามารถและลูกเล่นส่วนตัวในการทำให้เรื่องที่ดารารับเชิญเล่ากลายเป็นเรื่องที่สนุกสนาน ส่วนคำถามและของรางวัลที่แซกรับเชิญและครอบครัวได้รับนั้นก็เป็นส่วนประกอบในรายการ ซึ่งเป็นช่องทางของผู้สนับสนุนรายการในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าสูง เนื่องจากเปิดโอกาสให้สินค้าปรากฏตัวได้มาก และสามารถพลิกแพลงวิธีการโฆษณาได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งในรายการหลังคาเดียวกันนี้มีภาพผู้สนับสนุนอยู่ทั้งในจอทีวีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของฉากและการเปิดแผ่นป้ายท้ายรายการ และ VTR ท้ายช่วง แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายของบริษัท เทคโนโลยี ความรู้ความสามารถของคณะทำงาน และปัจจัยภายใน เช่น คู่แข่งขัน ผู้สนับสนุน และความสนใจของผู้รับสาร มีผลต่อการผลิตรายการ

วันที่ออกอากาศ	แขกรับเชิญ	เนื้อหา
4 ส.ค. 45	ครอบครัวไมค์ ภิรมย์พร	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
11 ส.ค. 45	ครอบครัวเอส วรฤทธิ์	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
18 ส.ค. 45	พี่น้องเจมี บุเฮอร์	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
25 ส.ค. 45	คนสนิทยิ่งยง ยอดบัวงาม	ความรัก ความผูกพัน
8 ก.ย. 45	ครอบครัวบ๊ิก ดีทูบี	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
15 ก.ย. 45	ครอบครัวอ้น สรวุฒิ	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
22 ก.ย. 45	ครอบครัวเอกราช สุวรรณภูมิ	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
29 ก.ย. 45	ครอบครัวจาดรงค์ ม็กจ๊ก	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
6 ต.ค. 45	ครอบครัวจาดรงค์ ม็กจ๊ก (ต่อ)	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
13 ต.ค. 45	พี่น้องใหม่ เจริญปุระ	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
20 ต.ค. 45	ครอบครัวธงธง ม็กจ๊ก	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว
27 ต.ค. 45	ครอบครัวธงธง ม็กจ๊ก (ต่อ)	ความรัก ความผูกพัน ความอบอุ่นในครอบครัว

ตารางที่ 4 เนื้อหาในรายการหลังเดียวกัน

เนื้อหาในรายการหลังคาเดียวกันมีกลยุทธ์ในการนำเสนอคือ

- เนื้อหาที่เกี่ยวกับดารา นักร้อง นักแสดง และบุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrity) เพื่อที่จะเข้าถึงกลุ่มผู้รับได้ในวงกว้าง เมื่อผู้ชมเปิดผ่านมาก็จะได้ไม่เปลี่ยนช่องไป เพราะเป็นคนที่น่าสนใจ

4.2.3 วิธีการสร้างกลยุทธ์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการหลังคาเดียวกัน พบว่า ผู้ผลิตใช้กลยุทธ์ทุกด้านในการสร้างความบันเทิงในรายการสนทนา ซึ่งสามารถพิจารณาได้ 2 ส่วนคือ

รูปแบบในการนำเสนอ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการหลังคาเดียวกันมี 2 ท่าน คือ คุณยรนนท์ ภมรมนตรี และคุณสุวิภา กุลตั้งวัฒนา ซึ่งผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ คือ

- พิธีกรชาย - หญิง ทั้ง 2 ท่านทำหน้าที่ได้ตรงตามแนวคิดหลักของรายการ คือ เป็นตัวแทนของการแสดงบทบาทในครอบครัว

“พิธีกรก็คือเราต้องการคนที่มีครอบครัวแล้ว การที่มีพิธีกร 2 คนต้องมาคุยกับครอบครัวอย่างนี้ ซึ่งเราไม่สามารถกะเกณฑ์ได้ว่าจะต้องเป็นวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่หรือผู้สูงอายุ จะมีแขกรับเชิญที่หลากหลายไป เพราะฉะนั้นเราต้องการพิธีกรที่มีครอบครัวแล้ว คุณเป็นแฟมิลี่ ซึ่งพี่แหม่มก็แต่งงานแล้ว พี่แหม่มก็แต่งงานแล้ว และด้วยความเชื่อที่พวกเขาเคยทำงานด้วยกัน พี่แหม่มเคยทำงานชมดาวจะรู้จักกัน พี่แหม่มเคยทำงานด้วยกันมาก่อนสมัยที่พี่เขาอยู่ที่อื่น ก็คือว่าโอเค เลยคุยกัน พี่แหม่มเขาชอบรายการประเภทนี้อยู่แล้ว ก็เลยลงตัวที่คู่นี้” (ทรงยศ นพวรรณสกุล , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2545)

- พิธีกรมีความสามารถเฉพาะตัวและลูกเล่นส่วนตัวในการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขัน

- มีกลวิธีในการสนทนาพูดคุยโดยใช้ภาษาง่ายๆ ถามคำถามแบบเบาๆ ยั่วแหย่กับผู้ร่วมรายการเพื่อสร้างความผ่อนคลาย ซึ่งคุณสุวิภาเป็นพิธีกรคนหนึ่งที่มีความสามารถมาก สุภาพอ่อนน้อมและเป็นกันเองกับผู้ร่วมรายการ ทำตัวเป็นที่เลี้ยงที่ดีทำให้ผู้ร่วมรายการหายตึงเครียด สามารถเข้ากันได้กับพิธีกรและแขกรับเชิญท่านอื่นๆ ได้โดยไม่มีปัญหา มีความกระตือรือร้นที่จะติดต่อพูดคุยกับผู้ชมตลอดเวลา มีการแบ่งหน้ากันกับคุณยุรฉัตรที่สามารถควบคุมรายการให้ดำเนินไปตามเป้าหมายและพูดเชื่อมโยงรายการโดยไม่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสะดุดในเนื้อหาสาระ สุภาพเรียบร้อยและใช้คำพูดที่ไม่อึดอัด ก้าวร้าว ดุถูกผู้ชม

“พิธีกร 2 คนนี้เข้าเก่งในการคุย ถามไปแบบนี้ ตอบมาไม่ตรง จะลองถามใหม่อีกที่ยังไง แล้วก็รู้นิสัยที่ว่าเดี๋ยวมันไปเอาตรงนี้ออกได้ เดี่ยวมันเอาก่อนนี้แน่ เราจะรู้กันเลย คนดูพอดูแล้วจะอินในความรู้สึกของทุกคนรอบครัว มันสนุกโดยหน้าที่ของพิธีกร เรื่องที่มาคุยจะไม่พยายามบีบไปทางน้ำตา ดูแล้วจะอิมใจ สบายตา ได้สาระแทรกไปในรูปแบบที่ไม่ต้องมานั่งดูสาระอะไรแบบนี้” (ทรงยศ นพวรรณสกุล , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2545)

2. ผู้ร่วมรายการ วิธีการสร้างกลยุทธ์ในรายการหลังคาเดียวกันคือ

- ความน่าสนใจของบุคคลที่ได้เชิญมาเป็นแขกรับเชิญในรายการ ซึ่งมาจากปัจจัย 2 ประการคือ คนที่อยู่ในกระแสขณะนั้น (Current Issue) และคนที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว (Celebrity)

“แขกรับเชิญจะมีประเด็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ สำหรับทีมงาน ก็คือว่า คนหนึ่งมาจากกระแส เช่นเขากำลังมีเพลง หรือละคร มีกระแสมา อีกอันหนึ่งคือเป็นแขกที่ตั้งอยู่แล้ว มีเรื่องราวที่ผู้คนที่ไปอยากรู้อยู่แล้ว ในกลุ่มพวกนี้จะเป็นแบบพวกคุณวิฑูรย์ คุณไตรภพ คุณญาณี คือไม่ต้องรอว่าละครมาหรือเพลงมาแล้วค่อยเอาเขามาเป็นประเด็นในการพูดคุย ที่สำคัญแขกรับเชิญของเราต้องมีแบล็คกราวด์ที่พูดถึงแล้วดี คือทุกคนรอบครัวจะมีทั้งเรื่องดีและไม่ดี แต่ถ้าครอบครัวนี้มันหาเรื่องดีไม่ได้ เราก็นำเสนอได้ยาก เราต้องเลือกก่อนว่าดีไม่ดียังไง แต่ไม่ใช่ว่าครอบครัวแตกแยกมาไม่ได้ ในกรณีอย่างแตกแยกจริง เกิดมาในสิ่งที่ไม่ดี แต่เขาสามารถพลิกสถานการณ์ทำตัวเองมีค่า มีเรื่องราวที่บอกต่อคนอื่นว่าแตกแยกแล้วไม่จำเป็นต้องเลวเสมอไปหรือว่าเป็นเด็กมีปัญหา ในกรณีของเต๋ - สมชาย , แอน ทองประสม , อ้น - สราวุฒิจึง การทำรายการทอล์คโชว์รายการต้องรู้ข้อมูลทั้งนั้น แขกรับเชิญจะรู้จักของเรามากแล้ว เราจะคุยกับครอบครัวนะครับ คน

ที่มาเขาก็จะสบายใจ ไม่ใช่รายการประเภทที่ไปขุดชีวิตที่ไม่ดีของเขา เพราะฉะนั้นเขาแฮปปี้ในการเล่า...” (ทรงยศ นพวรรณสกุล , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2545)

3. บรรยากาศ วิธีการสร้างความบันเทิงของรายการหลังคาเดียวกัน ในการสร้างบรรยากาศในรายการ มีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้

(1) **จัดฉากให้เข้ากับแนวคิดหลักของรายการ** รายการหลังคาเดียวกันมีฉากหลัก 2 ฉาก คือฉากสำหรับการสนทนากับผู้ร่วมรายการ และฉากสำหรับเล่นเกมท้ายรายการ มีการใช้แนวคิดของคำว่า “ครอบครัว” มาใช้ในการจัดฉาก ให้เป็นห้องนั่งเล่นหรือห้องรับแขก ซึ่งเป็นสถานที่คนในครอบครัวใช้ต้อนรับแขกผู้มาเยี่ยมเยือน ทำให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง

(2) **ใช้แสงสีหลากหลาย**

- แสงสีในฉากหลักคือห้องรับแขกนั้นจะจัดแบบยึดหลักความสมจริง (Realistic) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของการจัดฉากให้มีอารมณ์และโทนของอารมณ์เดียวกันกับแนวคิดของฉาก

- เพิ่มการจัดแสงแบบพิเศษ (Special Lighting Application) แบบ Reflected Shapes คือการนำกระดาษหรือพลาสติกมาเจาะเป็นรูต่างๆ แล้วฉายไฟไปที่กระดาษหรือพลาสติกนั้น ให้เงาไปตกอยู่ในฉากที่ต้องการ โดยเจาะเป็นรูสี่เหลี่ยมเคลื่อนไหวไปมา ส่วนฉากที่โชว์การร้องเพลงของแขกรับเชิญก็จะมีการจัดแสงสีให้เหมาะสมกับฉากนั้น โดยอาจมีการใช้ไฟสี ไฟกระพริบ วูบวาบ หรือหวา เพื่อสร้างบรรยากาศให้คึกคัก สดชื่น แจ่มใสไปด้วย

(3) **หมอกและควัน** การใช้หมอกและควันในรายการหลังคาเดียวกัน จะใช้มากในช่วงของการร้องเพลงของแขกรับเชิญ เพื่อเสริมบรรยากาศให้มีความนุ่มนวลและทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการไปกับรายการด้วย

(4) **ใช้เสียงหลากหลาย** รายการหลังคาเดียวกันยังเป็นรายการสนทนาบันเทิงที่ผสมผสานเกม จึงใช้เสียงประกอบอย่างมาก ทั้งเสียงปรบมือและเสียงเชียร์ ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศในรายการได้มากทำให้เกิดความคึกคักสดชื่น แจ่มใส การดำเนินรายการสนุกสนานและเป็นตัวแทนของผู้ชมทางบ้านที่จะรับรู้อารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการร่วมรายการ เสียงดนตรีประกอบรายการ และใช้เสียงประกอบพิเศษ ทำให้เหตุการณ์นั้นดูสนุกสนานยิ่งขึ้น เช่น เสียง

เอียดเหมือเสียงเบรค ใส่ตอนที่พิธีกรแขวงกันเองหรือแขวงแขวงรับเชิญ , เสียงดัง ใส่ตอนที่แขวงรับเชิญรู้สึกตกใจ ประหลาดใจ

4. เทคนิคในการนำเสนอ วิธีการสร้างความบันเทิงในรายการหลังคาเดียวกันในด้านเทคนิคการนำเสนอ มีลักษณะวิธีการดังต่อไปนี้

- การเพิ่มเกมคำถาม และ VTR คำถามซ่อนของที่บ้านแขวงรับเชิญในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งทำให้ผู้ชมได้ทราบเรื่องราว และสร้างความสนุกสนานในการลองตอบคำถาม และยังได้ชมบ้าน ที่พักอาศัยของดาราคณโปรด เกิดความรู้สึกได้รู้จักและใกล้ชิดดาราคณโปรดมากยิ่งขึ้นด้วย

“รูปแบบก็คือนอกจากทอล์ค เราเติมเทคนิคตรงนี้เข้าไปเรื่องของคำถามที่เกี่ยวกับครอบครัว เรื่องของตัวเองรู้ใหม่ก่อนที่จะไปรู้เรื่องของคนอื่น มันมาจากที่สมัยหนึ่งทอล์คโชว์มันตั้งเขาถามกันเรื่องโลก เรื่องประเทศ เรื่องชาติ ดอกไม้ประจำประเทศ รายการนี้ก็เลยบีบตีแคบไม่ต้องไปรู้เรื่องคนอื่นหรอก รู้เรื่องตัวเองก่อน รู้ใหม่ว่าลูกตัวเองเรียนอยู่ป. อะไร ห้องอะไร หรือว่าเพื่อนสนิทของลูกเป็นใคร ครูประจำชั้นของลูกเป็นใคร ให้มาสนใจเรื่องของครอบครัว”

(ทรงยศ นพวรรณสกุล , โปรดิเวเซอร์ , สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2545)

- การใช้กราฟิกต่างๆ เข้ามาช่วยให้เกิดความน่ารัก สนุกสนาน โดยใช้สีสันสดใส

เนื้อหาในรายการ

รายการหลังคาเดียวกัน แม้จะเน้นตัวบุคคลเช่นเดียวกับรายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ แต่ก็รู้จักที่จะนำเนื้อหาเรื่องครอบครัวมาเป็นหลักในการสนทนากับแขวงรับเชิญ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวที่บางคนมองข้าม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่มีชื่อเสียง มีงานมาก มาผสมผสานกับการเล่นเกม ซึ่งเหมาะสมกับสังคมไทยที่สนใจเรื่องของครอบครัวและชอบความสนุกของการเล่นเกม จึงเป็นรายการสนทนาบันเทิงรายการหนึ่งที่ได้รับคความนิยม

“มันต้องเริ่มที่โครงสร้างรายการก่อน สองตัวพิธีกรที่จะมานำเสนอมันไปในทางเดียวกับโครงสร้างรายการเราใหม่ สามแขวงรับเชิญมันไปในทางเดียวกับรายการเราใหม่ ที่เพิ่มมาก็มีมิด

ของเกม เพราะว่ารายการทอล์คทั่วไปดูรายการไหนก็ทอล์คได้ แต่ที่เป็นเอกลักษณ์ก็มีคของตัว เกม คือก่อนที่จจะรู้เรื่องคนภายนอกนะให้รู้เรื่องตัวเองให้ดีกว่าก่อนอย่างทีใจ – จิรายุถามว่ายายเขาไป ออกกำลังกายที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ทุกอาทิตย์ ถามว่าคุณยายขึ้นรถเมล์สายอะไรไป ตามวิล ลีกับแฮมม – คัทลียาว่ากรังบ้านตัวเองเสียงไหน มันก็เลยดูเป็นกิมมิกเวลาที่ตอบผิด แต่เวลา ตอบถูกก็แฮปปี้ เออเขารู้จักกันดีนะ เราจะระวังเรื่องคำถามให้เขาหน้าแตกไม่ใช่หน้าเสีย อย่าง เช่นวันเกิดแม่จะไม่เกิดขึ้นในรายการ ถ้าเขาไม่รู้วันเกิดแม่ ดาราเขาเสีย เราก็จะเลี่ยงไปถามวัน เกิดลูก ให้มันดูซอฟลงไป คือเราถามต้องงให้สนุกแล้วเราก็ระวังด้วย เราต้องทำให้ยากด้วย ถ้า เขาตอบถูกบ่อยๆ มันก็ไม่สนุกกับรายการเรา ให้เขามีโอกาส 50 – 50 กิ่งถูกกิ่งผิด” (ทรงยศ นพวรรณสกุล , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2545)

4.3 รายการเจาะใจ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 22.20 – 23.20 น. ผลิตโดย บริษัทเจ เอส แอล จำกัด

พิธีกร - คุณนรากร ตีทยาน
- คุณสัญญา คุณากร

4.3.1 รูปแบบรายการ เป็นรายการสนทนาบันเทิงที่มีสาระเพื่อสังคม เพื่อสื่อสารข้อมูลต่างๆ ถึงผู้ชมทางบ้าน โดยผ่านผู้ดำเนินรายการและการเล่าเรื่องของแขกรับเชิญภายในเวลาที่กำหนด

รูปแบบการนำเสนอ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา

(1) จำนวนพิธีกร

กลยุทธ์ที่รายการเจาะใจใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรชาย - หญิง 2 คนที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ เจาะใจเป็นรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งที่ยังออกอากาศมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปีและยังได้รับความนิยมอยู่จนถึงปัจจุบัน เป็นรายการสนทนาที่มีจุดยืนเพื่อสังคม ซึ่งพิธีกร 2 คนทั้งคุณนรากร และคุณสัญญา เป็นผู้ทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี การมีจำนวนพิธีกรสองท่าน เป็นชายหนึ่ง หญิงหนึ่งจะทำให้แต่ละท่านใช้มุมมองของตนเองในการซักถาม

(2) บุคลิกลักษณะท่าทาง

กลยุทธ์ที่รายการเจาะใจใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรที่มีบุคลิกลักษณะที่ดีมีความสามารถในการดำเนินรายการ และเข้าใจในบทบาทของตนเองเป็นอย่างดี พิธีกรทั้ง 2 ท่าน คือคุณนรากรและคุณสัญญา เป็นพิธีกรรายการที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี มีความสุภาพ การแสดงออกถูกกาลเทศะ และมีความเป็นกันเอง โดยเฉพาะคุณสัญญาที่เคยได้ทำงานคู่กับพิธีกรมืออาชีพอย่างคุณดำรง พุฒตาล ช่วยทำให้ฝีมือในการสัมภาษณ์ของคุณสัญญาพัฒนาขึ้นมา ประกอบกับเป็นคนรุ่นใหม่ บุคลิกดี คล่องแคล่ว จึงทำให้คุณสัญญาเป็นพิธีกรชายที่ประสบความสำเร็จมากคนหนึ่ง ส่วนคุณนรากรนั้นมาจากสายนักข่าวและผู้ประกาศข่าว จึงมีความสามารถในการตั้งประเด็นและการซักถามเพื่อให้ได้ความจริง และออกเสียงพูดจาชัดถ้อยชัดคำได้อย่างเหมาะสม

- วิธีการพูด

พิธีกรในรายการทอล์คโชว์นั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของรายการ ภาพของรายการจะเป็นเช่นไรนั้น พิธีกรเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการที่จะสร้างมันขึ้นมา เพราะไม่ว่าการเตรียมการของรายการจะดีอย่างไรถ้าพิธีกรของรายการไม่มีความสามารถในการควบคุมรายการให้ราบรื่นเหมาะสมและดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้แล้ว รายการนั้นก็ด้อยคุณค่าลงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนทนากับแขกรับเชิญที่เป็นบุคคลทั่วไป มิใช่บุคคลที่มีชื่อเสียง แม้จะมีเรื่องราวที่น่าสนใจและสามารถเล่าเรื่องได้อย่างไม่ติดขัด แต่ก็ยากแก่การสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้ชมทางบ้านได้ ซึ่งต้องอาศัยบุคลิกส่วนตัวของพิธีกรที่มีความสามารถในด้านวิธีการซักถาม การได้ตอบ และการดำเนินรายการที่เหมาะสม ซึ่งรายการเจาะใจสามารถที่จะถ่ายทอดเรื่องราวจากการซักถามผ่านพิธีกร 2 คนที่มีการทำงานที่สามารถรับส่งกันได้อย่างดี ใช้ภาษาพูดที่เรียบง่ายเหมือนการสนทนาตามปกติธรรมชาติของมนุษย์มากกว่าการใช้ภาษาทางการ

บทบาทของพิธีกรในรายการประเภทนี้ ต้องควบคุมการสัมภาษณ์ให้เป็นไปตามทิศทางและภายในกรอบที่ต้องการ มีไหวพริบและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ที่สำคัญคือไม่แสดงบทบาทเป็นผู้สั่งสอน เพราะรายการประเภทนี้มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อสังคมแต่คุณค่านั้นอาจต้องแลกด้วยเกียรติภูมิของบุคคลที่ยอมเปิดเผยชะตากรรม บทบาทของพิธีกรจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะรักษาเกียรติภูมิของบุคคลเหล่านั้น พร้อมกับแสดงความยกย่องความกล้าหาญเสียสละที่จะนำเรื่องราวของตนเองมาเป็นอุทธาหรณ์แก่สังคม ไม่แสดงบทบาทเป็นผู้สั่งสอนให้เขาคิดได้ กลับตัวกลับใจ และกล่าวอ้างถึงความผิดพลาดของผู้ร่วมรายการ

ตัวอย่างการแสดงบทบาทของพิธีกร

- นรากร : น้องแววคะที่ผ่านมามาตั้งแต่เด็กๆ จนอายุ 17 – 18 น้องแววไม่เคยปรึกษาใครเลย เพราะว่าไม่มีที่รับฟังเราได้ แล้วทำไมถึงกล้าปรึกษาพี่ไพลินล่ะคะ
- แวว : เพราะพี่ไพลินเป็นคนแรกที่เดินเข้ามาถามแววว่าแววเป็นยังไง เข้ามาอยู่ในนี้เพราะอะไร ทำไมถึงทำอย่างนั้น เวลามีคนถามเรา รู้สึกว่าเขาเป็นห่วง เขารักเรา
- นรากร : เวลาเขาถามเราแล้วให้เขาฟังไหม
- แวว : เล่าค่ะ
- นรากร : คิดว่าพอได้เจอพี่ไพลินแล้วชีวิตเปลี่ยนไปอย่างไร
- แวว : ชีวิตมีความสุขมากขึ้น มองเห็นตัวเองมากขึ้น เมื่อก่อนจากที่เราคิดเอาเองว่าพ่อแม่ไม่รัก คุณยายไม่รัก แต่ว่าจริงๆ แล้วเขารักเรา แต่ว่าเรามองไม่เห็น

- เพราะความอิจฉาของเรามากกว่า
- สัญญา : นิดเดียวครับ ผมสงสัยว่าคนที่อุตสาห์เล็กได้ บำบัดได้ ออกมาแล้วมา เจอสิ่งแวดล้อมเดิมๆ เจอเพื่อนเดิมๆ คุณเจออย่างนั้นไหม
- แวว : ก็มีคะ (ร้องไห้) (พิธีกรชายหยิบกระดาษให้) มีเพื่อนเอายามาให้ถึงบ้าน แต่เราคิดว่าถ้าเราอยากเปลี่ยนแปลงจริงๆ เราต้องไม่กลับไปยุ่งเกี่ยวกับมันอีก แววก็บอกว่าไม่
- นรากร : นี่คือหลังจากออกจากบ้านเกร็ดการแล้วกลับไปที่บ้านที่กาญจนบุรี เดี่ยวถามถึงลูกสาวก่อน คลอดที่ไหนคะ

นอกจากนั้นแล้ว พิธีกรทั้ง 2 ท่านของรายการเจาะใจเป็นผู้ที่มีลีลาความสามารถในการดำเนินรายการทั้งในด้านการพูด เกริ่นนำ การพูดเชื่อมโยง เป็นแบบง่ายๆ (simple) สามารถสร้างความรู้สึกสบายใจ ให้กับผู้ร่วมรายการได้อย่างไม่เคอะเขิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป บางคนก็มาจากต่างจังหวัด บางคนอายุน้อย บางคนก็อายุมาก ดังนั้นวิธีการนำเสนอของพิธีกรจะมีวิธีการที่ค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมา จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบหนักๆ แต่ไม่ก้าวร้าวรุนแรง มีการใช้ลักษณะการใช้คำพูด กิริยามารยาทที่ถูกต้อง สุภาพ รายการเจาะใจมีความโดดเด่นในการพูดคุยและการใช้คำถามเจาะลึก ทั้งคำถามเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลและเจาะลึกให้ได้รับรู้ถึงความรู้สึกของแขกรับเชิญ มีการยกตัวอย่างเทียบเคียงกับสิ่งที่ประชาชนทั่วไปรู้ มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่แขกรับเชิญเล่า หรือใช้ประสบการณ์ที่ตนสัมผัสมาร่วมด้วย พิธีกรมีการกล่าวเปิดรายการโดยอ้างอิงกับเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวหรือเรื่องที่อยู่ในความน่าสนใจ

ตัวอย่างการดำเนินรายการของพิธีกร

- นรากร : สวัสดิ์ดีคะ อีก 20 กว่าวันก็จะถึงวันออกพรรษาแล้ว
- สัญญา : ก็เป็นอีกวันหนึ่งที่เป็นวันสำคัญทางพุทธศาสนา
- นรากร : 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี
- สัญญา : แล้วก็เป็นวันที่มีปรากฏการณ์ที่จนถึงวันนี้ก็ยังหาคำตอบไม่ได้ว่าเกิดจากธรรมชาติ พญานาคหรืออะไรก็แล้วแต่
- นรากร : ไม่ทราบตะเข้าถูกหรือปล่าว ว่ามีลักษณะเหมือนดวงไฟใหญ่ โผล่ขึ้นมาจากแม่น้ำโขง หลายนๆ จุด
- สัญญา : วันนี้เรามีแขกรับเชิญที่มีความเห็นแตกต่างกันจะมาร่วมพูดคุยในรายการถึงปรากฏการณ์นี้ในความคิดของแต่ละท่าน

บางครั้งพิธีกรรายการเจาะใจก็จะเปิดรายการด้วยคำถามของผู้ดำเนินรายการ เพื่อสร้างความน่าติดตาม และเชื่อมโยงเข้าเรื่องราวที่จะพูดคุยกันในวันนั้น

ตัวอย่างการดำเนินรายการของพิธีกร

- นรากร : วันนี้เราจะเริ่มด้วยคำถามอีกแล้ว จะถามพี่ดูว่าเคยเล่นิทานให้ลูกฟังก่อนนอนไหมคะ
- สัญญา : ถ้ามีเวลาก็จะเล่า ล่าสุดเรื่องเมาคีลิลูกหมาป่า.
- นรากร : อยากถามว่าเด็กผู้ชายชอบฟังนิทานเรื่องอะไร เด็กผู้หญิงอย่างตะตึงๆ ชอบฟังพวกเทพนิยาย มีเจ้าหญิงเจ้าชาย เรื่องหนึ่งที่น่าสนใจคือ ซินเดอเรลล่า
- สัญญา : ก็เป็นเรื่องของหญิงสาวชาวบ้านที่ไปพบกับเจ้าชาย มิ่งานเต็มรำ รองเท้าแก้ว รถฟักทอง มีอุปสรรค แต่ในที่สุดก็ได้ครองรักกัน
- นรากร : เป็นจินตนาการของเด็กผู้หญิง ที่คิดว่าตนเองเป็นบุคคลธรรมดาที่จะพบกับเจ้าชายผู้สูงศักดิ์
- สัญญา : แน่แน่นอนว่าเราไม่มีทางมองว่าจะเป็นจริงได้ แต่ว่าเป็นเรื่องจริง เกิดขึ้นจริงครับกับแฮกรับเชิญในคืนนี้ครับ เป็นเรื่องเหมือนเทพนิยาย
- นรากร : เป็นซินเดอเรลล่าในชีวิตจริงค่ะ จะมีอุปสรรคมากมายเหมือนซินเดอเรลล่าในเทพนิยายหรือเปล่า เดี่ยวมาพบกับหม่อมไฉไล ยุคลค่ะ

พิธีกรรายการเจาะใจมีการสรุปทั้งแบบปิดและแบบเปิด แต่โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะการปิดแบบเปิด เพื่อเว้นที่ว่างให้ผู้ชมทางบ้านเติมช่องว่างหรือตีความเอาเอง ทางรายการเป็นเพียงสื่อกลางที่จะนำเสนอเรื่องราว และให้ผู้ชมได้ใช้ทัศนคติ มุมมอง และวิจารณญาณในการชม การตัดสินใจเรื่องแต่ละเรื่องตามกระบวนการทางความคิดของแต่ละคน เลือกรับแต่สิ่งที่ดี ส่วนสิ่งที่ไม่ดีดูเป็นเพียงตัวอย่างและไม่เดินตามทางนั้น

ตัวอย่างการสรุปแบบเปิด

- นรากร : ก็มาถึงช่วงท้ายของรายการแล้วนะคะ ก็ดีใจที่เราได้คนที่เป็นอย่างกับผู้หญิงอีกหลายๆคน เป็นประโยชน์ต่อคนที่ เป็นพ่อแม่ โดยเฉพาะเป็นประโยชน์กับเราเองมากค่ะ ลำคัญที่มุมมองของเราเอง หลังจากนั้นคนรอบข้างถึงจะเข้ามาช่วยเราได้ค่ะ คุณพ่อแม่ต้องแสดงความรักแก่ลูก ส่วนลูกนั้นก็ต้องไว้ใจพ่อแม่ มีอะไรก็ต้องปรึกษา ถ้าสงสัยว่าเขาไม่รักเราก็ถามเขาก็ได้ จะได้คุยกัน

การติดต่อสื่อสารกันในครอบครัวจะไม่ทำให้เกิดปัญหา วันนี้น้องแววโชคดีคิด
ได้เองและมีคนช่วย แต่คงมีเด็กคนอื่น ๆ อาจไม่โชคดีเหมือนน้องแววอีกมาก
มายเลย วันนีขอขอบคุณน้องแวว

สัญญา : และก็ขอบคุณ.....

ตัวอย่างการสรุปแบบเปิด

สัญญา : นี่เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่เป็นที่มาของความสนใจไม่ว่าแต่ละคนจะอธิบายด้วย
ความเห็นของตนเองอย่างไร นี่เป็นปรากฏการณ์ที่ผู้คนให้ความสนใจร่วมของ
คนในประเทศที่จังหวัดหนองคาย ถ้าใครมีความเชื่ออย่างไรและทำให้ชีวิตดีขึ้น
ทำให้ประเทศดีขึ้นก็ทำไปเถอะ ขอขอบคุณแซ่กับเชิญทุกท่าน.....

- การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางประกอบ

พิธีกรทั้ง 2 ท่านของรายการเจาะใจ นอกจากจะมีความสามารถในการซักถาม
การโต้ตอบและการดำเนินรายการที่เหมาะสม ใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมและเข้าใจง่าย
ประกอบไปด้วยท่าทางการแสดงออกที่ตรงตามคำพูดและความคิด มีการใช้ภาษาท่าทาง และ
อวัจนภาษาอื่นๆ เช่น การสบตา การพยักหน้ารับ การเอนตัวเข้าหา ฯลฯ คือ ช่วยการสื่อสารกับผู้
ร่วมรายการ ซึ่งเป็นการให้กำลังใจและลดความไม่เชื่อมั่นตนเองของผู้ร่วมรายการที่ส่วนใหญ่เป็น
บุคคลทั่วไปให้น้อยลง

- การแต่งกาย

เสื้อผ้าของพิธีกรรายการเจาะใจนั้นไม่ได้เป็นกลยุทธ์ในการการสร้างความบันเทิงในราย
การ เพราะพิธีกรชายใส่ชุดสูทสากลตลอดทุกสัปดาห์ ที่แสดงถึงความเป็นทางการหรือเป็นสิ่งที่ใช้
ได้ตลอดทุกโอกาส พิธีกรหญิงสวมเสื้อเรียบๆ สีเดียวกันกับกระโปรงหรือกางเกง เพื่อให้ดู
กระฉับกระเฉง ทะมัดทะแมงเหมือนผู้ประกาศข่าวที่ทันต่อเหตุการณ์ และคงไว้ซึ่งความสุภาพ
เรียบร้อย

(3) วิธีการตั้งคำถามและการสัมภาษณ์

กลยุทธ์ที่รายการเจาะใจใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การตั้งคำถามแบบตรงๆ
แบบเจาะลึกตรงใจผู้ชม ทั้งคุณนรกรและคุณสัญญา สามารถทำให้บรรยากาศในการคุยเกิด
อรรถรส เกิดความตื่นเต้นน่าสนใจ ขวนน่าติดตาม กล่าวถาม กล่าวซัก และถามอย่างตรง

ประเด็น โดยใช้การตั้งคำถามแบบตรงๆ (straightforward) โดยไม่อ้อมค้อม และแบบเจาะลึก (focus interview หรือ depth interview) ที่พิธีกรมีจุดสนใจอยู่แล้วจึงตั้งคำถามที่ต้องการจากแขกรับเชิญ และบางครั้งก็มีการตั้งคำถามนำ (lead question) เพื่อชี้แนะให้ผู้ตอบต้องตอบไปในแนวทางที่กำหนด แต่พิธีกรทั้งสองจะพูดจาสุภาพอ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส ปรับได้ตามสถานการณ์เรื่องที่ฟัง มีมารยาท มีสัมมาคารวะ ไม่ก้าวร้าวล่วงเกินแขกรับเชิญ

ตัวอย่างการตั้งคำถามของพิธีกร

สัญญา : ถ้าไม่ได้จดทะเบียนถือว่าเป็นหม่อมหม่อมศรี ฟังดูหม่อมไม่ค่อยทะเยอทะยาน
อยากได้อะไร

จากตัวอย่างจะเห็นว่า พิธีกรต้องระวังในการใช้ภาษาในการตั้งคำถามและการสัมภาษณ์ แต่ต้องไม่ละลาบละล้วง และต้องมีเหตุผล ประเด็น ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชมท่านอื่น

2. ผู้ร่วมรายการ กลยุทธ์การสร้างความบันเทิงในรายการเจาะใจนั้น จะใช้กลยุทธ์ในด้านแขกรับเชิญ ดังนี้

- แขกรับเชิญที่เชิญมาร่วมรายการนั้นไม่เน้นที่ความมีชื่อเสียง แต่เป็นเรื่องราวของบุคคลคนธรรมดาที่มีเรื่องราวชีวิตน่าสนใจ เป็นเรื่องจริงของคนหนึ่งๆ ซึ่งบางครั้งเราไม่รู้เลยว่ามีคนอย่างนี้ในสังคมไทย เช่น ตอนงูพิษให้ชีวิต เป็นเรื่องราวของคนในหมู่บ้านหนึ่งที่มีอาชีพแสดงงู (ออกอากาศ 8 สิงหาคม 2545) , ตอนสืบสวาท เรื่องราวของบุคคลหนึ่งที่มีอาชีพรับจ้างสืบสะกดรอยพฤติกรรมนอกรีต (ออกอากาศ 3 ตุลาคม 2545)

- บางครั้งก็เป็นบุคคลที่ประสบกับเคราะห์กรรมหรือโชคร้ายที่เลวร้าย เพื่อมาบอกเล่าเหตุการณ์หรือมุมมองต่างๆ ที่อาจจะเป็นประโยชน์กับบุคคลอื่น เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งที่ได้ขาบอด ป่วยเป็นโรคแพ้ภูมิตัวเอง และต้องดูแลพ่อที่เป็นโรคสมองเสื่อมนาน 7 ปี (ออกอากาศ 19 กันยายน 2545) , ตอนต้นร้าย ปลายดี ผู้หญิงคนหนึ่งที่เคยออกจากบ้าน เรียนไม่จบ ขายบริการ ดิตยาบ้า มีลูกไม่มีพ่อแต่ภายหลังกลับใจและทำงานดูแลเด็กๆ ในมูลนิธิ (ออกอากาศ 10 ตุลาคม 2545)

- บางสัปดาห์จะเป็นเรื่องราวที่มีผลกระทบกับสังคมไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น ตอนถูกต้อน ถูกใจ ถูกกฎหมาย เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนหันกลับมาซื้อเพลงที่ถูกต้องตาม

กฎหมาย (ออกอากาศ 22 สิงหาคม 2545) , ตอนให้ชีวิตใหม่ด้วยเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต เพื่อขอเชิญร่วมบริจาคเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต

- แต่ก็มีบางที่ยังเป็นเรื่องราวของคนที่มีชื่อเสียงในสังคม เช่น ตอนความในใจคุณหมอพริทีย์ (ออกอากาศ 1 สิงหาคม 2545) , หม่อมไฉไล ยุคล ณ อยุธยา ชายาของเสด็จพระองค์ชายใหญ่ (ออกอากาศ 5 กันยายน 2545)

3. บรรยายภาค

กลยุทธ์การสร้างบรรยายภาคของรายการเจาะใจ มีดังนี้

(1) ฉากธรรมชาติเข้ากับแนวคิดหลักของรายการ เป็นฉากแบบธรรมชาติโดยเลือกที่จะจำลองเวที ที่มีเก้าอี้และโต๊ะสำหรับสัมภาษณ์เท่านั้น โดยมีได้บ่งบอกว่าเป็นสถานที่ใด แต่เวทีแห่งนี้จะนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของรายการว่าเป็นเวทีแห่งการนำเสนออย่างละเอียด และเจาะลึกมากกว่าการนำเสนอผ่านการสัมภาษณ์จากสถานที่จริงที่เกิดเหตุการณ์ โดยให้พิธีกรและแขกรับเชิญนั่งเก้าอี้แบบธรรมชาติตรงกลางมีโต๊ะคล้ายโต๊ะผู้ประกาศข่าว เพื่อสะดวกในการวางบทและอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์อื่นๆ โดยมีฉากด้านหลังเป็นภาพย่อส่วนตึกสูงที่มีแสงไฟเปิดสว่าง บอกให้รู้ว่าเป็นเวลากลางคืน

ภาพที่ 12 ฉากของรายการเจาะใจ

นอกจากนั้นแล้วจากด้านข้างของผู้ดำเนินรายการทั้งสองท่านจะมีแผ่นป้ายผู้สนับสนุนรายการวางเรียงอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งกล้องก็มักจะจับภาพการสนทนาด้านข้างเพื่อให้เห็นป้ายผู้สนับสนุนเหล่านั้นบ่อยครั้งอย่างชัดเจน

ภาพที่ 13 การจัดวางแผ่นป้ายโฆษณาในฉาก

(2) แสงสี

จัดแสงสีแบบธรรมชาติเข้ากับแนวคิดหลักของรายการ ในรายการสนทนาแสงสีที่ใช้จัดมักเป็นลักษณะการใช้แสงเพื่อความสว่างของเวที และฉาก การจัดแสงของรายการเจาะใจก็มีลักษณะเช่นนั้น แม้ในบางเรื่องจะมีการแสดงบนเวทีที่นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ แสงที่ใช้จัดก็มีลักษณะคล้ายกันคือเพื่อความแสงสว่างในการนำเสนอเนื้อหามากกว่าเพื่อโชว์ความสวยงามของเวที

(3) หมอกและควันจะไม่มีการใช้ในรายการเจาะใจเพื่อสร้างบรรยากาศเลย ทั้งนี้เพราะแนวคิดหลักของรายการซึ่งต้องการเรื่องราวจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น

(4) เสียง

ใช้เสียงธรรมชาติจากผู้ชมในห้องส่ง เสียงที่เกิดขึ้นในรายการเจาะใจมิใช่เสียงที่ปรุงแต่งขึ้น แต่เป็นเสียงแสดงอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดจากผู้ชมในห้องส่งจากการชมการสนทนาซักถามระหว่างพิธีกรและแขกรับเชิญ เช่น เสียงปรบมือ เสียงฮือฮา และความเงียบ เพราะรายการเจาะใจต้องการปฏิกริยาโต้ตอบที่สัมพันธ์กับเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนเวทีในขณะนั้นทันที เพื่อช่วยสร้าง

บรรยากาศและอารมณ์ร่วมให้เกิดขึ้นพร้อมกันขณะที่มีการสนทนา มากกว่าการใช้เสียงประกอบที่มีการบันทึกเสียง เพราะเสียงในห้องส่งจะช่วยสร้างบรรยากาศและอารมณ์ให้กับพิธีกรและแขก รับเชิญ ให้มีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสนุกสนาน น่าติดตาม ย่อมมีผลดีทางจิตใจ ยิ่งทำให้การดำเนินรายการหรือการสนทนาเต็มไปด้วยความสนุกสนานน่าติดตาม รวมถึงมีผลถึงผู้ชมที่บ้านเกิดความรู้สึกและอารมณ์ร่วมไปด้วย

- รายการเจาะใจ มีการใช้เสียงเพลงประจำ ซึ่งมีเพียงเสียงดนตรี เพื่อเปิดช่วงโต้เถียงรายการ และเปิดช่วงรายการ หลังจากจบโฆษณาเท่านั้น

4. มีวิธีการสร้างความบันเทิงโดยเพิ่มเทคนิคการนำเสนอให้เข้ากับแนวคิดหลักของรายการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งรายการเจาะใจได้ใช้วิธีการดังนี้

- ใช้วิธีการตั้งจังหวะเพื่อสร้างความน่าสนใจ รายการเจาะใจมักใช้การเล่าเรื่องที่เป็นแบบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา (Chronological) ด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้ชมที่บ้านสามารถเข้าใจเรื่องที่เล่าได้ง่ายและไม่สับสน เพราะเป็นการเล่าเรื่องตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แต่เมื่อพิธีกรถามคำถามที่คิดว่าตรงใจผู้ชมที่บ้าน ทีมงานก็จะเบรคไว้แค่นั้น ไม่ทันให้แขกรับเชิญตอบคำถามก็ตัดเข้าโฆษณา โดยตั้งคำถามของพิธีกรนั้นมาทำเป็นตัวอย่างในช่วงต่อไป เพื่อดึงความสนใจให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น ชวนติดตามให้รอดูช่วงต่อไป

ตัวอย่างที่ 1 การตั้งจังหวะการตอบคำถามของแขกรับเชิญ

สัญญา : คุณหมอมีข้อหาอะไรอีกนะ เขียนหนังสือเพราะอยากรวย

หมอพรทิพย์ : ไม่เคยคิดว่าเป็นนักเขียน ไม่เคยไปขอเขาเขียน คือเขาชวน พอเขียนแล้วก็สไตล์เรา ก็ปล่อยไปตามธรรมชาติ แล้วในธรรมชาติมันขยี้ดี ทำไม่ละคนทุกยอมอยากรวยนะแต่ต้องรวยแล้วไม่บาป จริงไหมทุกคนยอมอยากมีเงิน

นรากร : แล้วคุณหมอยากรวยไหมคะ

หมอพรทิพย์ : อยากค่ะ

นรากร : แล้วทุกวันนี้รวยหรือยังคะ

หมอพรทิพย์ : รวยแล้วพอแล้ว แต่ต้องไม่รวยแบบบาปนะ ไม่ใช่ว่าสิ่งไม่ควรได้แล้วไปเอา

สัญญา : คุณหมอแค่ถูกขู่หรือทำให้ไม่สบายใจแบบเยาะๆ มาก แบบไหน ยังไงบ้างครับ

*****ตัดเข้าโฆษณา*****

ตัวอย่างที่ 2 การตั้งจังหวัดการตอบคำถามของแขกรับเชิญ

- สัญญา : มีอะไรต้องปรับตัวบ้างไหมครับ จากคนธรรมดาทำงานที่ต้องไปอยู่ในสังคมชั้นสูง
- หม่อมไฉไล : ท่านพาไปแต่ร้านหรูๆ งานแก้วเยอะมาก เสด็จท่านก็จะทำให้ดู จับแก้วยังไม่สอนครั้งเดียวก็ทำได้แล้ว
- นรากร : เรื่องการวางตัวในสังคมสะละละ ต้องปรับอะไร
- หม่อมไฉไล : คือเสด็จท่านก็ค่อยๆ สอน เวลาเสด็จท่านไปงานเราจะไม่เคยเจอคนรุ่นเดียวกัน ทำให้เราไปชิมชั้บความเรียบร้อย บุคลิกเหล่านั้นมา
- นรากร : ถ้ามเสด็จใหม่คะว่าท่านชอบหม่อมเพราะอะไร พอพระทัยหม่อมเพราะอะไร
- *****ตัดเข้าโฆษณา*****

- ใช้การตั้งชื่อตอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างความน่าสนใจ แขกรับเชิญของรายการเจาะใจเป็นมีความหลากหลายในสาขาอาชีพ มีทั้งผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคม และผู้ที่ไม่มียี่ชื่อเสียงทางที่มงานจึงพยายามตั้งชื่อในหัวข้อเรื่องที่จะพูดคุยกันในแต่ละสัปดาห์ให้เป็นคำสั้นๆ ง่ายๆ แก่การเข้าใจซึ่งเมื่อผู้ชมเปิดผ่านมาก็จะสามารถเข้าใจได้ว่าวันนี้รายการเจาะใจจะพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น ความในใจคุณหมอมพรทิพย์ (ออกอากาศ 1 สิงหาคม 2545) , ภูพิชให้ชีวิต (ออกอากาศ 8 สิงหาคม 2545) , เรือจ้างทวนกระแส (ออกอากาศ 12 กันยายน 2545) , บั้งไฟพญานาค ฝีมือใคร? (ออกอากาศ 26 กันยายน 2545) , สืบสวาท (ออกอากาศ 3 ตุลาคม 2545) เปิดโปงคณะ "รัฐบาลหุ่น" (ออกอากาศ 24 ตุลาคม 2545) เป็นต้น

- มีการนำอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการพูดคุยมาเสนอในรายการ เช่น ตอนสืบสวาท (ออกอากาศ 3 ตุลาคม 2545) ที่นำอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบสะกดรอย เช่น กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอขนาดเล็กพกพาได้ และมีการสาธิตสอนวิธีการใช้งาน , ตอนเปิดโปงคณะ "รัฐบาลหุ่น" (ออกอากาศ 24 ตุลาคม 2545) ที่นำหุ่นที่ใช้ในการถ่ายทำรายการรัฐบาลหุ่น และหน้ากากของบุคคลต่างๆ มาใช้ชม และสาธิตการเชิดหุ่น

ภาพที่ 14 การนำอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการพูดคุยมาเสนอในรายการ

4.3.2 เนื้อหาในรายการ

โครงสร้างรายการ แบ่งเป็น 4 ช่วง

ช่วงที่ 1	- ไต่เต้รายการ - เปิดตัวพิธีกร พิธีกรเกริ่นนำเรื่องราวของแขกรับเชิญ - VTR ผู้สนับสนุนรายการ
ช่วงที่ 2	- VTR ผู้สนับสนุนรายการ - เปิดตัวแขกรับเชิญและสนทนากับแขกรับเชิญ
ช่วงที่ 3	- VTR ผู้สนับสนุนรายการ - สนทนากับแขกรับเชิญ
ช่วงที่ 4	- VTR ผู้สนับสนุนรายการ - สนทนากับแขกรับเชิญ - ช่วงสถานรักสถานสายใยกับครอบครัวกับ AIS - พิธีกรปิดรายการ - เครดิตท้ายรายการ

เนื้อหารายการเจาะใจเน้นการสร้างสรรครายการด้วยเนื้อหาที่โดดเด่น เน้นสาระและความเป็นจริงของเนื้อหา ที่มีผลกระทบต่อผู้คนในสังคมทางใดทางหนึ่ง จากการศึกษาของรวมพร ศรีสุมานันท์ ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์การเล่าเรื่องทางโทรทัศน์ในรายการสัมภาษณ์" ปี 2541 พบว่า เนื้อหาในรายการเจาะใจนั้นมักเป็นเรื่องราวของบุคคล ทั้งเรื่องชีวิตส่วนตัว ผลงานความสำเร็จ การช่วยเหลือสังคม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น โดยรายการเจาะใจได้กำหนดบทบาทของผู้ให้สัมภาษณ์ในสถานะใดสถานะหนึ่งที่ได้รับการกำหนดทางสังคม เช่น บทบาทของความเป็นพ่อ ครู นักฟุตบอล นักมวย นักการเมือง หรือผู้ที่ช่วยเหลือสังคม เป็นต้น เมื่อกำหนดบทบาทของผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว การนำเสนอเนื้อหาต้องเสนอให้เห็นตามบทบาทนั้น ซึ่งได้ทำให้เกิดเหตุการณ์หรือผลกระทบต่างๆ โดยรายการเจาะใจได้ทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในลักษณะผสม (Hybrid) คือในการสร้างความบันเทิง (Entertain) ในขณะที่เปิดรับชม รวมทั้งเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ (Education) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตทางใดทางหนึ่งที่เรียกว่าเป็นสาระบันเทิง (Edutainment) เช่น ตอนเรือจางทวน กระแส ผู้ชายคนหนึ่งไปสอนศิลปะเด็กตามโรงเรียนต่างๆ โดยไม่รับค่าตอบแทน (ออกอากาศ 12 กันยายน 2545)

บางสัปดาห์ก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมที่ผู้คนให้ความสนใจ เช่น ตอนบั้งไฟพญานาค ฝีมือใคร ที่ออกมาในช่วงวันก่อนออกพรรษา 15 ค่ำ เดือน 11 และตอนเปิดโปงรัฐบาลหุ่น ที่เชิญผู้จัดทำและผู้ผลิตรายการรัฐบาลหุ่น ที่ตั้งใจผลิตรายการออกมาเพื่อให้ข่าวการเมืองเป็นเรื่องง่ายๆ สะดวกแก่การเข้าใจ นอกจากนั้นแล้วยังเป็นรายการที่มีภาพพจน์ที่เป็นรายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาสาระเพื่อสังคม ผู้คนที่มีความสนใจเรื่องชีวิตที่น่าสนใจ สามารถบอกเล่าเรื่องราวของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือต้องการให้สังคมช่วยเหลือ นอกจากนั้นยังสามารถสร้างสาระประโยชน์และแง่คิดแก่ผู้ชมได้ ทำให้ผู้ชมเห็นว่ารายการนี้เป็นรายการที่มีคุณค่ามีสาระประโยชน์ และทำรายการก็มักจะลงข้อความเชิญชวน หรือประชาสัมพันธ์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือจากคนในสังคม เช่น สมาคมผู้ดูแลผู้ป่วยสมองเสื่อม โทร..... , RUN FOR HOPE 13 ตุลาคมนี้ ฅ สวรรคตไฟ โทร.....

รายการเจาะใจทำให้ผู้ชมได้เห็นความเป็นจริงของชีวิต ช่วยในการดำเนินบทบาททางสังคม เกิดความรู้สึกของการมีส่วนร่วมกับคนอื่นที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกัน หรือรู้สึกว่าเราเป็นส่วนหนึ่งที่จะเข้าไปช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของสังคม สร้างสายสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน และสังคม

ดังนั้นความบันเทิงที่ได้รับจากการชมรายการเจาะใจนั้นจึงตรงกันข้ามกับรายการสนทนาอื่นๆ ตรงที่เนื้อหาและเรื่องราวนั้นไม่ได้มุ่งไปที่เรื่องสวยๆงามๆ หรือคนที่มีชื่อเสียงเลย แต่กลับเป็นใครก็ได้ที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจสามารถนำมาเล่าให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งสามารถสร้างความบันเทิงให้เกิดขึ้นได้ในแบบโคกสลด เพราะคนเราอาจมีความรื่นรมย์ได้เนื่องจากได้สัมผัสกับความทุกข์ระทม ตัวอย่างเช่น งานวิเคราะห์หีบห่อละครโทรทัศน์เรื่อง Dallas ของ I. Ang (1985) ที่พบว่าเนื้อหาของ Dallas มีลักษณะเล่นกับอารมณ์แบบเก้าอี้ดนตรี คือความสุขที่มาเพียงชั่วครู่ชั่วยามแล้วก็ต้องหลีกทางให้แก่ความทุกข์ ความสนุกที่ได้ดู Dallas มิใช่เพียงการหลบหลีกหรือชดเชย แต่กลับเป็นการเดินหน้าเข้าหาความทุกข์ การได้ฟังเรื่องราวของคนอื่นที่กำลังหรือเคยเผชิญความทุกข์ต่างๆ ที่ต่างจากหรือเหมือนกันกับเรา ก็อาจจะสร้างความบันเทิงใจให้กับเราได้ เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งที่มาขอพบอด ป่วยเป็นโรคแพ้ภูมิตัวเอง และต้องดูแลพ่อที่เป็นโรคสมองเสื่อมนาน 7 ปี (ออกอากาศ 19 กันยายน 2545) , ตอนต้นร้าย ปลายดี ผู้หญิงคนหนึ่งที่เคยออกจากบ้านเรียนไม่จบ ขายบริการ ดิตยาบ้า มีลูกไม่มีพ่อแต่ภายหลังกลับใจและทำงานดูแลเด็กๆ ในมูลนิธิ (ออกอากาศ 10 ตุลาคม 2545)

รายการเจาะใจยังนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้ง หรือความตึงเครียด ความแปลกประหลาด ที่คนในสังคมไม่เคยรู้ได้เห็น เป็นความบันเทิงจากสิ่งที่ผิดแผกแตกต่างไปจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหรือคนในสังคม เช่น ภูเป็นสัตว์ที่คนทั่วไปมีความรู้สึกกลัว รังเกียจ ขยะแขยง แต่ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งมีชีวิตผูกพันกับภู เลี้ยงดูเหมือนเป็นสมาชิกของบ้าน ตอนงูพิษให้ชีวิต (ออกอากาศ 8 สิงหาคม 2545)

ตัวอย่างเนื้อหาในรายการเจาะใจ

- สัญญา : หนึ่ง เรื่องอันตราย สอง ความสะอาดครับ งูคุณเอามาใส่ปาก คุณรู้ได้ไงว่ามันสะอาดดี อาบน้ำถูสบู่
- สมใจ : ใช่ค่ะ ล้างให้ทุกวันบางวันเอาไปแช่น้ำวันละ 2 ครั้ง – 3 ครั้ง
- สัญญา : ทำยังกับซักผ้า มีน้ำหนึ่งน้ำสอง คุณอาบน้ำให้ลูกน้ำละก็ครั้งครับ อาบน้ำให้งูวันละก็ครั้ง อาบน้ำให้สามวันละก็ครั้ง
- ทุกคน : (หัวเราะ)
- สัญญา : ไม่เคยเลย ดูแลดีที่สุดเลยเป็นสมาชิกที่ได้รับการดูแลดีที่สุดจากคุณสมใจ
- นรากร : (หัวเราะ) มีผู้หญิงคนอื่นที่ทำแบบนี้นอกจากคุณสมใจกับคุณจันทร์แดง มีคนอื่นอีกไหมคะ

วันที่ออกอากาศ	แขกรับเชิญ	เนื้อหา
1 ส.ค. 45	พ.ญ.คุณหญิงพรทิพย์	ความในใจคุณหมอมพรทิพย์
8 ส.ค. 45	1. ผู้มีอาชีพแสดงงู 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต	1. งูพิษให้ชีวิต 2. รู้จักและขอรับบริจาคเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต
22 ส.ค. 45	รวมศิลปินค่ายอาร์เอส และแกรมมี่	รณรงค์ให้ประชาชนซื้อเทปที่ถูกกฎหมาย
5 ก.ย. 45	หม่อมไฉไล ยุคล	ชีวิตเหมือนเทพนิยายของชายสูงศักดิ์กับหญิงสามัญชน
12 ก.ย. 45	นิธิทัศน์ จันทนากร	ครูสอนศิลปะตามโรงเรียนต่างๆ แต่ไม่คิดเคยเข้าเรียน
19 ก.ย. 45	ศรีนวล สุกสีนวล	ผู้ป่วย เป็นโรคแพ้ภูมิตัวเองและต้องดูแลพ่อที่เป็นโรคสมองเสื่อม
26 ก.ย. 45	นพดล ดวงพร / น.พ.มนัส กนกศิลป์ / รศ. มนตรี บุญเสนอ	ปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค
2 ต.ค. 45	มานะ ลุ่มทอง	อาชีพรับจ้างสีบสะกดรอยพฤติกรรมนอกใจ
10 ต.ค. 45	แวววิมล สร้อยแสง	เคยติดยา ค้าประเวณี และกลับตัวได้ มาทำงานเพื่อสังคมจนได้รับรางวัล
24 ต.ค. 45	ทีมงานรายการรัฐบ้านหุ่น	เล่าการทำงานของรายการรัฐบ้านหุ่น

ตารางที่ 5 เนื้อหาในรายการเจาะใจ

รายการเจาะใจมีกลยุทธ์ในด้านเนื้อหา ดังนี้

- เนื้อหาที่เกี่ยวกับบุคคลที่มีเรื่องราวน่าสนใจ กระทับกับคนในสังคมทางใดทางหนึ่ง
- เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้คนให้ความสนใจ
- เนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคม
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีชีวิตการต่อสู้

- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่เผชิญชะตากรรมหรือความสูญเสีย
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีความแปลกประหลาด
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีผลงานหรือประสบความสำเร็จ

4.3.3 วิธีการสร้างกลยุทธ์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการเจาะใจ พบว่า ผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ในการสร้างความบันเทิงในรายการสนทนา สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน ใหญ่คือ

รูปแบบในการนำเสนอ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการเจาะใจมี 2 ท่านคือคุณนรากร ติยาชน และคุณสัญญา คุณากร ซึ่งผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ คือ

- การใช้พิธีกรชาย - หญิง ที่มีความสามารถในการพูดคุย กล้าซักถาม มีความเป็นตัวของตัวเองสูง สามารถใช้มุมมองของตนเองในการซักถาม

- พิธีกร 2 ท่านมีบุคลิกลักษณะที่ดี สุภาพ มีความสามารถด้านการซักถาม ได้ตอบ และรับส่งกันดีเป็นอย่างดี ใช้ภาษาพูดเรียบง่าย มีภาษาและมีวิธีการถามเป็นของตนเอง

- พิธีกรสามารถควบคุมการสัมภาษณ์ให้เป็นไปตามทิศทางและกรอบที่กำหนด มีไหวพริบและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ไม่แสดงบทบาทเป็นผู้สั่งสอน

- พิธีกรแสดงออกตรงตามคำพูดและความคิด มีการใช้วัจนภาษา ช่วยในการสื่อสารกับผู้ร่วมรายการ

- มีการสรุปแบบปิดและแบบเปิด เพื่อเว้นที่ว่างให้ผู้ชมที่บ้านเดิมช่องว่างหรือตีความเอาเอง

“พิธีกรเขาเลือกกันมาก่อนที่จะเข้ามาทำงานที่นี่ ที่รู้มากก็คือเขาต้องการมีคุณสัญญา คุณากร เจเอสแอลต้องการจะสร้างพิธีกรเป็นคนที่มีความสามารถ มีอารมณ์ขัน เขาต้องการคอนเซ็ปต์ผู้ชาย 2 วัย มีคุณดำรง พุดตาลที่สามารถทำได้ ซึ่งมีคุณวุฒิและวัยวุฒิทุกอย่างเต็มร้อย

ซึ่งก็ได้รับผลดีที่ว่าตอนนั้นมันไม่มีรายการทอล์คที่มีพิธีกรเป็นผู้ชาย 2 คน ผู้ชาย 2 คนมันเป็นเสน่ห์ของเจาะใจ ตอนที่เปลี่ยนมาเป็นคุณนราก็คิดเยอะ โจทย์แรกเลยก็คือ คุณดำรงต้องไปเป็นผู้จัดสมาชิก ไม่มีเวลา เราเลยมองผู้หญิงเพื่อลดแรงเปรียบเทียบ ในขณะที่เรามองผู้ชายอยู่บ้างแต่มันหายากจริงๆ เราต้องการคนที่สนใจสถานการณ์บ้านเมือง เรื่องข่าวก่อนเป็นอันดับหนึ่ง อันดับสองคือ มีความอยากเห็นสังคมดีขึ้น อันดับสาม มีความจริงใจ มีความกล้าถาม เราก็หาไปแล้วพบว่าคุณนรกรเป็นคนที่เหมาะสมที่สุด.....สมมติว่าเราเขียนบทเป็นแบบนี้ไปแล้ว พอนั่งบ๊ีบ แขกรับเชิญร้องให้ ทำไงล่ะ ต้องหาทางตะล่อม ตามคำถามต่อไป พิธีกรรายการเจาะใจมันขายตัวตนของตัวเองนะค่ะ คือมันไม่ได้เอาเขามาสร้างมาปั้น เขาเป็นยังไงเขาเป็นอย่างนั้น ถ้าเขาเป็นคนที่ทะเล่หรืออะไรอย่างนี้ หรือตลกฮาตลอดเวลา ไม่รู้จักกาลเทศะ เราก็เอาเขามาได้ มันถูกเลือกแล้วว่ามันเหมาะสมกับรายการเจาะใจ เพราะฉะนั้นภาษาที่เขาใช้ก็เป็นภาษาของเขาเอง คือ รายการทอล์คโชว์มันมีอยู่แค่ 2 อย่าง คือ 1 แขกหรือประเด็น 2 คือตัวพิธีกร ทำยังไงให้ 2 ประเด็นนี้ไปสู่เป้าหมายที่เราต้องการ ขึ้นที่เราต้องการ สารที่เราอยากบอกแค่นั้น คนดูเขาดูแค่ 2 อย่าง ดูพิธีกรติดพิธีกร ดูเรื่อง เออเปิดมานานสนใจไหมอย่างนี้ค่ะเพราะฉะนั้นพิธีกรจำเป็นต้องมีภาษา มีวิธีการถามของเขาเอง มีเสน่ห์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก เสน่ห์ที่คนจะติด คนจะรักจะชอบ อย่างเช่น คุณดำรง จนถึงทุกวันนี้ที่ว่าเขาเป็นคนถามคำถามได้แพรวพราวที่สุด" (วีรณา ไอบาร์รักษัธรรม , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2545)

2. ผู้ร่วมรายการ ซึ่งเป็นวิธีการสร้างกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความบันเทิงในรายการเจาะใจ คือการสลายข้อจำกัดของแอกรับเชิญที่มีชื่อเสียง ที่มีอยู่ไม่มากในสังคมไทย และมักจะถูกเชิญให้ไปออกอากาศอื่น ๆ ดังนั้นแอกรับเชิญที่มาร่วมรายการนั้นจึงไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องราวของดารานักร้อง นักแสดงที่มีชื่อเสียงในสังคมเท่านั้น หากแต่เป็นใครก็ได้ที่มีเรื่องราวจี๊วิตที่น่าสนใจ สามารถบอกเล่าเรื่องราวของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือต้องการให้สังคมช่วยเหลือ สามารถสร้างสาระประโยชน์และแง่คิดแก่ผู้ชมได้ โดยแอกรับเชิญอาจจะมีเพียงท่านเดียวหรือมีการนำบุคคลที่เกี่ยวข้องมาเล่าเสริม ซึ่งอาจจะเป็นคนในครอบครัวหรือบุคคลที่รู้จักกับแอกรับเชิญ เพื่อช่วยเสริมให้การเล่าเรื่องสมบูรณ์ขึ้น ที่มาของแอกรับเชิญในรายการเจาะใจนั้นมาจากการหาข้อมูลจากสื่อประเภทอื่น ๆ และมาจากตัวบุคคลที่เสนอข้อมูลเข้ามาให้กับทีมงาน

"แอกรับเชิญมาจากทุกที่ในโลกจากทุกคนทุกที่ทุกแห่ง สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือแถม เอกสารแจกฟรี จุลสาร พอกเก็ตบุ๊ก เราก็ไปตามเขา เราก็จะเลือกอันไหนที่น่าสนใจ อันที่สองก็เป็นหมวดของพวกมีเดียอื่น ๆ คือวิทยุโทรทัศน์ ถ้าน่าสนใจก็ขับรถไป

เลย เช่น ราชบุรีที่มีชาวกะเหรี่ยงจับตัวประกัน หรือที่เขมรมีเรื่องก็ทำวีซ่าวันนี้พรุ่งนี้เดินทาง เรื่องที่ได้มาจากอีกอย่างคือได้มาจากคน คนที่โทรศัพท์เข้ามาหรือคนรู้จัก หรือน้องๆมาเสนอ มีคนมาเสนอเรื่องเจาะใจเกือบทุกอาทิตย์ คือส่งจดหมายหรือโทรศัพท์ประมาณ 10 % ที่ใช้ได้แต่เป็น 10 % ที่ดีมาก ดีกว่าอ่านในนิตยสาร เช่น เรื่องที่รอดตายด้วยสติ ที่เกือบถูกจี้ฆ่าข้ามขึ้นบนรถโดยสารประจำทางกรุงเทพฯ – นครปฐม พี่ชอบเรื่องนี้มากเลย เรื่องมันดีมากและเขาก็เล่าเก่ง ซึ่งเขาเป็นคนโทรศัพท์มาเสนอตัวเอง หรือเรื่องที่ถูกป่วยอยู่ได้สามปี เขาเขียนจดหมายมาเสนอเอง เล่าเรื่องของเขามาสิบกว่าหน้า เราไม่คิดว่าพีดีแบ็กมันจะดีมาก” (วีรณา โอฬารักษ์ธรรม , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2545)

แขกรับเชิญที่ไม่ได้เป็นดาราหรือนักแสดงนั้นบางครั้งอาจจะพูดไม่ค่อยเก่ง มีปัญหาในการออกหน้ากล้อง ซึ่งทางทีมงานจะใช้ความสามารถของพิธีกรในการช่วยผ่อนคลายหรือถามคำถามซ้ำโดยใช้ถ้อยคำง่ายๆเพื่อสร้างความเข้าใจ และใช้การติดต่อเข้าช่วยภายหลังจากการบันทึกเทป

“...แขกรับเชิญที่มาแล้วไม่ได้ตั้งใจ ก็ทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ แก้ปัญหาด้วยการติดต่อแต่ก่อนอื่นเราต้องวางไว้ก่อนคะแนเต็ม 10 ไม่ได้ตั้งใจขนาดไหน ถ้าต่ำกว่า 7 เราก็ไม่เอาออกเลย ซึ่งเคยมีแต่น้อย 2 ครั้งใน 11 ปี มันมีเหมือนกันพอถ่ายออกมาแล้วมันไม่ดี พยายามแก้ไข พยายามยื้อ และในที่สุดก็ประเมินแล้วว่าโอเคยังพอใช้ได้นะ ก็จะออกอากาศทั้งที่รู้ว่าผลจะไม่แรง ผลจะไม่ได้รับการตอบรับเท่ากับเรื่องที่มันได้คะแนนเต็ม 10 หรือ 9 ก็ต้องยอม” (วีรณา โอฬารักษ์ธรรม , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2545)

3. บรรยายภาค

วิธีการสร้างกลยุทธ์ในด้านบรรยายภาครายการเจาะใจนั้น ผู้ผลิตตั้งใจที่จะสร้างบรรยายภาคให้มีลักษณะเหมือนการมานั่งพูดคุยเล่าเรื่องสู่กันฟัง มีฉากและแสงสีก็เพื่อให้ครบองค์ประกอบของบรรยายภาค เสียงที่เกิดขึ้นก็เป็นเสียงจริงที่เกิดขึ้นจากการแสดงอารมณ์ของผู้ชมในห้องส่ง

4. เทคนิคในการนำเสนอ

รายการเจาะใจมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ในการเพิ่มเทคนิคการนำเสนอ เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวที่กำลังพูดคุยกันได้มากขึ้น

- การดึงจังหวะเพื่อสร้างความน่าสนใจ โดยให้พิธีกรถามคำถามและพักเบรกโฆษณา เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น อยากทราบคำตอบของแขกรับเชิญ และติดตามดูรายการในช่วงต่อไป

- การใช้ช็อตตอนเพื่อสร้างความน่าสนใจ

- มีการสาธิตการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พูดคุย

เนื้อหาในรายการ

เนื้อหารายการเจาะใจเน้นการสร้างสรรค์รายการด้วยเนื้อหาที่โดดเด่น เน้นสาระและความ เป็นจริงของเนื้อหา และมีความหลากหลายในเนื้อหา เป็นเรื่องราวของใครก็ได้ที่มีอยู่ในสังคมไทย แต่จะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีเรื่องน่าสนใจ กระแทกกับคนในสังคมทางใดทางหนึ่ง
- เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้คนให้ความสนใจ
- เนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคม
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีชีวิตการต่อสู้
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่เผชิญชะตากรรมหรือความสูญเสีย
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีความแปลกประหลาด
- เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีผลงานหรือประสบความสำเร็จ

"รายการเจาะใจมีมาตั้งแต่เมษายน 2534 แล้ว ปีแรกเป็นเรื่องราวของดาราดาว แล้วต่อมา เป็นทอล์คและเกม มันพัฒนาไปตามธรรมชาติของมัน ธรรมชาติของผู้บริหารรายการและผู้เสพรายการคือผู้ชม และวงการมันเปลี่ยนไปอย่างเช่น สมัยก่อนคนดูรายการโทรทัศน์เปิดมาก็คาดหวังที่จะเจอดาราดาว และก็พัฒนาไปเรื่อยๆ เริ่มมีสิ่งใหม่เกิดขึ้น เริ่มมีช่องต่างประเทศ เขามีเรื่องราวก็สามารถจะอยู่หน้าจอทีวีได้และก็เอาเขามา และผู้ผลิตรายการซึ่งเป็นโปรดิวเซอร์คนก่อน (คุณสุทธิพงษ์ ธรรมวุธ , ผู้เขียน) เขาเป็นคนสนใจในเรื่องของสังคม มันก็พัฒนาจากเรื่องที่เราทำตามที่คุณชมอยากได้ยิน มาเป็นเรื่องราวที่เราอยากให้ผู้ชมฟังอยากให้ผู้ชมรู้ เหมือนเราไปเจอเรื่องราวดีๆ แล้วเราอยากบอกคนทั้งโลก มาเป็นทอล์คที่มีจุดยืน มีสาระเพื่อสังคมและพอปีที่ 3 มันจะชัดเจนเรื่องนี้เลย" (วีรณา ไชยรักษ์ธรรม , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2545)

4.4 รายการสัญญามหาชน ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
ทุกวันศุกร์ เวลา 22.20 – 23.50 น. ผลิตโดยบริษัทดีทอล์ค จำกัด

พิธีกรหลัก (Host) - คุณสัญญา คุณากร

พิธีกรเสริม (Co – Host) - คุณธงชัย ประสงค์สันติ

- คุณสมเกียรติ จันทร์พราหมณ์

4.1.1 รูปแบบรายการ เป็นรายการสนทนาระหว่างกันที่ประกอบไปด้วยเรื่องราวอันหลากหลาย มีการแบ่งรายการออกเป็นช่วงต่างๆ โดยมีผู้ดำเนินรายการ 3 ท่านสนทนาพูดคุยกันถึงเรื่องราวที่น่าสนใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น โดยมากเป็นการวิจารณ์ในเชิงสนุกสนาน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกจำเจ เบื่อหน่าย แต่ยังคงมีช่วงหลัก คือการสนทนาพูดคุยกับแขกรับเชิญในสตูดิโอ และออกไปนอกสตูดิโอ

รูปแบบการนำเสนอ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา

(1) จำนวนพิธีกร

กลยุทธ์ที่รายการสัญญามหาชนใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรหลัก 1 ท่าน และพิธีกรเสริมอีก 2 ท่านเพื่อสร้างความหลากหลาย สำหรับรายการสัญญามหาชน มีพิธีกร 3 ท่านคือ

- พิธีกรหลัก (Host) คือคุณสัญญา คุณากร ซึ่งรับผิดชอบการนำเสนอเนื้อหาตลอดทั้งรายการ และเป็นเจ้าของบริษัทและเป็นผู้ควบคุมการผลิตรายการด้วย คุณสัญญา คุณากร เป็นพิธีกรหลักและถือเป็นสัญลักษณ์ของรายการ ชื่อรายการก็มาจากชื่อของพิธีกรแสดงว่าให้ความสำคัญกับตัวพิธีกรเป็นอย่างมาก การที่เจ้าของบริษัท และผู้ควบคุมการผลิตรายการ เป็นพิธีกรด้วยตนเองเช่นนี้ ย่อมเกิดผลดีคือ ทำให้พิธีกรสามารถถ่ายทอดแนวความคิด (concept) ความคิด (idea) ในการผลิตออกมาได้อย่างชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ

- พิธีกรเสริม (Co – Host) คือ คุณธงชัย ประสงค์สันติ และคุณสมเกียรติ จันทร์พราหมณ์ ซึ่งทั้งสองท่านเป็นผู้ที่คนทั่วไปรู้จักกันดี คุณสมเกียรติ หรือเสนาสิง เป็นนักพูด นัก

พากษ์ นักแสดงที่มีความสามารถเฉพาะตัวสูง มีความตลก แสดงหรือเลียนเสียงได้หลายอย่าง ส่วนคุณธงชัยก็เป็นนักร้อง และเคยมีประสบการณ์เป็นพิธีกรมาแล้วหลายรายการ สามารถช่วยสร้างบรรยากาศให้รายการคึกคัก สนุกสนานยิ่งขึ้นด้วยการแทรกมุขตลกขบขันในระหว่างการดำเนินรายการของพิธีกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ 2 หรือช่วงรวมมิตรมหาชน ซึ่งเป็นการสนทนาพูดคุยร่วมกันระหว่างพิธีกรทั้ง 3 ท่าน ในการสนทนานั้นนั้นก็จะไม่มีบทเขียนไว้โดยละเอียด อาจจะเป็นเพียงการตกลงกันว่า จะพูดเรื่องอะไร ประเด็นหลักคืออะไร แล้วพิธีกรทั้ง 3 คนก็จะพูดคุยกันไปอย่างสนุกสนาน โดยไม่ต้องคำนึงถึงบท ทำให้รายการมีความผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด สร้างความเป็นกันเองให้กับผู้ชมรายการด้วย บางครั้งก็จะมีเกมเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมพูดคุยในช่วงนี้ด้วย หัวข้อความแตกต่างของภาษาไทยก็เชิญผู้ที่เป็นตัวแทนของภาคต่างๆ มาพูดถึงภาษาของตนเอง ซึ่งพิธีกรเสริมทั้ง 2 ท่านนี้ก็จะช่วยสร้างสีสันให้กับรายการได้มาก เพราะทั้ง 2 ท่านจะมีการแสดงออกอย่างเปิดเผยทั้งการทำหน้าตาและท่าทาง

(2) บุคลิกลักษณะ

กลยุทธ์ในการนำเสนอรายการสัญญามหาชนที่สำคัญคือ การนำเสนอด้วยบุคลิกลักษณะของพิธีกรและวิธีดำเนินรายการของพิธีกร ซึ่งมีลักษณะเป็นเสมือนจุดขายของรายการ คุณสัญญามีลักษณะเฉพาะตัวเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นภาพมาจากการเป็นพิธีกรที่มีมายาวนานอย่างรายการเจาะใจ ผู้คนส่วนใหญ่มักจะติดภาพคุณสัญญาจากการเป็นพิธีกรรายการเจาะใจเป็นคนที่มีความมีสาระ แต่ในขณะเดียวกันก็ติดภาพคุณสัญญาจากการเป็นพิธีกรรายการวิก 07 ที่เป็นผู้ให้ความบันเทิง คุณสัญญาจึงเป็นภาพรวมของบุคคลที่มีสาระและความบันเทิงอยู่ในตัว ซึ่งจะสะท้อนบุคลิกลักษณะของความเป็นตัวเองได้อย่างเด่นชัดในรายการสัญญามหาชน

นอกจากนั้นรายการสัญญามหาชนซึ่งมีพิธีกรและเจ้ารายการเป็นคนเดียวกัน แนวคิดในการผลิตรายการจึงได้สะท้อนผ่านออกมาทางตัวของพิธีกร ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอความบันเทิงที่มีสาระ พยายามที่จะให้อะไรกับผู้ชมได้กลับไปคิด มากกว่าการเชิญแขกรับเชิญมาเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว เช่น ตอนที่เชิญคุณเนตร และคุณวันชดา เอี่ยมรัตน์ นายแบบและนักแสดงที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นแต่มีความสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน มาพูดคุยให้แง่คิดว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง และผ่านพ้นมาได้อย่างไร เพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้กับวัยรุ่นคนอื่นๆ (ออกอากาศ 4 ตุลาคม 2545)

- วิธีการพูด

คุณสัญญาามีบุคลิกท่าทีเรียว สุนัขขนาน ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ด้วยลักษณะที่ประกอบกันนี้ล้วนสร้างเสน่ห์ให้คุณสัญญาเป็นอันมาก บวกกับมีการใช้ภาษาไทยและออกเสียงพูดจาชัดถ้อยชัดคำได้อย่างเหมาะสม กลยุทธ์สำคัญอันหนึ่งของรายการสัญญามหาชนก็คือการดำเนินรายการของพิธีกร คุณสัญญาเคยมีประสบการณ์การดำเนินรายการมาแล้วหลายรายการ จึงมีแผนรายการที่ขึ้นชอบคุณสัญญามากมาย ประกอบกับคุณสัญญามีวิธีการ สีลาและทักษะ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีภาพพจน์ที่ดีของการเป็นพิธีกรในระดับแนวหน้า ที่สามารถพูดคุยได้กับคนทุกเพศทุกวัย

วิธีการดำเนินรายการของคุณสัญญานั้น จะใช้ภาษาต่างๆ ใช้ศัพท์หรือสำนวนต่างๆ ที่ทำให้คนเข้าใจได้ไม่ยาก ป่อยครั้งที่จะอธิบายเพิ่มเติมหรือพูดทวนอีกครั้งเพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้น ในแต่ละช่วงรายการนั้นมักจะเป็นการพูดหรือแสดงไปตามบทเปิด (open script) ซึ่งจะเป็นการกำหนดเพียงเค้าโครงในการดำเนินเรื่อง กำหนดแนวทางในการดำเนินเรื่อง กำหนดก่อนหลังของเนื้อเรื่องไว้ แต่จะเปิดโอกาสให้พิธีกรได้ใช้ความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ของตนเองใส่เข้าไปด้วย ในช่วงสนทนากับแขกรับเชิญนั้น พิธีกรได้อาศัยข้อมูลของแขกรับเชิญจากการค้นคว้าเตรียมงานจากทีมงาน ประกอบกับวิธีการสังเกตบุคลิกภาพเป็นแนวทางในการสร้างคำถามแทรกและพูดคุยในระหว่างการสนทนา

ตัวอย่างการแสดงบทเปิดของพิธีกร

คุณสัญญา : ปกติเคยเจอคุณบีพูดจาจะฉะฉานมีแนวทางของตัวเองชัดเจน ล่าสุดหนังสือ Lips ที่จะทำงานศิลปะชิ้นหนึ่ง หรือหลายปีก่อนประกาศแต่งงานกับสาวหล่อ ถ้าจะย้อนไป คุณบีมีเรื่องราวความรักเยอะ ถ้าจะใช้คำว่าทุ่มเทกับความรักมากได้ไหมครับ

- การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง

คุณสัญญา มีการแสดงออกทางสีหน้าอย่างเปิดเผย ปล่อยอารมณ์ให้คล้อยตามไปกับเรื่องราวในขณะนั้น มีการปรบมืออย่างสุนกสนานพร้อมกับการหัวเราะเสียงดัง มีการพูดแซวโต้ตอบกับแขกรับเชิญ

ตัวอย่าง

- สัญญา : ตัวละครเรื่องนี้ของคุณเป็นคนยังไง
- ศักดิ์สิทธิ์ : ถูกกระทำครับ แม่มีสามีใหม่ ถูกพ่อเลี้ยงกระทำ แม่ไล่ออกจากบ้าน หนีเข้ากรุงเทพฯ ก็คงเหมือนหลายๆคน ที่อยู่ต่างจังหวัดแล้วหนีเข้ากรุงเทพฯ คิดว่าเป็นแดนศิวิไลซ์ จะมีชีวิตที่ดีขึ้น มีงานที่ดี จะมีความหวังใหม่
- สัญญา : นี่คุณว่าผมเหร้อ (ทำหน้าตาซึ่งขงและทุกคนหัวเราะ) มาพูดถึงผมทำไม ผมจะเข้ากรุงเทพฯ มันก็เรื่องของผม ทำไมคุณแ่ง
- ศักดิ์สิทธิ์ : ทางบ้านเขาให้อภัยแล้ว กลับบ้านได้แล้ว (ทุกคนหัวเราะ)

- การแต่งกาย

เสื้อผ้าของพิธีกร เสื้อผ้าของพิธีกรส่วนใหญ่จะเป็นชุดสุทสุทสากล โดยเปลี่ยนสีเสื้อเซ็ตข้างในและเนคไทให้เข้ากัน เพื่อความเป็นสากลและให้เกียรติกับผู้ร่วมรายการ สำหรับช่วงที่ 4 คือช่วง Outdoor พิธีกรจะใส่ชุดให้เข้ากับกิจกรรมในวันนั้น เช่น ใส่เสื้อยืดกับเสื้อหนัง กางเกงยีนส์ไปขี่มอเตอร์ไซด์กับลีโอ พุดม (ออกอากาศ 2 สิงหาคม 2545) และบ่อยครั้งก็ใส่เสื้อยืดกับเสื้อเซ็ตแขนสั้นเวลาไปเยี่ยมเยือนบ้านดารา เพื่อให้ดูสบายๆ เป็นกันเองกับแขกรับเชิญ

(3) วิธีการตั้งคำถาม

กลยุทธ์ที่รายการสัญญาณมหาชนใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การตั้งคำถามแบบไม่เป็นทางการ บวกกับการตั้งคำถามนำ (lead question) ที่มีการระบุคำตอบไว้ในคำถามอยู่แล้ว มักลงท้ายด้วยคำว่า ใช่ไหม ถูกไหม ดีไหม

ตัวอย่างการตั้งคำถามของพิธีกร

- สัญญา : ตัวละครมันจะไม่เหมือนในสมัยก่อนใช่ไหมครับ แบบคนดีคนดี คนเลวคนเลว
- ผู้กำกับ : ใช่ มันไม่ได้ดีสุด เลวสุด จะมีสองด้านเหมือนคนจริงๆ ในสังคมนี้แหละ มีถูกและผิดได้
- สัญญา : บรรยากาศตอนถ่ายไม่ได้เครียดเหมือนในบทละครใช่ไหมครับ
- คุณแ่ง : ไม่ ได้ผู้กำกับดีครับ ผู้กำกับทำให้หมด

2. **แขกรับเชิญ** สิ่งสำคัญเกี่ยวกับผู้ร่วมรายการก็คือความน่าสนใจของบุคคลที่ได้รับเชิญมาเป็นแขกของรายการ ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากความมีชื่อเสียง และอาชีพหรือแวดวงทางสังคม ซึ่งแขกรับเชิญของรายการสัญญาณมหาชนนั้นก็สามารถแบ่งได้เป็นหัวข้อใหญ่ได้ดังนี้

- ดารา นักแสดงที่กำลังมีผลงานทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในขณะนั้น เช่น มีการเชิญดาราดังทั้ง 5 ท่านจากละครเรื่องเมฆลามาวุฒถึงบทบาทของตนเองและเรื่องราวของละคร (ออกอากาศ 27 กันยายน 2545) , เชิญดารา และผู้กำกับจากละครเรื่องคนละโลก เพื่อให้ผู้ชมได้รู้จักตัวละคร เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเล่าเรื่องราวสนุกๆ หรือประทับใจ ในขณะที่ถ่ายทำละครเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ผู้ชมได้ติดตามชมละครเรื่องนั้นต่อไป

- ดารา นักแสดงที่มีชื่อเสียงในอดีต บุคคลเหล่านี้เคยเป็นที่ชื่นชอบ ขวัญใจที่ผู้ชมประทับใจ และห่างหายไปจากวงการนักแสดง ทางรายการสัญญาหมาชนก็มักจะเชิญพวกเขาเหล่านั้นมาเป็นแขกรับเชิญ เพื่อให้ผู้ชมทราบความเป็นไปและหายคิดถึง

- ดารา นักร้อง นักแสดงทั่วไปในวงการบันเทิง เช่นเดียวกับรายการสนทนาบันเทิง รายการอื่นๆ ที่แขกรับเชิญที่มีอาชีพเหล่านี้จะสามารถสร้างความบันเทิงและดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้เฝ้าติดตามรายการได้ เช่น เบิร์ต ธงไชย มากับจินหรา พูนลาภ แคนทีเลีย อิงลิช และ นัท มีเรีย (ออกอากาศ 1 พฤศจิกายน 2545) แต่เพื่อไม่ให้ซ้ำกับรายการอื่นๆ รายการสัญญาหมาชนจึงมักจะเลี่ยงไปเยี่ยมเยือนบ้านหรือไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่ดาราผู้นั้นโปรดปรานหรือมีความถนัดแทนการเชิญมานั่งสนทนาในสตูดิโอ เช่น ไปเล่นฟันท์บอลกับดีทูบี (ออกอากาศ 16 สิงหาคม 2545) , ไปเยี่ยมบ้านป้าง นครินทร์ (ออกอากาศ 13 กันยายน 2545) , ไปเล่นกีฬา ยิงเป้าบินกับแอน อลิษา (ออกอากาศ 27 กันยายน 2545) , ไปเยี่ยมบ้านแอด คาราบาว (ออกอากาศ 1 พฤศจิกายน 2545) เป็นต้น

- บุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักจากแวดวงอื่นๆ ก็ได้รับเชิญมาเป็นแขกในรายการสัญญาหมาชนบ้าง เพื่อให้ผู้ชมได้รู้จักตัวตนและเรื่องราวของพวกเขาบ้าง เช่น คุณขุนทอง อสุ นีย์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นหมอดูและเคยเข้ามาแล้ว (ออกอากาศ 16 สิงหาคม 2545) , คุณกฤษณะ ไชยรัตน์ นักข่าวและพิธีกร ที่ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตทั้งสองข้าง (ออกอากาศ 6 กันยายน 2545) , ทีมวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติ ที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย (ออกอากาศ 20 กันยายน 2545) , คุณวีระ ธีระภัทร นักจัดรายการวิทยุที่มีลีลาการจัดรายการเป็นตัวของตัวเองอย่างสูง (ออกอากาศ 11 ตุลาคม 2545)

- นอกจากนั้นแขกรับเชิญของรายการสัญญาหมาชน บางครั้งยังเป็นไปเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานีและผู้สนับสนุนรายการ ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตเนื้อหาสื่อสารมวลชน ตามแนวคิดของ McQuail (1987) ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภาย

นอก เช่น อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือกับพิธีกรหลักไปเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ริมน้ำเจ้าพระยา เพื่อประชาสัมพันธ์งานทอดผ้าป่าริมน้ำเจ้าพระยา 61 วัดของบริษัทไทยประกันชีวิต (ออกอากาศ 20 กันยายน 2545) , การเชิญอดีตสาวมิสทินและผู้เข้าประกวดสาวมิสทินมาพูดคุยในรายการ ใกล้ช่วงเวลาที่จะมีการถ่ายทอดสดการประกวดสาวมิสทินประจำปี 2545 (ออกอากาศ 18 ตุลาคม 2545) เป็นต้น

3. บรรยายภาค การสร้างบรรยายภาคในรายการสัญญาณมหาชน มีองค์ประกอบดังนี้

(1) ฉาก

มีการจัดฉากหลักแบบแอบสแทรกท์ (Abstract) เป็นการจัดแบบไม่เหมือนจริงหรือ อาจจะเป็นการจัดแบบเพื่อฝันวิจิตรพิสดาร (Fantasy) โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริง ไม่ค่อยสนใจในเรื่องของรายละเอียดเท่าไรนัก และส่วนใหญ่ฉากที่สร้างขึ้นก็นำมาใช้เป็นชิ้นๆ ไม่ได้ประกอบขึ้นเหมือนของแบบอย่างเหมือนจริง ฉากของรายการสัญญาณมหาชนก็สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นฉากหลังโดยมีการใช้วงกลม และส่วนโค้ง เข้ามาช่วยให้มีมิติเพิ่มขึ้นเท่านั้น ด้านหลังมีโปรเจกเตอร์เพื่อขยายภาพโลโก้รายการและภาพที่เกิดขึ้นในรายการ หรือภาพประกอบ ซึ่งฉากนี้จะใช้ในช่วงที่ 1 , 2 , และช่วงที่ 5 เป็นหลัก โดยช่วงที่ 1 ก็จะเป็นเวทีโล่งๆ ช่วงที่ 2 ทีมงานจะเอาโต๊ะมาเสริมสำหรับให้พิธีกรทั้ง 3 ท่านนั่งคุยกันได้ ส่วนช่วงที่ 3 จะเพิ่มชั้นสำหรับวางของรางวัลที่จะแจกในรายการ

- ส่วนฉากในการสนทนาก็เป็นแบบแบบแอบสแทรกท์เช่นกัน ไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นสถานที่ใด เวลาใด เพียงแต่มีเก้าอี้และโต๊ะเล็กๆประกอบในฉากเท่านั้น แต่วัสดุอุปกรณ์และเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้จะเป็นแนวโมเดิร์นที่บ่งบอกความทันสมัย มีสีสันฉูดฉาด

ภาพที่ 15 ฉากในรายการสัญญาณมหาชน

(2) แสง ใช้แสงสว่างธรรมดา ถ้าเป็นฉากโชว์ก็จะจัดให้มีแสงสีสดใส แพรพราวตามลักษณะของเพลง

(3) หมอกและควัน จะใช้ในฉากโชว์ร้องเพลงเพื่อเสริมบรรยากาศให้มีความนุ่มนวลและทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการไปกับรายการด้วย

(4) เสียง ส่วนใหญ่เป็นเสียงจากผู้ชมในห้องส่ง เป็นการสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในรายการ โดยจัดให้มีผู้ชมมานั่งในห้องส่ง ประมาณ 30 – 50 คน เมื่อผู้ชมได้ชมรายการแล้วเกิดความสุขสนทนากลို့งก็จะจับไปที่ผู้ชมในห้องส่งแสดงอาการหัวเราะ ปรบมือ หรือส่งเสียงทำให้บรรยากาศคึกคักแจ่มใส สนุกสนานมากขึ้น

ภาพที่ 16 ผู้ชมในห้องส่ง

4. เทคนิคในการนำเสนอ

ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในรายการสัญญามหาชนเลย

4.4.2 เนื้อหาในรายการ

โครงสร้างรายการ แบ่งเป็น 5 ช่วง

ช่วงที่ 1	- ไตเติ้ลรายการ
- ช่วงโชว์ จากนักร้องที่กำลังมีผลงานในขณะนั้น / เปิดตัวพิธีกร พิธีกรเกริ่นนำตัวอย่างของรายการ
ช่วงที่ 2	- ช่วงรวมมิตรมหาชน เป็นการสนทนาพูดคุยกันระหว่างพิธีกรหลักและพิธีกรเสริมอีก 2 ท่าน
- VTR ผู้สนับสนุนรายการ
ช่วงที่ 3	- ช่วงทอล์ค (ในสตูดิโอ) พิธีกรสนทนากับแขกรับเชิญ
- VTR ผู้สนับสนุนรายการ
ช่วงที่ 4	- ช่วง Outdoor พิธีกรหลักจะพาคุณผู้ชมออกไปทำกิจกรรมต่างๆ กับแขกรับเชิญ

- ช่วงที่ 5 - ช่วง สัญญามหาโชค จับฉลากผู้โชคดีในรายการ
 - พิธีกรปิดรายการ
 - ไต่เตลล์ท้ายรายการ

รายการสัญญามหาชนมีการแบ่งเป็น 5 ช่วง ซึ่งแต่ละช่วงของรายการมีเนื้อหาหลักดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงโชว์

จะเป็นการร้องเพลง 1 เพลง จากนักร้องที่กำลังมีผลงานออกอัลบั้มอยู่ในขณะนั้น จบแล้วพิธีกรหลักคือคุณสัญญา คุณากร จะออกมาพูดคุยทักทายกับนักร้องผู้นั้น และทักทายผู้ชมทางบ้านและในห้องส่ง เกริ่นนำตัวอย่างรายการในช่วงต่างๆ

ภาพที่ 17 ช่วงโชว์ในรายการสัญญามหาชน

ช่วงที่ 2 ช่วงรวมมิตรมหาชน

พิธีกรหลักและพิธีกรเสริม คือ คุณธงชัย ประสงค์สันติและเสนาสิง หรือคุณสมเกียรติ จันทร์พราหมณ์ จะออกมาสนทนาพูดคุยกันถึงหัวข้อเรื่องราวต่างๆที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้ชมในขณะนั้น เช่น พูดถึงข่าวหน้าหนึ่งตามหนังสือพิมพ์ต่างๆ เรื่องสหรัฐไปดวงจันทร์เป็นประเทศแรก ไม่เป็นความจริง กีฬาเอเชียเกมส์ที่ปูซาน ประเทศเกาหลี หรือการเตรียมการจัดงานคอนเสิร์ตมหกรรมถูกใจคนไทยร่วมกันใช้สินค้าถูกกฎหมาย โดยบางสัปดาห์จะเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นมาร่วมพูดคุยด้วย

ภาพที่ 18 ช่วงรวมมิตรมหาชน

ช่วงที่ 3 ช่วงทอล์คในสตูดิโอ

เป็นการสนทนาพูดคุยกันระหว่างพิธีกรหลักกับแขกรับเชิญ ซึ่งโดยมากมักจะเป็นดารานักร้อง นักแสดงที่กำลังมีผลงานออกอากาศทางช่อง 7 อยู่ในขณะนั้น เช่น นักแสดงจากละครเรื่อง คนละโลก เรื่องเมขลา หรือ นักแสดงที่เคยเป็นที่ชื่นชอบในอดีต เช่น คุณนิรุดี ศิริจรรยา หรืออาจจะเป็นบุคคลที่ผู้ชมอยากจะรู้จักตัวตนของเขาให้มากขึ้น เช่น คุณวีระ วีระภัทร

ภาพที่ 19 ช่วงทอล์คในสตูดิโอ

ช่วงที่ 4 ช่วง Outdoor

พิธีกรหลักจะพาแขกรับเชิญไปทำกิจกรรมต่างๆ ที่แขกรับเชิญชื่นชอบ หรือพาไปเยี่ยมชม
 เยือนบ้านของแขกรับเชิญ

ภาพที่ 20 ช่วง Outdoor

ช่วงที่ 5 ช่วงสัมภาษณ์หาโชค

จะเป็นการอ่านจดหมายจากผู้ชมทางบ้านเขียนเข้ามาในรายการ มีการจับรางวัลให้กับผู้
 โชคดีทางบ้าน

ภาพที่ 21 ช่วงสัมภาษณ์หาโชค

วันที่ออกอากาศ	แขกรับเชิญ	เนื้อหา
2 ส.ค. 45	1. นักแสดงละครเรื่องคนละโลก 2. ลีโอ พุฒ	1. ละครเรื่องคนละโลก 2. ซีมอเตอร์ไซด์เที่ยว
9 ส.ค. 45	1. ดารายอดนิยมในอดีต 2. วงดีทูปี	1. ความดังในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน 2. เล่นเกมแฟนท์บอล
23 ส.ค. 45	1. นิรุดี ศิริจรรยา 2. พลอย เมธมาลย์ / วรรษษา ทองวิเศษ	1. ความดังในอดีตและชีวิตในปัจจุบัน 2. ดูการฝึกสุนัข
6 ก.ย. 45	1. หง่า คาราวาน / ปู พงสิทธิ์ 2. กฤษณะ ไชยรัตน์	1. ดนตรีเพื่อชีวิต 2. เยี่ยมคอนโด
13 ก.ย. 45	1. ปี่ วังวิภา โยคะกุล 2. ป้าง นครินทร์ กิ่งศักดิ์	1. เลิกกับสาวหล่อ 2. เยี่ยมบ้าน
20 ก.ย. 45	1. วอลเลย์บอลหญิงทีมชาติ 2. อ.เผ่าทอง ทองเจือ	1. ไปแข่งขันระดับโลก 2. ล่องเรือชมแม่น้ำเจ้าพระยา
27 ก.ย. 45	1. นักแสดงละครเรื่องเมขลา 2. แอน อลิษา	1. ละครเรื่องเมขลา 2. ยิงเป้าบิน
4 ต.ค. 45	1. เนตร + วันชดา เอี่ยมรัตน์ 2. พิม ซอนย่า	1. แต่งงานก่อนวัยอันสมควร 2. ฝึกเป็นนักบิน
18 ต.ค. 45	วีระ ธีระภัทรานนท์	การจัดรายการวิทยุ
1 พ.ย. 45	1. นันดา ฮัมเบอร์ 2. เบิร์ด + นัท + จีน + แคท 3. แอ๊ด คาราบาว	1. นางแบบไทยโกอินเตอร์ 2. ออกเทปชุดใหม่ 3. เยี่ยมบ้าน

ตารางที่ 6 เนื้อหาในรายการสัญญามหาชน

รายการสัญญามหาชนมีกลยุทธ์ในด้านเนื้อหา ดังนี้

- เนื้อหาในรายการสัญญามหาชนจะมีความหลากหลาย แบ่งเป็นหลายช่วงแต่ให้ความสำคัญกับการสนทนาบันเทิงเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมีแขกรับเชิญหลายคนในแต่ละสัปดาห์ แขกรับเชิญนั้นก็คล้ายกับรายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ ที่นิยมเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคม

เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง หรือบุคคลในวงการอื่นที่เป็นที่รู้จักกันดีมาเป็นแขกรับเชิญ แต่เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากรายการสนทนาอื่นๆ รายการสัญญามหาชนจึงแยกเป็น 1 ช่วงที่พาคณาผู้ชมไปสนทนาพูดคุยกับแขกรับเชิญนอกสตูดิโอ

- เนื้อหาในรายการสัญญามหาชนนั้น ส่วนใหญ่จะเชิญผู้ร่วมรายการคล้ายกับรายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ ที่นิยมเชิญผู้มีชื่อเสียงในสังคม เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง หรือบุคคลในวงการอื่นที่เป็นที่รู้จักกันดีมาเป็นแขกรับเชิญ แต่หลายครั้งเนื้อหาในรายการไม่มีอะไรพิเศษแต่จะเป็นการเชิญผู้ร่วมรายการที่กำลังมีผลงานอยู่ในสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 ในขณะนั้นมาพูดคุยเกี่ยวกับผลงานการแสดงของตน เหมือนเป็นการโปรโมทละคร แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายใน ซึ่งหมายถึง ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวองค์กรสื่อสารมวลชน ได้แก่ การจัดการ (Management) การบริหารงาน และนโยบายการผลิตงานขององค์กรสื่อสารมวลชน มีอิทธิพลต่อการนำเสนอเนื้อหาของรายการของรายการสัญญามหาชน ซึ่งรายการต้องนำเสนอให้สอดคล้องกับนโยบายนั้น เช่น นักแสดงจากละครเรื่องคนละโลก (ออกอากาศ 2 สิงหาคม 2545) , นักแสดงจากละครเรื่องเมขลา (ออกอากาศ 27 กันยายน 2545) , อติตมิสทิน ไทยแลนด์ (ออกอากาศ 18 ตุลาคม 2545) ในขณะที่กำลังจะมีการตัดสินการประกวดมิสทิน ไทยแลนด์ประจำปี 2545 ของทางสถานี

- การที่อุตสาหกรรมวิทยุและโทรทัศน์ต้องพึ่งรายได้จากการโฆษณาทั้งหมด จึงเป็นที่มาของอำนาจและอิทธิพลของฝ่ายเจ้าของสินค้าและเอเยนซีโฆษณาที่จะเป็นฝ่ายกำหนดรูปแบบรายการและเนื้อหา รายการสัญญามหาชนแม้จะไม่ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวกับผู้สนับสนุนรายการ อีกทั้งไม่มีแผ่นป้ายผู้สนับสนุนรายการเป็นฉากอยู่ด้านหลัง และไม่มีการเปิดแผ่นป้ายผู้สนับสนุนรายการ แต่รายการสัญญามหาชนก็ได้ใช้วิธีอภิปาโลโก้หรือสัญลักษณ์ของผู้สนับสนุนรายการเป็นกรอบเล็กๆ ที่มุมล่างซ้ายของโทรทัศน์ ขึ้นสลับกับโลโก้รายการของรายการเป็นระยะๆ

4.4.3 วิธีการสร้างกลยุทธ์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการสัญญามหาชน พบว่า ผู้ผลิตใช้กลยุทธ์ในการสร้างความบันเทิงในรายการสนทนา สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน ใหญ่คือ

รูปแบบในการนำเสนอ

1. **ผู้นำเสนอเนื้อหา** ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการสัญญามหาชน มี 3 ท่านคือคุณนรากร ตียายน และคุณสัญญา คุณากร ซึ่งผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ คือ

- จำนวนพิธีกร 3 ท่าน คุณสัญญา คุณากร เป็นพิธีกรหลักและถือเป็นสัญลักษณ์ของรายการ ชื่อรายการก็มาจากชื่อของพิธีกรแสดงว่าให้ความสำคัญกับตัวพิธีกรเป็นอย่างมาก และมีพิธีกรเสริม คือ คุณธงชัย ประสงค์สันติ และคุณสมเกียรติ จันทร์พราหมณ์ สามารถช่วยสร้างบรรยากาศให้รายการคึกคัก สนุกสนานยิ่งขึ้น ด้วยการแทรกมุขตลกขบขันในระหว่างการดำเนินรายการของพิธีกร และซึ่งพิธีกรเสริมทั้ง 2 ท่านนี้ก็จะช่วยสร้างสีสันให้กับรายการได้มาก เพราะทั้ง 2 ท่านจะมีการแสดงออกอย่างเปิดเผยทั้งการทำหน้าตาและท่าทาง

“...เราก็มี คุณธงชัย ประสงค์สันติ กับ เสนาลิง คือ ผมมองว่าเป็นตัวแทนของความแตกต่างของชนชั้นที่มีอายุ มีประสบการณ์ไม่เท่ากัน พื้นฐานของคุณธงชัย เป็นคนต่างจังหวัด แต่มาอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ไม่ได้เรียนสูง แต่ว่ามีประสบการณ์สูง เป็นผู้ใหญ่ มีลูก 3 คน ลิงเป็นคนรุ่นใหม่คนที่รำเรียนได้เยอะแต่มีความคึกคะนองสูง ถ้าเอามารวมกัน โดยผมเป็นคนกลางที่เข้ามาเชื่อมต่อ เราย่น่าจะได้เรื่องราวของมนุษย์ สังคม แลกเปลี่ยนกับประเด็นที่เกิดขึ้น ชาวคราวที่จะเกิดขึ้นในสังคม ของผู้คนที่แตกต่างในลักษณะสนุกสนาน...” (สัญญา คุณากร , โปรดิวเซอร์และพิธีกร , สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2546)

- **บุคลิกลักษณะ วิธีการสร้างกลยุทธ์ในการนำเสนอรายการสัญญามหาชนที่สำคัญคือ การนำเสนอด้วยบุคลิกลักษณะของพิธีกรและวิธีดำเนินรายการของพิธีกร ซึ่งมีลักษณะเป็นเสมือนจุดขายของรายการ คุณสัญญามีลักษณะเฉพาะตัวเป็นเอกลักษณ์ เป็นภาพรวมของบุคคลที่มีสาระและความบันเทิงอยู่ในตัว ซึ่งจะสะท้อนบุคลิกลักษณะของความเป็นตัวเองได้อย่างเด่นชัดในรายการสัญญามหาชน**

“...แต่พิธีกรสำหรับผมนะแต่คนอื่นผมไม่รู้ สำหรับผมพิธีกรมี 10 ข้อเพื่อไม่ให้หลุดจากเนื้อหาที่เราต้องการ แต่ไม่ได้แปลว่าผมจะถาม 10 ข้อนี้แปลว่าเราอาจจะถามน้อยกว่า 10 ข้อนี้ก็ ได้ เราจะถามสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวเรา ณ วินาทีนั้นหรือก่อนหน้านั้นที่เราเตรียมมาเองก็ได้ มากกว่านั้นก็ได้ อันนี้มันเป็นหัวข้อหลักๆที่เราารู้ว่า 10 ข้อนี้มันครอบคลุม แต่ที่เหลือมันก็อยู่กับทักษะของ

พิธีกรแต่ละคน แม้แต่การเข้าสู่คำถามในแต่ละข้อ เช่น มันสะเทือนใจหรือมันหมิ่นเหม่ ต้องกลับไปหาทักษะการตัดสินใจว่าจะถามหรือไม่ถาม ควรทำหรือไม่ทำ ทักษะแบบใด ในระหว่างกระบวนการตามความรู้สึกของผมคือ ผมไม่ชอบการบันทึกรายการมีคำถามแล้วคาดเดาคำตอบ เขา ผมไม่ชอบทำข้อสอบอัตนัย กากบาท ผมไม่ชอบให้คนตอบคำถามเป็นจำเลย ผมไม่ชอบให้คุณพูดเมื่อผมถาม สิ่งที่ผมไม่ชอบคืออะไร คือเมื่อผมทำรายการมา 10 กว่าปี ผมไม่ชอบความรู้สึกว่าคุณมานั่งให้ผมถาม คุณไม่ได้มานั่งให้ผมถามเรามาคุยกัน กลับไปนึกถึงถ้าคุณมีเพื่อนจะอายุมากกว่าหรือน้อยกว่ามาเยี่ยมคุณที่บ้าน มนุษย์คุยกัน มี 2 ทางมันไม่ได้เกิดแบบถามตอบถามตอบ บางทีคุณก็ถามหรือบางทีเราไม่ได้ถาม เราไม่ได้ตอบแต่เราคุยกัน ผมมีความรู้สึกว่ามันเป็นภาวะธรรมชาติที่ดีที่สุด ถ้าเมื่อไรเรากลับคืนธรรมชาติได้มากที่สุดจะดีเสมอทุกอย่าง โอเค ผมก็เลยพยายามจะสร้างภาวะนั้นเกิดขึ้น นั่นแปลว่ารายการสัญญาณมหาชนไม่ได้มันถามข้อที่ 1 เราจะได้อะไรจากมัน บางทีคุณคุยกับเพื่อนคุณครึ่งชั่วโมงอาจจะไม่ได้อะไรเลยก็ได้ แต่คุณได้ความรู้สึกดีๆ ใจคุณอาจจะไม่ได้สาระที่ทำให้ชีวิตคุณดีขึ้นหรือบางทีคุณคุยกับเพื่อน 1 ชั่วโมงก็ได้ อาจไม่ได้อะไรแต่บางทีโดยไม่รู้ตัวคุณได้ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น คุณได้ความรู้สึกที่ดี คุณได้ความเข้าใจแก่กันและกัน นั่นคือเป้าหมายอย่างหนึ่ง ผมพยายามสร้างภาวะแบบนี้ให้เกิดขึ้นกับรายการแต่ภาวะแบบนี้เกิดขึ้นยากมากกว่าการถามตอบ เพราะถามตอบคุณเป็นใครก็ได้คุณเข้าไปสอบถามสัมภาษณ์วันหนึ่งคุณจะไปทำงาน คุณจะสมัครงานคุณก็เจอภาวะแบบนี้ ถามตอบ แต่การคุยกันมันจะเกิดขึ้นเมื่อต่อเมื่อคุณคุยกับเพื่อนคุณ คุณคุยกับคนรู้จักกันคุณคุยกับใครก็ได้แต่มันเกิดขึ้นไม่ทุกคนใช่ไหม นั่นก็กลับไปหาทักษะความสามารถและบารมีสิ่งที่สั่งสมมาของพิธีกร นั่นก็คือกลับไปหาว่าทำไมพิธีกรถึงสำคัญกับทัศนคติของพิธีกรต่อผู้คนด้วย ถ้าคุณมานั่งคุยกับผมแล้วผมไม่รู้ว่าคุณต้องตอบคำถามผมและผมต้องไม่รู้ว่าคุณไม่ยิ่งใหญ่กว่าคุณ ถ้าคุณไม่ตอบผมจะบีบให้คุณตาย ซึ่งผมทำได้เพราะผมรู้ว่าผมจะถามอะไรแล้วเกิดภาวะแบบไหนบ้าง นั่นคือความสำคัญของพิธีกร...ทุกรายการเลย เช่น คุณไตรภพ กับใครก็ได้ , พีรวิวัฒน์ กับใครก็ได้ ใครก็ตามทุกรายการจะสะท้อนบุคลิก ของพิธีกรออกมา คุณจะเห็นว่าพีต้อยเป็นยังไง คุณจะรู้จักว่าพีรวิวัฒน์เป็นยังไง พีตาเป็นยังไง จากการที่เขาทำ เพราะมันหนีจากตัวเขาไม่ได้ ให้เอาคุณวิทวัสไปทำอย่างพีต้อยก็ไม่ได้ พีตาไปทำแบบพีอะไรก็ไม่ได้ เพราะว่านี่รายการกับพิธีกรเป็นหนึ่งเดียวกัน สำหรับผมตัวพิธีกรทักษะและความถนัดของเขาจะสะท้อนมาหาตัวของรายการ มันไม่ได้หมายความว่า คุณให้ความสำคัญกับพิธีกรหรือรูปแบบ พิธีกรนั้นแหละมันจะสะท้อนรูปแบบควรทำอะไรบ้าง ถ้าถามผม 5 เปรก ผมให้ความสำคัญกับอะไร มันให้ความสำคัญทั้ง 5 เปรก เพราะมันไม่มีทางเลือก คุณไม่สามารถเลือกว่าคุณนั้นเป็นพระเอก คนนั้นเป็นคนร้าย เป็นนางรอง แต่ถ้าถามว่า อันนั้นใช้เวลาเยอะกว่ากัน ถูกต้องเราใช้เวลากับที่เป็นนอกสถานที่กับสตูดิโอค่อนข้างเยอะ อันอื่นสามารถใช้เวลาได้น้อยกว่า นั่นไม่ได้แปลว่าจะแตกต่างกัน ถ้าถามผมว่า

ผมให้ความสำคัญกับอะไรมากกว่ากัน ผมให้ความสำคัญกับพิธีกรและรูปแบบรายการ ที่เป็น 1 เดียวกัน เหมือนกษัตริย์กับแผ่นดิน...” (สัญญา คุณากร , โปรดิวเซอร์และพิธีกร , สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2546)

- วิธีการพูด

วิธีการสร้างกลยุทธ์สำคัญอันหนึ่งของรายการสัญญามหาชนก็คือการดำเนินรายการของพิธีกร คุณสัญญาเคยมีประสบการณ์การดำเนินรายการมาแล้วหลายรายการ จึงมีแพนรายการที่ชื่นชอบคุณสัญญามากมาย ประกอบกับคุณสัญญามีวิธีการ ลีลาและทักษะ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีภาพพจน์ที่ดีของการเป็นพิธีกรในระดับแนวหน้า ที่สามารถพูดคุยได้กับคนทุกเพศทุกวัย มีบุคลิกที่เร้าใจ สนุกสนาน ไบเนี่ยมยิ้มแย้มแจ่มใส ด้วยลักษณะที่ประกอบกันนี้ล้วนสร้างเสน่ห์ให้คุณสัญญาเป็นอันมาก บวกกับมีการใช้ภาษาไทยและออกเสียงพูดจาชัดถ้อยชัดคำได้อย่างเหมาะสม

- การแต่งกาย

วิธีการสร้างความบันเทิงในรายการสัญญามหาชน คือ เสื้อผ้าของพิธีกร เพราะเนื้อหาในรายการสัญญามหาชนมีหลายช่วง ดังนั้นพิธีกรจึงเปลี่ยนเสื้อผ้าหลายชุด เสื้อผ้าของพิธีกรส่วนใหญ่จะเป็นชุดสูทสากล ส่วนช่วง Outdoor ที่พิธีกรจะออกไปทำกิจกรรมนอกห้องส่ง พิธีกรก็ใส่ชุดให้เข้ากับกิจกรรมในวันนั้น ทำให้เกิดความหลากหลายในรายการ

2. **แซกรับเชิญ** วิธีการสร้างกลยุทธ์ด้านแซกรับเชิญของรายการสัญญามหาชนนั้นก็ สามารถแบ่งได้เป็นหัวข้อใหญ่ได้ดังนี้

- ดารา นักแสดงที่กำลังมีผลงานทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ในขณะนั้น (Current Issue)

- ดารา นักแสดงที่มีชื่อเสียงในอดีต

- ดารา นักร้อง นักแสดงทั่วไปในวงการบันเทิง เช่นเดียวกับรายการสนทนาบันเทิง รายการอื่นๆ ที่แซกรับเชิญที่มีอาชีพเหล่านี้จะสามารถสร้างความบันเทิงและดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้เฝ้าติดตามรายการได้ (Celebrity)

- บุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักจากแวดวงอื่น ๆ ก็ได้รับเชิญมาเป็นแขกในรายการ สัณญาณมหาชนบ้าง เพื่อให้ผู้ชมได้รู้จักตัวตนและเรื่องราวของพวกเขาบ้าง

- นอกจากนั้นแขกรับเชิญของรายการสัณญาณมหาชน บางครั้งยังเป็นไปเพื่อ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานีและผู้สนับสนุนรายการ

“...แขกรับเชิญ ทั่วไปในประเทศเรามีปัญหา มาก เพราะว่าประเทศเรามีผู้คนไม่เยอะ คน ดูทีวีเยอะแต่บุคคลากรที่สามารถ มันมีเกรดของความน่าสนใจ มันเหมือนในที่รู้ ๆ กันอยู่ เช่นผม พาผู้คน ๆ หนึ่งด้วยรายการ แบบนี้ ๆ ก็เช่นเหมือนรายการวาไรตี้ทั่วไป คุณอาจจะเอาใครมาก็ได้ ถ้าเนื้อหาของคุณแปลก ๆ เช่น แชนดาวน์แล้วยังรบต่อไปได้ แต่ถ้าพูดถึงตัวบุคคลที่น่าสนใจ ก็หนีไม่พ้นบุคคลนั้นเป็นที่รู้จัก ดารา นักการเมือง ใครก็ตามที่อยู่ในสื่อก็แปลว่าใครก็ตามที่อยู่ในข่าว บ้าน ผมไฟไหม้แล้วผมเป็นข่าวใหญ่ ผมก็เป็นคนที่อยู่ในข่าวของบุคคลที่อยู่ในข่าว talk show ใครก็ตามที่อยู่ในข่าวก็ถือว่าอยู่ในข่าวที่เราให้ความสนใจ แต่ถามว่าสิ่งเหล่านี้มีเยอะไหม ไม่เยอะนะ สำหรับรายการที่มีอยู่ 5 – 6 รายการ แล้วก็ออกอากาศกันทุกสัปดาห์ ถ้าถามว่าคัดเลือกบุคคลที่ ผู้คนให้ความสนใจ แต่ว่าแหล่ง คนที่อยู่ในข่าว มันเป็นการบอกเล่า ผมพูดอย่างนี้คุณจะไป เขียนอย่างไรผมไม่รู้ ตอนอ่านคุณก็ได้แต่จินตนาการ คนๆนี้น่าจะบุคลิกอย่างนี้พูดจาย่างนั้น คุณดูทีวี คุณก็จะรู้ว่าเขาพูดอย่างนั้นจริง บุคลิกเขาเป็นยังไง เขาเป็นคนยังไง เขาพูดจายังไง เขาฉลาดยังไง เขาหน้าตาายังไง เขามีอารมณ์แบบไหน ข่าวให้ไม่ได้...” (สัณญา คุณากร , โปรดิว เซอร์และพิธีกร , สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2546)

3. บรรยายภาคในการนำเสนอ

(1) ฉาก มีวิธีการสร้างความบันเทิง คือ

- จัดฉากแบบแอบสแตรกต์ (Abstract) เป็นการจัดแบบไม่เหมือนจริงหรืออาจจะเป็น การจัดแบบเพื่อฝันวิจิตรพิสดาร (Fantasy) โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริง ไม่ค่อยสนใจใน เรื่องของรายละเอียดเท่าไรนัก

- ส่วนฉากในการสนทนาก็เป็นแบบแบบแอบสแตรกต์เช่นกัน ไม่ได้บ่งบอกว่าเป็น สถานที่ใด เวลาใด เพียงแต่มีเก้าอี้และโต๊ะเล็กๆประกอบในฉากเท่านั้น แต่วัสดุอุปกรณ์และ

เฟอร์นิเจอร์ที่ใช้จะเป็นแนวโมเดิร์นที่บ่งบอกความทันสมัย มีสีสันฉูดฉาด เพื่อให้เข้ากับบุคลิกของพิธีกร

(2) แสง ใช้แสงสว่างธรรมดา

(3) หมอกและควัน จะใช้ในช่วงโชว์ร้องเพลงเพื่อเสริมบรรยากาศให้มีความนุ่มนวลและทำให้ผู้ชมเกิดจินตนาการไปกับรายการด้วย

(4) เสียง ส่วนใหญ่เป็นเสียงจากผู้ชมในห้องส่ง

4. เทคนิคในการนำเสนอ

เทคนิคการนำเสนออื่นๆ ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในรายการสัญญาหมาชนเลย

เนื้อหาในรายการ

สำหรับรายการสัญญาหมาชน ซึ่งมีเจ้าของบริษัท และผู้ควบคุมการผลิตรายการ เป็นพิธีกรด้วยตนเองย่อมเกิดผลดีคือ ทำให้พิธีกรสามารถถ่ายทอดแนวความคิด (concept) ความคิด (idea) ในการผลิตออกมาได้อย่างชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ ที่พยายามผลิตรายการสนทนาบันเทิงให้มีสาระ โดยการผสมผสานข้อดีของรายการสนทนาบันเทิงรายการอื่นๆ เช่น เนื้อหาที่มีสาระ หรือการเปลี่ยนให้พิธีกรพาแขกรับเชิญไปทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ไม่ใช่แค่นั่งคุยกันเฉพะแต่ในสตูดิโอเท่านั้น

"จุดเริ่มต้นคือมันเป็นคืนของวันศุกร์ คืนของการพักผ่อน คืนของผู้คนที่เขาสุดสัปดาห์ เขาทำงานมา 5 วันแล้วตามระบบทั่วไปของการมนุษย์ที่เป็นรูทีน มนุษย์ที่เป็น salary man คืนวันศุกร์ก็จะเป็นคืนที่เขาพักผ่อนเพราะฉะนั้นพื้นฐานเราคือ ความบันเทิงแต่ว่ากลับกันก็คือในแง่ของผู้ทำรายการ ถ้าเราเป็นเจ้าของมันก็จะมีบุคลิกความเป็นตัวตนของเรา แปลว่าโดยส่วนตัวผม ผมไม่ชอบรายการที่บันเทิง 100 % หมายถึงว่าไม่มีสาระอะไรทั้งสิ้น ดูจนจบชั่วโมงแล้วก็ไม่ได้อะไร การได้อะไรของผมไม่ได้แปลว่าต้องฉลาดขึ้น มีความรู้มากขึ้น ต้องเก่งมากขึ้น อย่างน้อยแ่คิดหรือกำลังใจ แนวทางในการที่เราสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง น่าจะเป็นเรื่องดี ,เผ็ดเป็นเรื่องดี ,เค็มเป็นเรื่องดี เราก็ต้องหาว่าความกลมกลืนนั้นอยู่ตรงไหน แต่ทั้งหมดมันจะเกิดขึ้นตรงพื้นฐานเราไม่ได้เครียด เนื้อหาให้ได้สาระ คราวนี้กลับมาดู สัญญาหมาชนทาง

ช่อง 7 สัญญามหาชนมันอยู่คืนวันศุกร์ เราต้องการสร้างความบันเทิง แต่ในขณะเดียวกันเราก็อยากให้มีสาระบ้างนั่นก็คือ เกิดอะไรขึ้น เรามีถ่ายในรายการ มีถ่ายนอกรายการ คุณได้ผลิตเพลลิ่งกับสถานที่ซึ่งบางที่คุณอาจไม่ได้ไป...มันเป็นรายการที่สั้นเล็ก ส่วนหนึ่งเราเป็นรายการที่สั้นเล็กที่สุด ผมชอบคำพูดนี้ เพราะว่ารายการทีวีเรามักจะนึกถึงผู้คนที่มียุติพลใหญ่โตในยุคที่ผมเริ่มสตาร์ท เมื่อหลายปีก่อน 10 กว่าปี ถ้าคนไม่รวย คุณไม่มีนักการเมืองหนุนแล้ว คุณไม่มีอิทธิพล คุณไม่มีทางเป็นเจ้าของคลื่น เป็นเจ้าของเวลาช่วงใด ๆ ของรายการ แต่ผมกำลังบอกว่า โอเค ผมยังได้ทำเลย เพราะผมไม่มีอะไรเลย ผมมีแค่แก้กั่ว่าพวกคุณนอกนั้นผมเหมือนคุณหมด ก็ได้ทำ ความแตกต่างคืออะไร เราคือพื้นฐานของคนธรรมดาที่ลองทำรายการด้วยประสบการณ์ นั่นข้อที่หนึ่ง สองคือผมไม่เป็นรายการที่เป็นอัตนัย สัญญามหาชน มันไม่ใช่ถาม-ตอบสามศรัทธาของผมกับเรื่องราวของการเรียน กับเรื่องของการเรียนรู้ทั้งหมดของผม พื้นฐาน คือการเรียนรู้ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ คุณครูที่สอนแล้วดีอาจจะเป็นครูที่สอนแล้วตลก เฮฮา ไม่ได้แปลว่ายิ่งใหญ่ น่ากลัว เพราะผมเคย เคยคิดกับตัวเองว่า บางครั้งคุณอ่านหนังสือนิยายอะไรก็ได้ การ์ตูนอะไรก็ได้ คุณสามารถได้ปริมาณการอ่านเยอะ ได้แง่คิดได้ความจำ แต่ว่าความรู้และสิ่งที่เข้ามาสู่ชีวิตเราที่เป็นประโยชน์กับเราผมอาจจะใช้คำว่าความรู้หรืออะไรไม่รู้ ไม่จำเป็นต้องมาด้วยความเครียดหรือ การยัดเยียด มันแฝงมาในรูปของความบันเทิงซึ่งเป็นพื้นฐานของความชอบได้นั่นคือเหตุผลของรายการนี้ แต่ผมไม่ทำรายการไร้สาระ แต่สาระไม่จำเป็นต้องแลคเซอร์ เปิดทีวีแล้วนั่งทำอะไรอย่างนี้..." (สัญญา คุณากร , โปรดิวเซอร์และพิธีกร , สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2546)

นอกจากนั้นแล้วรายการสัญญามหาชนยังมีวิธีการสร้างความมีส่วนร่วมกับผู้ชมทางบ้าน โดยแบ่งให้ช่วงสุดท้ายของรายการเป็นการตอบจดหมายเหมือนกับรูปแบบการจัดรายการวิทยุ

"...เบรกที่ 5 ตอนแรกความตั้งใจจริงของเรา เราอยากติดต่อกับผู้คนที่ทางบ้าน แต่ว่าบางครั้งเนื้อหาเรามันไม่เอื้ออำนวย คือ ถ้าให้คนโทรเข้ามา 1.ต้องเป็นรายการสด 2.คุณจะได้เห็นเซอร์คนที่มีความดีและไม่ดีอย่างไร ก็คือ จริง ๆ ผมชอบรายการวิทยุตั้งแต่ผมฟังสมัยเด็ก ๆ แล้วตอบจดหมาย หรือหนังสือชั้พฤกษ์ การ์ตูน ตอนที่เขาตอบจดหมาย ตอนเราเขียนไป ทำให้เรารู้สึกว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของเขา เราได้เสนอความคิดถึงแม้ว่าจะโง่หรือฉลาดก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่ดีเพราะไม่มีใครโง่หรือฉลาด ในสังคมที่มันนั่นคือ เบรกที่ 5 ที่เราอยากจะทำสื่อสารกับเขา ไม่ว่าจะเป็นการโทรศัพท์ การอ่านจดหมาย แต่มันก็กลับไปหาอีกว่า ถ้าเขาไม่เขียนมาแล้วเขาจะดูไหม ก็ต้องมาดูกันที่ของรางวัลที่จะให้เป็นของขวัญ เรามีสปอนต์เซอร์ที่เขายินดีในส่วนของเขา เขาได้เห็นผลิตภัณฑ์ทางรายการ ทางบ้านได้ของใจ ไม่มีใครเสีย แต่ของบางอย่างผมเข้าใจว่าคนที่อยู่ต่าง

จังหวัด ของบางชิ้นมันนิดเดียว กระจอก แต่สำหรับผมถ้าผมได้ของชิ้นนั้นผมดีใจมาก ไม่มีส่งชิ้นส่วน ไม่มีอะไร ผมหาทางขอของสปอนต์เซอร์มาบ้างนั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้น..." (สัญญา คุณากร , โปรดิวเซอร์และพิธีกร , สัมภาษณ์ 2 ก.พ. 2546)

4.5 รายการไอทีวีทอล์ค ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ทุกวันอังคาร เวลา 22.20 – 23.20 น. ผลิตโดยสถานีโทรทัศน์ไอทีวี

พิธีกร

- คุณกิตติ สิงหาปัด
- คุณวราภรณ์ สมพงษ์
- คุณมัลลิกา บุญมีตระกูล (เฉพาะสัปดาห์ต้นเดือน)

4.5.1 รูปแบบรายการ

รูปแบบการนำเสนอ รายการไอทีวีทอล์คเป็นรายการที่มีมานานหลายปีแล้ว เมื่อก่อนเป็นรายการสนทนาเชิงข่าว ซึ่งเป็นข่าวสารที่สำคัญ เน้นความสด ทันเหตุการณ์ และเจาะลึกในเรื่องที่ประชาชนสนใจ แต่ในระยะหลังมีการเปลี่ยนแปลงประเด็นหัวข้อให้เป็นไปในทางบันเทิงมากขึ้น เรื่องน่าสนใจทั่วไปที่มีความหลากหลายมากขึ้น หยิบยกเรื่องราวของบุคคลที่โดดเด่นน่าสนใจ หรือเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจในขณะนั้นมานำเสนอ ในรูปแบบของรายการสนทนาบันเทิง เพื่อนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่ผู้ชมสนใจ ทราบความเป็นไปของสังคมอย่างทันเหตุการณ์ ให้ได้ทราบข้อมูลที่ถูกต้องและให้เป็นแง่คิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ และในสัปดาห์ต้นเดือนของทุกเดือน จะพาผู้ชมไปพูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกับแขกรับเชิญ

1. ผู้นำเสนอเนื้อหา

(1) จำนวนพิธีกร

กลยุทธ์ที่รายการไอทีวีทอล์คใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรชาย – หญิงที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ รายการไอทีวีทอล์คเป็นรายการสนทนาบันเทิงที่เน้นเรื่องราวของบุคคลที่เป็นข่าว พิธีกรทั้ง 2 ท่านคือคุณกิตติและคุณวราภรณ์จึงเป็นผู้ที่ทำงานทางด้านข่าว จึงทำให้มีความรู้และความคิดกว้างขวางในเรื่องต่างๆ มาก

(2) บุคลิกลักษณะ

กลยุทธ์ที่รายการไอทีวีทอล์คใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การใช้พิธีกรเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ พูดจาได้ถูกต้องชัดเจน พิธีกรทั้ง 2 ท่านต่างมีความเข้าใจเรื่องราวข่าวสารบ้านเมืองและความเป็นไปในสังคมมาก แต่ก็มีจุดด้อยกว่ารายการอื่นๆ ในการนำเสนอด้านบันเทิงคือคุณกิตติค่อนข้างมีบุคลิกแบบสุ่ม ไม่มีลูกเล่นหลุกหลิกแบบพิธีกรรายการบันเทิงทั่วไป และไม่ได้มีความรู้กว้างในด้านวงการบันเทิงสมัยใหม่หรือวงการดนตรีสมัยใหม่มาก

นัก เพราะฉะนั้นถ้าเป็นหัวข้อในทางบันเทิงสมัยใหม่มากๆ แล้ว อาจจะดูดีต่อยกว่ารายการอื่นในการดึงประเด็นคำถามที่น่าสนใจของแขกรับเชิญ ซึ่งตรงนี้ก็เป็นที่ของทีมงานที่จะต้องให้ข้อมูลแขกรับเชิญแก่พิธีกรให้ได้มากที่สุด

- วิธีการพูด

จากพื้นฐานของการทำงานด้านข่าว ทำให้พิธีกรทั้ง 2 ท่านคือคุณวราภรณ์ และคุณกิตติ เป็นผู้ดำเนินรายการที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี มีความสุภาพ มีความน่าเชื่อถือ ลักษณะของการพูดจึงใช้ภาษาสุภาพ และเป็นทางการ แม้แต่ในเรื่องเบาๆ ทั่วๆ ไปของผู้ร่วมรายการ เช่น เรื่องครอบครัว ส่วนวิธีการดำเนินรายการนั้น พิธีกรในรายการไอทีวีทอล์คดูเหมือนจะมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ผ่านการตั้งคำถามมาอย่างดีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความ เป็นจริง แต่พิธีกรทั้ง 2 ท่านก็สามารถสร้างคำถามหรือดัดแปลงคำถามขณะที่สัมภาษณ์ได้ โดยอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์เดิม และความรู้ที่กว้างขวางในด้านต่างๆ ของตน ปรับบทให้สอดคล้องเข้ากับบรรยากาศและประเด็นในการสนทนา

- การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางประกอบ

เช่นเดียวกับบุคลิกลักษณะและวิธีการพูด พิธีกรทั้ง 2 ท่านจึงไม่ค่อยมีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง แต่จะเป็นการนั่งตัวตรง เขามือประสานกันไว้บนตักอย่างสุภาพ อ่อนน้อม และให้เกียรติผู้ร่วมรายการ เพราะกลุ่มเป้าหมายของรายการนั้นไม่ใช่วัยรุ่น แต่จะเป็นผู้ใหญ่มากกว่า

- การแต่งกาย

เสื้อผ้าของพิธีกรในรายการไอทีวีทอล์คจะไม่ได้มีส่วนในการสร้างความบันเทิง เพราะเป็นรายการสนทนามันบันเทิงเชิงข่าว ดังนั้นพิธีกรซึ่งเป็นคนข่าว เสื้อผ้าของพิธีกรก็ยังคงความเป็นผู้ที่ทำงานด้านข่าว ก็คือพิธีกรชายสวมเสื้อเชิ้ตพื้นๆ ไม่มีลวดลาย สีอ่อน ผูกเนคไทด์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนพิธีกรหญิงก็สวมเชิ้ตเรียบๆ กับกางเกงเข้าชุดกันเพื่อความคล่องแคล่วทะมัดทะแมง

(3) วิธีการตั้งคำถาม

กลยุทธ์ที่รายการไอทีวีทอล์คใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ การตั้งคำถามแบบตรงๆ สามารถดึงหัวข้อสนทนาได้ถูกต้อง ตรงประเด็นและเจาะลึก เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ชม แต่การตั้งคำถามนั้นก็ไม่ได้ทำให้รายการเครียดหรือหนักจนเกินไป เพื่อให้ได้จุดที่สนใจและข้อเท็จจริง เพราะพิธีกรก็มีความสามารถเฉพาะตัว ยืดหยุ่นคำถาม แทรกคำถามเพิ่มเติม

เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจหรือตรงกับใจของคนดูว่าอยากรู้เรื่องอะไรก็ตามเรื่องนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ชมไปในตัว

ตัวอย่างที่ 1 วิธีการตั้งคำถาม

- วราภรณ์ : เหมือนกับว่าตอนแรกเข้ามาสัมผัสวงการละคร เพราะเหมือนกับความอยาก
อยากจะทำให้เก่งเหมือนศิลปินบ้าง แต่ตอนหลังๆ เหมือนกับหน้าที่ไปแล้ว
อย่างนั้นหรือเปล่า
- ภัทราวดี : ใช่ ตอนแรกมันสนุกเห็นเขาเล่นลิเก พอทำจริงๆ แล้วมันอยากมากขึ้นแต่ไม่ใช่
อยากเป็นดาราหรือดั่ง มันอยากมากกว่านั้น อยากที่จะรู้เกินว่าความมีชื่อเสียง
คืออยากวิชา มันไปไกลกว่าที่เราคิดเยอะ
- วราภรณ์ : ตรงนี้จะคะที่หลายๆคนที่ไม่ได้สัมผัสเกี่ยวกับศิลปะการแสดงอาจจะไม่เข้าใจว่า
ทำไมคนที่ได้เข้ามาแล้ว ถึงหลงใหลมันนักหนา มันมีจุดไหนบ้างคะที่มันเชื่อมโยง
เกี่ยวกับชีวิตได้บ้าง อยากให้ยกตัวอย่างง่ายๆ เช่น คนที่เรียนละครจะอ่าน
คนเก่งจะเข้าใจมนุษย์
- ภัทราวดี : เพราะว่าเราอยู่กับบทละคร มันอยู่กับเรื่องราวของชีวิตมนุษย์ พอเราอ่าน
มากๆ เราก็จะรู้เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์มากขึ้น เราก็ไปศึกษาเพิ่มเติมทาง
มนุษยศาสตร์ จิตวิทยา เราก็จะรอบรู้เรื่องมนุษย์ จุดหนึ่งเราจะรู้เลยนะว่า
แบล็คกราวด์ การศึกษา วิธีคิดของเขาเป็นยังไง

- ผู้ผลิตรายการไอทีวิทอล์คต้องการให้เป็นรายการสนทนาพูดคุยอย่างมีสาระ
ให้ประโยชน์กับผู้ชม แต่ไม่ใช่แค่เรื่องเครียด คำถามจึงแตกต่างจากรายการสนทนานั้นๆ

ตัวอย่างที่ 2 วิธีการตั้งคำถาม

- กิตติ : กลับมาที่ความเป็นนักเขียนนิดหนึ่ง คุณถือเป็นนักเขียนหนุ่มที่ที่ประสบความสำเร็จ
สำเร็จค่อนข้างเร็ว ถ้าพูดถึงแง่ที่ได้รับรางวัลนี้ อยากจะรู้วิธีการพัฒนาตัวเอง
ในงานเขียน เรียนรู้อย่างไรถึงได้พัฒนาตัวเองขนาดนี้
- ปราบดา : ไม่พยายามคิดว่าเราเก่ง เรารู้มากกว่าคนอื่น เมื่อไม่คิดจะทำให้คนเราอ่าน
มากขึ้น ขวนขวายมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 3 วิธีการตั้งคำถาม

- วราภรณ์ : ถ้านับย้อนกลับไปวันที่เข้ามาทำธุรกิจที่มีหนี้หลายร้อยล้าน จากวันนั้นจนมาถึงวันนี้ มาได้ยังไงคะ
- กิตติ : ทำไมถึงไม่มีคนทำฟาร์มใหญ่แบบฟาร์มโชคชัยได้ ถ้าคิดว่าโชคชัยทำแล้วประสบความสำเร็จอย่างนี้

ในขณะที่เดียวกันที่ถ้าแซกรับเชิญเป็นคนในแวดวงการเมืองที่อาจจะดูเคร่งเครียดหรือหนักในเนื้อหาสาระเกินไป พิธีกรก็จะมีประเด็นเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวเพื่อให้ดูสบายๆ ขึ้น ผู้ชมก็จะได้รับรู้จักกับแซกรับเชิญในแง่มุมต่างๆ มากขึ้น เช่น ตอนสนทนากับคุณศุภชัย พานิชภักดิ์ (ออกอากาศ 20 สิงหาคม 2545) , ตอนไปทำกิจกรรมซึ่งักกรยาน ทำอาหารและเยี่ยมเยียนบ้านคุณพรเทพ เตชะไพบูลย์ (ออกอากาศ 3 กันยายน 2545) และตอนสนทนากับคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (ออกอากาศ 17 กันยายน 2545)

2. แซกรับเชิญ

กลยุทธ์ที่รายการไอทีวีทอล์คใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ แซกรับเชิญเป็นบุคคลในข่าว และแซกรับเชิญที่น่าสนใจจากหลากหลายสาขาอาชีพ รูปแบบรายการจะเป็นตัวหนึ่งที่สะท้อนนโยบายของแต่ละสถานี ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไอทีวีจะเน้นความเป็นสถานีของข่าวสาร รูปแบบรายการจึงกำหนดให้ฉีกจากความบันเทิงเพียงอย่างเดียว แซกรับเชิญจะไม่ใช้คนในแวดวงบันเทิง เช่น ดารา นักร้อง นักแสดงเพียงอย่างเดียว แต่บุคคลนั้นจะต้องเป็นบุคคลในข่าว และเรื่องราวของแซกรับเชิญที่น่าสนใจจากหลากหลายสาขาอาชีพ เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม นำมาเป็นเกร็ดในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนักการเมือง ตำรวจ นักธุรกิจ นักเขียน นักกีฬา เป็นต้น

3. บรรยายภาค รายการไอทีวีทอล์คเป็นรายการที่แตกต่างจากรายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ ที่จะไม่มีการบันทึกเทปในห้องส่ง และไม่ให้ความสำคัญกับแสง เสียงของผู้ชมเลย แต่จะไปใช้ฉากจริงจากสถานที่ที่เกี่ยวข้องหรือสะดวกกับแซกรับเชิญให้มากที่สุด และจะใช้ความสำคัญกับการเลือกเพลงมาใช้ประกอบในรายการบ้าง เช่น ตอนที่ไปพูดคุยกับคุณโชค บูลกุล ที่ฟาร์มโชคชัย ก็จะใช้เพลงสไตล์ควบอยประกอบในรายการ

ภาพที่ 22 ฉากจากสถานที่จริง

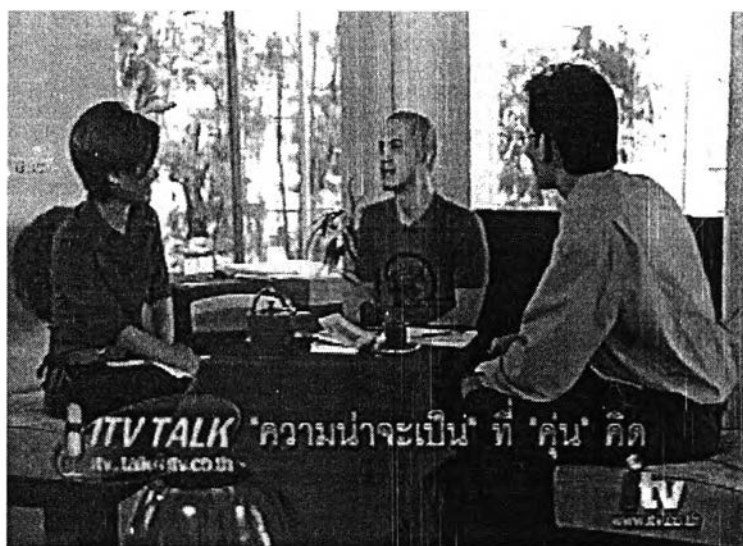
4. มีการเพิ่มเทคนิคการนำเสนอเพื่อให้เข้ากับแนวคิดหลักของรายการ ได้แก่

- มีเทคโนโลยีและทีมงานบุคลากรที่เอื้อต่อเทคนิคการนำเสนอ รายการไอทีวี ทอล์คเป็นรายการที่มีอุปกรณ์การผลิตที่มีสมรรถภาพ มีทีมกองถ่ายและมีห้องตัดต่อเป็นของตัวเอง ไม่ต้องไปเช่าให้เกิดต้นทุนการผลิต รายการไอทีวีทอล์คจึงสามารถออกไปถ่ายทำรายการนอกห้องส่งได้ง่าย มีภาพเพื่อนำมาประกอบในการสนทนา มาก ประกอบกับทีมงานมีความสามารถทางวิชาชีพ คือวิชาชีพทางด้านข่าวเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี มีความละเอียดพิถีพิถันในกระบวนการผลิต ซึ่งทำให้ภาพที่ออกมามีมุมมองที่สวยงามไม่ธรรมดา และตัดต่อภาพสวยงามเนียน

ภาพที่ 23 มุมกล้องในรายการไอทีวีทอล์ค

- ใช้การตั้งชื่อตอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างความน่าสนใจ แกรับเชิญของรายการเจาะใจเป็นมีความหลากหลายในสาขาอาชีพ ทางทีมงานจึงพยายามตั้งชื่อในหัวข้อเรื่องที่จะพูดคุยกันในแต่ละสัปดาห์ให้เป็นคำสั้นๆ ง่ายๆ แต่ดูดี และง่ายแก่การเข้าใจซึ่งเมื่อผู้ชมเปิดผ่านมาก็จะสามารถเข้าใจได้ว่าวันนี้รายการไอทีวีทอล์คจะพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องอะไร เช่น ตอนวิกฤตโอกาส ฝีมือและจินตนาการ (คุณโชค บูลกุล ออกอากาศ 27 สิงหาคม 2545) , ตอนความน่าจะเป็นที่ "คุณ" คิด (คุณปราบดา หยุ่น ออกอากาศ 10 กันยายน 2545) , ตอนชีวิตที่เปลี่ยนไป (ร.ต.ต.วิจารณ์ พลฤทธิ์ ออกอากาศ 8 ตุลาคม 2545)

ภาพที่ 24 การตั้งชื่อตอน

4.5.2 เนื้อหาในรายการ

โครงสร้างรายการ แบ่งเป็น 3 ช่วง

- ช่วงที่ 1 - ไต่เต้ลรายการ
- เปิดตัวพิธีกร พิธีกรแนะนำแขกรับเชิญ
- VTR ผู้สนับสนุนรายการ
- ช่วงที่ 2 - สนทนากับแขกรับเชิญ
- ช่วงที่ 3 - สนทนากับแขกรับเชิญ
- พิธีกรปิดรายการ
- ไต่เต้ลท้ายรายการ

เนื้อหาหรือประเด็นในการนำมาสนทนาในรายการไอทีวีทอล์คนั้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประเด็นนำมาจากเหตุการณ์เรื่องราวที่น่าสนใจ อยู่ในความสนใจของผู้ชม ขณะนั้นๆ แล้วหาบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือรู้เรื่องราวมาร่วมสนทนาในรายการ เช่น เชิญ คุณศุภชัย พานิชภักดิ์ มาในรายการขณะที่คุณศุภชัยกำลังจะไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ การค้าโลก (WTO) (ออกอากาศ 20 สิงหาคม 2545 , เชิญคุณปราบดา หยุ่น มาในรายการ ขณะที่คุณปราบดาเพิ่งจะได้รับรางวัลซีไรท์ (ออกอากาศ 10 กันยายน 2545) , การเชิญนักกีฬา ทีมชาติไทยที่เพิ่งจะได้รับเหรียญในกีฬาเอเชียนเกมส์ (ออกอากาศ 22 ตุลาคม 2545) , การเชิญสมาชิกวงคาราวานมาออกรายการเมื่อใกล้การจัดคอนเสิร์ตร่วมทำบุญให้พ่อและเพื่อน (ออกอากาศ 29 ตุลาคม 2545) เป็นต้น

2. ประเด็นหัวข้อมาจากความน่าสนใจของตัวบุคคลเป็นหลัก อาจเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีความสามารถโดดเด่น หรือเป็นบุคคลตัวอย่าง แล้วหาหัวข้อมาจากตัวบุคคล นั้น เช่น เชิญคุณภัทราวดี มีชูธน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะการแสดง มาพูดคุยเรื่องมุมมอง ชีวิต (ออกอากาศ 13 สิงหาคม 2545) , คุณโชค บูลกุล ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจฟาร์มโชค

ชัย (ออกอากาศ 27 สิงหาคม 2545) , เชิญคุณพรเทพ เตชะไพบูลย์มาคุยเรื่องชีวิตครอบครัว (ออกอากาศ 3 กันยายน 2545) เป็นต้น

จากแนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลในการคัดเลือกประเด็นเนื้อหาและวิธีการนำเสนอของสื่อมวลชน จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการคัดเลือกประเด็นเนื้อหานั้นได้แก่ เศรษฐกิจ แหล่งข่าว ความต้องการของผู้รับสาร กลุ่มสนใจในเรื่องพิเศษ ผู้อุปถัมภ์รายการ และแรงกดดันทางสังคมหรือสถาบัน (กาญจนา แก้วเทพ , 2533) ดังนั้นภายในตัวสารนั้นจึงประกอบไปด้วยรูปแบบลักษณะการนำเสนอที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อเนื้อหานั้นเอง รายการไอทีวิทอล์คก็เป็นสื่อหนึ่งที่ทำตามปัจจัยภายในตัวองค์กรสื่อสารมวลชน ซึ่งก็ได้แก่การจัดการ นโยบายการผลิตงานขององค์กร นั่นก็คือ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ที่ต้องการเสนอความบันเทิงที่มีสาระ

วันที่ออกอากาศ	แขกรับเชิญ	เนื้อหา
13 ส.ค. 45	ภัทราวดี มีชูธน	มุมมองชีวิต
20 ส.ค. 45	ศุภชัย พานิชภักดิ์	คนไทยกับการค้าโลก
27 ส.ค. 45	โชค บูลกุล	วิกฤต โอกาส ฝีมือ และจินตนาการ
3 ก.ย. 45	พรเทพ เตชะไพบูลย์	เยี่ยมบ้านและทำกิจกรรมกับครอบครัว
10 ก.ย. 45	ปราบดา หยุ่น	ความน่าจะเป็นที่ "คูน" คิด ตอนที่ได้รางวัลซีไรท์
17 ก.ย. 45	อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	กระแสผู้นำคนใหม่ประชาธิปไตย
24 ก.ย. 45	พล.ต.อ.วิศิษฐ์ เดชกุขร	ชีวิตผู้บริหาร และนักเขียนในนสพ.มติชน
1 ต.ค. 45	ชัชวาลย์ คงอุดม	สมาชิกวุฒิสภา
8 ต.ค. 45	ร.ต.ต.วิจารณ์ พลฤทธิ์	ชีวิตที่เปลี่ยนไป
15 ต.ค. 45	น.พ.พรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช	จากเบื้องหลังสู่เบื้องหน้า
22 ต.ค. 45	นักกีฬาเอเชียนเกมส์	ฮีโร่ของเรา
29 ต.ค. 45	วงคาราวาน	28 ปี วงคาราวาน

ตารางที่ 7 เนื้อหาในรายการไอทีวิทอล์ค

รายการไอทีวีทอล์คก็เช่นเดียวกับรายการสัญญามหาชน ที่ใช้วิธีย่อภาพโลโก้หรือสัญลักษณ์ของผู้สนับสนุนรายการ เป็นกรอบเล็กๆ ที่มุล่งซ้ายของโทรทัศน์ ขึ้นสลับกับโลโก้รายการของรายการเป็นระยะๆ เนื่องจากยังต้องพึ่งพาผู้สนับสนุนรายการ ในการให้ค่าโฆษณา เพื่อผลต่อความอยู่รอดของรายการ

4.5.3 วิธีการสร้างกลยุทธ์

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการไอทีวีทอล์ค พบว่า ผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ในการสร้างความบันเทิงในรายการสนทนา สามารถพิจารณาได้ 2 ส่วน ใหญ่คือ

รูปแบบในการนำเสนอ

1. **ผู้นำเสนอเนื้อหา** ได้แก่ พิธีกรหลักในรายการไอทีวีทอล์ค ซึ่งผู้ผลิตมีวิธีการสร้างกลยุทธ์ คือ

- การใช้พิธีกรชาย -หญิงที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ คือเป็นรายการสนทนาบันเทิงที่เน้นเรื่องราวของบุคคลที่เป็นข่าว ผู้ผลิตจึงมองว่าพิธีกรเป็นส่วนประกอบที่สำคัญน้อยกว่าคำถามที่ใช้ถามแขกรับเชิญ ดังนั้นพิธีกรจะเป็นใครก็ได้ที่เป็นผู้มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ พูดจาได้ถูกต้องชัดเจน มีความเข้าใจเรื่องราวข่าวสารบ้านเมืองและความเป็นไปในสังคมมาก

- ผู้ผลิตรายการไอทีวีทอล์คต้องการให้เป็นรายการสนทนาพูดคุยอย่างมีสาระ ให้ประโยชน์กับผู้ชม จึงให้ความสำคัญกับคำถามที่ใช้ถามแขกรับเชิญ

“...พิธีกร ตรงนั้นมันเป็นส่วนประกอบที่มันจะมาดูทีหลังได้ พิธีกรเป็นตัวเสริม คือ หนึ่งพิธีกรจะดีไม่ได้อยู่ที่คำถาม ที่เราต้องการถามว่าหน้าที่เราจะถามคนนี้เราจะดึงตัวตนของเขามาได้แค่ไหน อารมณ์ทุกอย่างว่ามันจะทำได้มากแค่ไหน พิธีกรถ้ามือถึง มือถึงในที่นี้คือ ชั่วโมงบินถึง ถึงแม้เราจะเซ่ที่ประเด็นทำให้เขา 1 2 3 4 แต่ว่าเวลาเอา 5 4 3 2 เอาจริงๆมันไม่ได้เป็นตาม 1 2 3 4 หรือก มันจะต้องมีจากตรงโน้นมาอย่าตรงนี้ ตรงนี้มาอย่าตรงนี้ ตัวพิธีกรจะต้องทำการบ้านรู้จักเก็บรายละเอียดตรงโน้นมาปะตรงนี้ เพื่อยารายการให้รายการมันออกมากกระชับและดูดีก็ต้องเป็นหน้าที่ของพิธีกรไป แต่ว่าตัวของคนที่ทำรายการเองก็ต้องคอย Assist เขาด้วย ไม่ใช่ที่เราแค่มีประเด็นไปแล้วยื่นให้เขาเฉยๆ เราจะต้องคอย Assist ให้เขาว่าควรพูดอย่างนี้ควรทำอย่างนี้

มันจะเป็นการส่งกันไป สถานีนี้ รายการเป็นของสถานีๆเป็นคนทำ สถานีทำไมต้องไปเอาคนข้างนอก ไม่เอาคนข้างในล่ะ สถานีก็ต้องตอบโจทย์ เราก็ต้องปั้นคนของเราส่งคนของเรา เมื่อคนของเรามีศักยภาพพอที่จะทำได้ เราต้องดันคนของเราก่อนที่จะไปมองคนข้างนอก ถ้าพูดถึงภาพของพีคิตติแล้วนี่ เขาก็จะเป็นคนน่าเชื่อถือ ภูมิฐาน แต่สมมติอย่างแขกอย่างใครล่ะ สมมติปราบดา หยุ่น ให้คนอย่างกิตติ สิงหาปิดไปถามปราบดา หยุ่น เขาจะไม่รู้มากเท่าคนรุ่นราวคราวเดียวกับกันปราบดา เพราะว่าหนึ่ง คนอย่างกิตติเขาไม่ได้อ่านหนังสือของปราบดา เขาก็จะอ่านหนังสืออีกระดับหนึ่ง แต่ว่ากลุ่มเป้าหมายของปราบดา เราจะมีอีกคนหนึ่งคือวราภรณ์ กระเด็น ตอนนี้เป็นนักเขียน ตอนนั้นก็เรียกว่าเป็นโหนดของคนรุ่นใหม่ที่เป็นผู้ประกาศด้วย เป็นนักเขียนด้วย พิธีกรด้วย ซึ่งมันรอบรู้ แล้วก็จับประเด็นนั้นมาถามซึ่งคนนั้นบอกคนนั้นจะมาเสริมได้ มันจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างบางคนอย่างนักธุรกิจ นักการเมืองซึ่งวราภรณ์เขาอาจจะไม่รู้ อะไรของแขกรับเชิญมาก เขาก็จะรู้เรื่องราวของคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งสนใจอีกอย่างหนึ่ง แต่คนนี้อย่างกิตติเขาจะรู้มากกว่าเพราะว่าเขาอ่านหนังสือซึ่งมันจะเปรียบเทียบแขกกันเอง จะมีได้มีเสียมี รุกมีรับ คนหนึ่งบอกคนหนึ่งก็จะดัน มีจุดดีจุดเสียภายในตัว แต่ถ้าจะถามว่าคล่องไหม เหมือนให้หนัง มีสัญญา นรากรและแขกรับเชิญ ถามว่ารูปแบบมันคล้ายกันไหม คล้ายเพราะว่ามีพิธีกรชาย หญิงเหมือนกัน แขกรับเชิญเราจะ Fix มากกว่าของเจาะใจที่ค่อนข้างจะเปิดมากกว่า การทำการบ้านก็ดี มุมมองของการถามมันจะกว้างกว่า ข้อจำกัดมีน้อยกว่า แต่ของเราข้อจำกัดมันมีมากกว่า อย่างสัญญาเขาไม่ได้อ่านข่าว เขาเป็นดาราเป็นพิธีกร เป็นอะไรตั้งหลายอย่างที่เกี่ยวกับบันเทิง มุมมองของเขาที่จะถามเนี่ยเขาสามารถจะดึงมุมที่มันเป็นบันเทิงออกมาได้ ถ้าคุณดูเจาะใจเมื่อวานนี้ที่เขาถาม 1 รอบปีอะไรของแขกรับเชิญ ถึงแม้แขกจะเศร้าเพียงใด แต่ถ้าคุณดูอยู่นั้นมันไม่ใช่ความเศร้าแต่มันเป็นความบันเทิงที่จะสะท้อนกลับมาหาคุณ ถ้าไม่นั้นคุณจะไปเปิดดูอยู่ทำไม ไซ้ใหม่ ก็คือเขาแสดงความบันเทิงนั้นจะย้อนกลับมาหาคุณ...เราไม่สามารถไปแข่งความเร็วกับรายการอื่นได้หรอก สมมติเขาได้วันพุธนี้ แต่รายการเราออกวันอังคารหน้า รายการอื่นเขาเชิญแขกมาตั้งแต่วันพุธ พฤหัส ศุกร์หรือไม่กี่จันทร์ แต่มันจะมีข้อจำกัดเรื่องเวลา ความละเอียด เนื้อหา มันแทบจะถามอะไรเขาไม่ได้หรอก มันถามเต็มก็คือประเด็นฮ็อตที่สุดของปราบดาก็คือซีไรท์ มันได้ประเด็นเดียวก็จบล่ะ ตรงนี้คือมุมดีของเขาคือเขาได้ความเร็ว ดึงแขกได้เร็ว แต่ว่ามุมที่เขาได้เปรียบของเราเนี่ย เรื่องอื่นๆเขาไม่ได้แน่ ถ้าสมมติว่าเราอยากดูปราบดาแบบตัวเต็มๆ ตัวตนของปราบดาเป็นยังไง ที่มันสร้างภาพอย่างนี้ จะเป็นพอดันขึ้นมาหรือเปล่าถึงได้ อะไรอย่างนี้ เราลืมนึกได้เปรียบของเรา คือเวลาของเราเยอะกว่า แล้วก็นักกีฬาเอเขียนเกมส์ ปูไซ เราออกก่อนเขาออกหลัง ความแตกต่างมันจะมีอยู่แล้ว ของเขาจะออกแล้วบันเทิงไปเลย จะเห็นว่าคำถามค่อนข้างแตกต่างกันไปเลย โหนดคำถามคนละเรื่อง แต่ว่าประเด็นมันจะคล้ายกันคือปูไซได้เหรียญทอง แล้วที่มาของเหรียญทองนี้มันมาได้อย่างไร ไซ้ใหม่ ไซ้ของเราก็จะถามว่า ที่ฝึก

ซ่อมมาเป็นยังไง เรื่องอนาคต แต่ชมดาวจะถามว่ามีแฟนไหม คุณพรเทพให้ทำอะไร พี่กบเอามา
 นั่งคุยกัน ของเราไปนั่งโนนสนาม คือเขาเน้นความบันเทิงเป็นหลัก ของเราเน้นขายอะไร สมมติ
 ว่าคนอยากซื้อเข้ามาแล้วมีความใฝ่ฝันมาดูคนนี้ได้ อยากซื้ออย่างปุ๊ปุ๊ใหม่ ก็มีคนอยากเป็น
 เพราะดูว่าเป็นฮีโร่เป็นคิง แต่ของเราต้องการบอกว่าที่เขาคือฮีโร่เนี่ยเขาผ่านอะไรมาบ้าง จน
 มาถึงวันนี้เขาก็มีมันเป็นอย่างไร มีค่าใช้จ่ายขนาดไหน ลงไปในรายละเอียด ให้มากกว่า ซึ่งถ้า
 ตามแบบนี้มันก็จะหลุดจากแพคเกจ แพคเกจสุริยาซึ่งเขาก็จะไม่ถามเหมือนกัน เจาะใจอาจจะ
 ถามอย่างนี้ได้แต่เขาจะเน้นแขกที่รู้สึกว่ามีผลกระทบกับคนที่อยู่ในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ คน
 โดนจี้ โดนปล้น ถูกข่มขืน เป็นโรค คนอ้วน ซึ่งเขาจะจับจุดว่าแม่บ้านดูแลๆ แม่บ้านจะกดปุ่มรี
 โมทมาดูเขา เขาจะเอาอะไรมาดึงให้คนเข้าใจง่ายไม่ต้องคิดนาน กดแล้วจะไม่เปลี่ยนเลย..."
 (ปริญา ปริญญาตรี , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 3 มกราคม 2545)

2. แกรับเชิญ

วิธีการสร้างกลยุทธ์ที่รายการไอทีวอล์คใช้ในการสร้างความบันเทิงคือ แกรับ
 เชิญเป็นบุคคลในข่าว และแกรับเชิญที่น่าสนใจจากหลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อเป็น
 ประโยชน์ต่อผู้ชม

"...เราไม่ได้ขายพิธีกร ที่ขายอยู่ทุกวันนี้คือขายแขก กับคำถาม ไม่ว่าเราจะบริฟให้เป็น
 ประเด็น อย่างหลงตามหาบัวพูดถึงการบริจาคเงินทอง เมื่อคนไปแหบนแนมว่าคนบริจาคเงินมา
 เนี่ยแกก็หวงเงิน ไม่อยากให้เงินของแกไปตกที่ใครคนใดคนหนึ่ง แต่ความจริงแล้วเงินนั้นก็ตั้งอยู่
 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เขามีสิทธิ์จะใช้อะไรอย่างนี้ ถ้าเราถามหลงตาก็คงไม่ค่อยชอบหรอก
 แต่เราก็ต้องถาม หลงตาก็คงอธิบาย เขาก็บึ้งบึ้งขึ้นมาได้ แต่ถ้าเขาบึ้งบึ้งขึ้นมา นั่นล่ะคือที่คนดู
 อยากดู เราจะไม่ได้เต็มกับแกรับเชิญ ถ้าทำรายการทอล์คโชว์ การที่ไม่ให้แขกเห็นคำถามเป็นกา
 รดี ไม่จำเป็นต้องรายการทอล์คโชว์หรอก เพียงแต่ถ้าอยากให้มันเนียนแล้วก็ดูดีพอสมควร ถ้า
 อย่างเจาะใจ เขาค่อนข้างจะแน่นเขาจะมีการ search คำถามก่อน เขาจะเรียกแขกมาแล้วเขาจะ
 นั่งคุย พิธีกรมา แขกมา โปรดิวเซอร์มา ครีเอทีฟมา ทีมงานมานั่งคุยกัน แต่ของเราจะไม่ เรา
 ไปถึงบึ้งแขกพร้อม 5 4 3 2 เราจะเริ่มเลย นอกจากจะมีบางคนที่ค่อนข้างจะเป็นแขกผู้ใหญ่ซึ่งจะ
 ขอดูประเด็นตรงนั้นจะจำเป็น ระดับนายก รองนายก รัฐมนตรี ระดับผู้บริหาร เราจำเป็นที่จะ
 ต้องเซทไว้ให้เขาเลย แต่ว่าเซทไปก็จะเป็นคำถามพื้นๆ เราจะไปหักมันทีหลัง เราจะเลือกบุคคล
 จากข่าว ข่าวที่รู้สึกที่เราให้ความสนใจมากที่สุดนะ แต่บางทีไอ้ที่เราสนใจบางครั้งมันก็ทำไม่ได้
 มันเกิดจากข้อจำกัดหลายๆด้าน เช่น เชิญแล้วไม่มา ไปเกี่ยวกับข่าวเด่นด้วย แขกชนกันต่างคน

ต่างขอไม่ได้คุยกันก่อน เขาก็บอกว่าไอทีวีเหมือนกันแล้วจะให้ออกของใครล่ะ..." (ปริญา พลิวอิสสระ , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 3 มกราคม 2545)

3. บรรยายภาพ รายการไอทีวีทอล์คเป็นรายการที่แตกต่างจากรายการสนทนาบันเทิงอื่นๆ ที่จะไม่มีการบันทึกเทปในห้องส่ง แต่จะไปใช้ฉากจริงจากสถานที่ที่เกี่ยวข้องหรือสะดวกกับแขกรับเชิญให้มากที่สุด และไม่ใช่องค์ประกอบอื่นๆ มาเสริมเพื่อสร้างความบันเทิง

"...ที่ไอทีวีทอล์คทำมาปีกับเกือบ 6 เดือน ที่เป็นรูปแบบกิตติ วราภรณ์จะมีในสตูดิโอ 2 เทป คือเทปนักกีฬา กับเทปนักศึกษาขายบริการ นอกนั้นเราจะ out door หมด เพื่อที่เราจะต้องการสื่อถึงสถานที่ของบุคคลนั้นจริงๆ เพราะมันจะส่งกับอารมณ์ของเขามาก ยกตัวอย่าง ยายสม ที่ดินที่ถูกโกงไป ภาพข้างหลังก็จะเป็นพื้นดินที่แห้งมาก ไร่ร้อนมันจะขึ้นมา ควายไม่มีหญ้าให้กิน มันแห้งขนาดหญ้าไม่ขึ้น ต้นไม้ที่แบบโตมากแล้วมันดูเหลืองจนเรคิดว่ามันทำไมแห้งแล้งขนาดนี้ แล้วมันยังโกงกินได้อีก ภาพมันจะส่งกันมาก ทุกเทปที่ไหนก็ได้แล้วแต่ นอกจากเขารู้สึกว่าไม่สะดวก อย่างสถานที่ของเขาเขาจะไม่สะดวกอย่าง ปราบดาเขาไม่สะดวกจะให้เป็นคอนโด เราก็ต้องหาสถานที่ที่ไม่ใช่สตูดิโอ..." (ปริญา พลิวอิสสระ , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 3 มกราคม 2545)

4. มีการเพิ่มเทคนิคการนำเสนอเพื่อให้เข้ากับแนวคิดหลักของรายการ ซึ่งวิธีการสร้างกลยุทธ์ ได้แก่

- ใช้เทคโนโลยีและทีมงานบุคลากรที่เชื่อมต่อเทคนิคการนำเสนอ
- ใช้การตั้งชื่อตอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างความน่าสนใจ ให้เป็นคำสั้น ๆ ง่าย ๆ แต่ดูดี และง่ายแก่การเข้าใจ

เนื้อหาในรายการ

เนื้อหาหรือประเด็นในการสร้างกลยุทธ์ คือ 2 ลักษณะคือ

1. ประเด็นนำมาจากเหตุการณ์เรื่องราวที่น่าสนใจ อยู่ในความสนใจของผู้ชม ขณะนั้นๆ แล้วหาบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือรู้เรื่องราวมาร่วมสนทนา เพื่อคงความเป็น สถานีเพื่อข่าวสาร และให้ความรู้กับประชาชน

2. ประเด็นหัวข้อมาจากความน่าสนใจของตัวบุคคลเป็นหลัก อาจเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง มีความสามารถโดดเด่น หรือเป็นบุคคลตัวอย่าง แล้วหาหัวข้อมาจากตัวบุคคล นั้น

“เมื่อก่อนไอทีวีทอล์คจะยึดคอนเซ็ปต์ สนทนาเชิงข่าว ซึ่งเป็น Hard Talk จริงๆ ซึ่งจะหนัก มีสาระ เหมือนว่าเหตุการณ์ตรงนี้เกิดขึ้น เราก็จะหยิบประเด็นตรงนี้มาพูด คือ ถ้าอยากรู้ว่า ประเด็นข่าวในแต่ละวันมีอะไรก็ให้มาเปิดดูไอทีวีทอล์คได้ เมื่อรูปแบบนี้มีความมั่นคง ความเป็นไอทีวีทอล์ค ระยะเวลาหนึ่งมันก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป เปลี่ยนเป็นอีกรูปแบบหนึ่งเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ออกมาเป็นรูปแบบรายการแนววิเคราะห์บ้าง สนทนาเพื่อตั้งประเด็นของแขกรับเชิญบ้าง สนทนาเพื่อหาทางออกของปัญหาต่างๆ บ้าง พอปีที่ 6 ของไอทีวีทอล์ค ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงคือผู้บริหารเห็นว่าควรเปลี่ยนรูปแบบจากไอทีวีทอล์คที่เป็น Hard Talk เพราะว่ามันจะไปชนกับรายการสนทนาเชิงข่าว “ข่าวเด่นประเด็นร้อน” ก็เปลี่ยนให้มันเป็นสนทนาบุคคลเพื่อทัศนะ สนทนาตัวตนของแขกรับเชิญ แล้วให้ “ข่าวเด่นประเด็นร้อน” พูดถึง Hard Talk เป็นประเด็นหลักแต่ปีหน้า (2546) ไอทีวีทอล์ค จะหายไปเกิดรายการใหม่ขึ้นมา แต่ยังคงคำว่าไอทีวีทอล์คไว้ เป็นรายการไอทีวีทอล์ค คว้าไรตี้ สนทนาบุคคลแต่ว่าจะเน้นรูปแบบไลฟ์สไตล์ของนักการเมือง นักธุรกิจ เน้นน้ำหนักแขกเป็นหลัก โดยไม่เน้นแขกที่มีโทนเบาๆ โทนมืดสีสันจะไม่ไป ที่ยังคงชื่อไอทีวีทอล์คไว้ เพราะว่าชื่อมันขายได้ไปยืนขายโฆษณา มันยังขายได้...รายการทอล์คโชว์ มันเป็นสิ่งที่สถานีโทรทัศน์จำเป็นต้องมี ไม่ว่าจะเป็รายการทอล์คแบบไหน มันจะมีลูกเล่นทุกสถานี เพียงแต่ว่าจุดยืนสถานีนั้น ต้องการให้รูปแบบทอล์คเป็นอย่างไร ซึ่งมันไปแตกได้เยอะแยะ อย่างเช่น รายการป๊อๆๆ ก็เป็นทอล์คโชว์ได้เหมือนกัน ซึ่งมันจะออกแนวตลกกว่าไรตี้ไป ซึ่งมันจะมีรูปแบบ แนวสถานีเป็นตัวกำหนดอยู่แล้ว ว่าสถานีอย่างไอทีวีนี้เขาต้องการรายการทอล์คที่เป็น Hard Talk ไว้ 1 รายการ เพื่อคงความเป็นสถานีข่าวอันนี้เป็นสิ่งจำเป็นของสถานี คือรายการเราจะแตกต่างจากช่องอื่นตรงที่รายการเราเป็นรายการทอล์คโชว์ซึ่งมีความแตกต่างจากใน 5 ช่อง ทอล์คโชว์เราก่อนข้างจะเป็นสาระ จุดเด่นของเราเป็นอย่างนั้น เราไม่แข่งกับตีสิบแน่ๆ เรตติ้งของเราไม่ชนะเขาอยู่แล้ว เพราะว่าเราเน้นกระแสด โบนัสฟูคมาแรง แล้วอีกอย่างหนึ่งต้องยอมรับว่าทุกวันนี้คนบริโภคสื่อทางทีวีเปิดดูเพื่อความบันเทิง เพื่อความสบายใจ แต่ที่เราจะมีกลุ่มหนึ่งซึ่งความบันเทิงของเขาก็คือหาอะไรมาใส่สมอง อย่างเช่นที่ปราบดาพูดว่า ต้นไม้ต้นนี้ดูดีจัง คนดูเอาไปตีความ ตรงนี้มันก็ได้

ความบันเทิงว่าทำไมต้นไม้ต้นนี้ดูดีจัง ไม่ใช่ดูฟลุคโบว์จบบอยู่ตรงหน้าจอ..." (ปริญา ปรินวิษ
สระ , โปรดิวเซอร์ , สัมภาษณ์ 3 มกราคม 2545)

จากการศึกษารายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์ทั้ง 5 รายการ คือ รายการสมาคมชม
ดาว รายการหลังคาเดียวกัน รายการเจาะใจ รายการสัญญามหาชน และรายการไอทีวีทอล์ค
สามารถสรุปกลยุทธ์การสร้างความบันเทิงในรายการสนทนาบันเทิงให้เห็นเป็นตารางดังต่อไปนี้

รายการ	สมาคมชมดาว	หลังคาเดียวกัน	สัญญามหาชน	เจาะใจ	ไอทีวีทอล์ค
<p>กลยุทธ์การสร้างความบันเทิง</p> <p>1. <u>พิธีกร</u></p> <p>-บุคลิกลักษณะ / การพูด / การดำเนินรายการ</p> <p>-การตั้งคำถาม</p>	<p>พิธีกรคู่หญิง-หญิง</p> <p>ความสวยน่ารัก บวกความสามารถ พูดตามสบาย สร้างความเป็นกันเอง กระเช้าเหย้าเหยื่อเข้าคู่กัน</p> <p>ถามคำถามเบาๆ สบายใจ ไม่เอาจริงเอาจึ่งกับคำตอบ</p>	<p>พิธีกรคู่ชาย-หญิง</p> <p>สนุกสนาน อบอุ่น เป็นกันเอง พูดตามสบาย สนุกสนาน สร้างความเป็นกันเองกับแขกรับเชิญและผู้ชม</p> <p>ถามคำถามเบาๆ สบายใจ ใช้ปฏิภาณไหวพริบในการสร้างอารมณ์ขันเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน</p>	<p>พิธีกรหลัก ชาย</p> <p>พิธีกรร่วม ชาย-ชาย</p> <p>ให้ความสำคัญกับตัวพิธีกร เป็นพิธีกรที่มีสาระและความบันเทิงในตัว มีวิธีการมีลีลา ทักตะ และมีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีภาพพจน์ที่ดี</p> <p>ใช้ปฏิภาณไหวพริบในการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ตั้งคำถามแบบไม่เป็นทางการ ถามตรงๆ บวกกับการตั้งคำถามนำ</p>	<p>พิธีกรคู่ชาย-หญิง</p> <p>มีความสามารถ กล้าซักถามสุภาพ แสดงออกถูกกาลเทศะ และมีความเป็นกันเอง ใช้ทั้งวิจนะและอวิจนะภาษา</p> <p>เปิดเผยตรงไปตรงมา จะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบหนักๆ แต่ไม่ก้าวร้าวรุนแรง ใช้ภาษาพูดตรงๆ ง่ายๆ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะการปิดแบบเปิด</p>	<p>พิธีกรคู่ชาย-หญิง</p> <p>เป็นผู้มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ กล้าซักถามเพื่อหาความจริง พูดจาได้ถูกต้องชัดเจน</p> <p>ถามตรงประเด็นและเจาะลึก เพื่อให้ได้จุดที่สนใจและข้อเท็จจริง โดยใช้ปฏิภาณไหวพริบในการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ยืดหยุ่นคำถาม แทรกคำถามเพิ่มเติม</p>

รายการ	สมาคมชมดาว	หลังคาเดียวกัน	สัญญามหาชน	เจาะใจ	ไอทีวิทัศน์
2. <u>ผู้ร่วมรายการ</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ดารา -คนเด่นดังมีชื่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> -ดารา -คนเด่นดังมีชื่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> -ดาราตามสมัยนิยม -ดาราดังในอดีต -คนที่มีชื่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> แขกรับเชิญมีความหลากหลาย เช่น -บุคคลทั่วไปที่มีเรื่องราวน่าสนใจ กระแทกกับคนในสังคมทางใดทางหนึ่ง -ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้คนให้ความสนใจ -ผู้มีชีวิตการต่อสู้ -ผู้เชี่ยวชาญชะตากรรมหรือความสูญเสีย -ความรักความผูกพันของคนในครอบครัว -ผู้มีผลงานความสำเร็จ -ผู้ช่วยเหลือสังคม -ผู้ที่มีเรื่องราวแปลกๆ 	<ul style="list-style-type: none"> -เรื่องบุคคลในกระแสข่าว -ชีวิต ผลงานของหรือผู้มีชื่อเสียงที่ไม่ใช่ดารา

รายการ	สมาคมชมดาว	หลังคาเดียวกัน	สัญญามหาชน	เจาะใจ	ไอทีวีทอล์ค
3. <u>บรรยากาศ</u> -ฉาก	เน้นการสร้างบรรยากาศ มีการจัดฉากหลักและฉาก ประกอบเพิ่มเติม - ฉากหลักเป็นแบบธรรมชาติ เป็นที่ทำการของสมาคม - จัดฉากประกอบเป็นแบบ เหมือนจริง จำลองสถานที่ ต่างๆ	เน้นการสร้างบรรยากาศ มีการจัดฉากหลากหลาย - ฉากหลักเป็นแบบเหมือน จริง เป็นห้องรับแขกในบ้าน - มีฉากสำหรับเล่นเกม	ไม่เน้นการสร้างบรรยากาศ จัดฉากไม่หลากหลาย -มีการจัดฉากแบบ Fantasy และด้านหลังมี โปรเจกเตอร์ขนาดใหญ่เพื่อ ขยายภาพโลโก้รายการและ ภาพที่เกิดขึ้นในรายการ	ไม่เน้นการสร้างบรรยากาศ จัดฉากไม่หลากหลาย -จัดฉากแบบธรรมดา	ไม่เน้นการสร้างบรรยากาศ จัดฉากไม่หลากหลาย -ฉากคือสถานที่จริงนอกห้อง ส่ง
-แสง สี	มีการจัดแสงสีที่หลากหลาย - จัดแสงสมจริง - จัดแสงแบบพิเศษ -มีการใช้ไฟสี ไฟกระพริบ	มีการจัดแสงสีที่หลากหลาย - จัดแสงสมจริง - จัดแสงแบบพิเศษ -มีการใช้ไฟสี ไฟกระพริบ	จัดแสงสีไม่หลากหลาย -ใช้แสงธรรมดาเพื่อความ สว่าง	จัดแสงสีไม่หลากหลาย -ใช้แสงธรรมดาเพื่อความ สว่าง	จัดแสงสีไม่หลากหลาย -ใช้แสงธรรมชาติ
-หมอกควัน	บางครั้ง	บางครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้	ไม่ใช้

รายการ	สมาคมชมดาว	หลังคาเดียวกัน	สัญญามหาชน	เจาะใจ	ไอทีวีทอล์ค
-เสียง	มีการใช้เสียงที่หลากหลาย - มีเพลงประจำรายการ - มีเพลงประกอบรายการและเพลงคลอ - มีผู้ชมในห้องส่ง ส่งเสียงปรบมือและเสียงกรี๊ด - การใช้เสียงประกอบ (Sound Effect)	มีการใช้เสียงที่หลากหลาย - มีเสียงดนตรีประจำรายการ - มีผู้ชมในห้องส่ง ส่งเสียงปรบมือและเสียงกรี๊ด - การใช้เสียงประกอบ (Sound Effect)	ไม่มีเสียงหลากหลาย - มีผู้ชมในห้องส่ง ส่งเสียงปรบมือและเสียงกรี๊ด	ไม่มีเสียงหลากหลาย - มีเสียงดนตรีประจำรายการ - ใช้เสียงที่เกิดขึ้นจริงในรายการ มิใช่เสียงที่ปรุงแต่งขึ้น	ไม่มีเสียงหลากหลาย - มีเสียงดนตรีประจำรายการ - ไม่มีเสียงผู้ชมและเสียงอื่นๆ
4. <u>เพิ่มเทคนิคในการนำเสนอ</u>	มีการเพิ่มเทคนิคที่หลากหลาย - การใช้วิธีการอุปมาอุปมัย - การนำบุคคลหรือสิ่งของมาสร้างความประหลาดใจ - การเพิ่ม VTR คำถามจากผู้ชมหรือเพื่อนดารา นักร้อง นักแสดงคนอื่นๆ	มีการเพิ่มเทคนิคที่หลากหลาย - การเพิ่มการเล่นเกมเข้ามาในรายการ - การเพิ่ม VTR เยี่ยมชมบ้านหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแขกรับเชิญ - การใช้เทคนิคในการติดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกมาก	เพิ่มเทคนิคน้อย - การใช้เทคนิคในการติดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกในช่วงที่ออกไปทำกิจกรรม	เพิ่มเทคนิคน้อย - ใช้วิธีการดึงจังหวะเพื่อสร้างความน่าสนใจ - ใช้การตั้งชื่อตอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างความน่าสนใจ - มีการนำอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการพูดคุยมาเสนอในรายการ	เพิ่มเทคนิคน้อย - ใช้การตั้งชื่อตอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อสร้างความน่าสนใจ

รายการ	สมาคมชมดาว	หลังคาเดียวกัน	สัญญามหาชน	เจาะใจ	ไอทีวีทอล์ค
4. <u>เพิ่มเทคนิคในการนำเสนอ</u> (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> -การเพิ่ม VTR เยี่ยมชมบ้านหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแซกรับเชิญ -การนำความสนุกสนานของรายการอื่นมาผสม -การใช้เทคนิคในการตัดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก -ความสดของรายการ 				

ตารางที่ 8 สรุปกลยุทธ์การสร้างความบันเทิง

จากตารางกลยุทธ์รายการสนทนابันเทิงทางโทรทัศน์ทั้ง 5 รายการ ได้แก่ รายการสมาคมชมดาว รายการหลังคาเดียวกัน รายการสัญญามหาชน รายการเจาะใจ และรายการไอทีวีทอล์ค พบว่ากลยุทธ์การสร้างความบันเทิงในรายการสนทนابันเทิงทางโทรทัศน์มีทั้งจุดร่วมที่เหมือนกัน และจุดต่างที่ทำให้แต่ละรายการมีความแตกต่างกัน ดังนี้

จุดร่วมกลยุทธ์รายการสนทนابันเทิง

1. จำนวนพิธีกรที่มีมากกว่า 1 คน

เนื่องจากเป็นรายการสนทนابันเทิง ซึ่งนอกจากพิธีกรจะทำหน้าที่เชื่อมการสนทนา ระหว่างแขกรับเชิญกับผู้ชมแล้ว พิธีกรยังพูดคุยกันเองด้วย พิธีกรมากกว่า 1 คน จะทำให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศทำให้รายการที่มีการพูดคุยกันตลอดระยะเวลาออกอากาศหนึ่งชั่วโมงดูไม่น่าเบื่อจนเกินไป พิธีกรแต่ละคนจะรู้บทบาทของตนเองในการเป็นผู้ให้ความบันเทิงหรือผ่อนคลายแก่ผู้ชม และควบคุมการสัมภาษณ์ให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ตลอดจนมีการแบ่งงานกันทำ เช่น พิธีกรคนหนึ่งถาม อีกคนหนึ่งคอยแซว หรือคอยปลอบประโลม ฯลฯ นอกจากนั้นแล้วพิธีกรมากกว่า 1 คน ก็จะทำให้การพูดคุยซักถามมีมุมมองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และบางครั้งการกลั่นแกล้งหรือแซวหยอกล้อกันเองในหมู่พิธีกร ก็จะช่วยสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมได้

2. แขกรับเชิญต้องเป็นคนที่มีความเสี่ยง

รายการส่วนใหญ่ยังมีจุดร่วมกลยุทธ์โดยการใช้แขกรับเชิญที่เป็นบุคคลที่มีความเสี่ยง เพราะบุคคลที่มีความเสี่ยงจะสามารถสร้างความบันเทิงและดึงดูดผู้ชมให้ติดตามชมรายการ แต่วิธีการมีความเสี่ยงอาจจะแตกต่างกันบ้าง เช่น บางรายการใช้บุคคลที่มีความเสี่ยงที่เป็นดารา นักกีฬา นักการเมือง ฯลฯ

จุดต่างกลยุทธ์รายการสนทนابันเทิง

1. เพศพิธีกร

พิธีกรรายการสนทนابันเทิงทางโทรทัศน์แต่ละรายการไม่จำเป็นต้องเป็นชาย 1 หญิง 1 เสมอไป พิธีกรชายหรือหญิงจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาและแนวคิดหลักของรายการ เช่น รายการสมาคมชมดาวมีพิธีกรหญิง - หญิง ที่สามารถแสดงอารมณ์ ช่างซักช่างถาม แสดงความรู้สึก สนุกสนาน อ่อนไหว อ่อนโยน เพื่อให้เหมาะกับเนื้อหาที่เน้นบันเทิง หรือเรื่องเบาๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

กับชีวิต ความรัก ครอบครัว ชีวิตประจำวัน ของสวยๆ งามๆ ฯลฯ ซึ่งพิธีกรหญิงจะเหมาะสมกับรูปแบบและคำถามแบบนี้มากกว่าพิธีกรชาย ซึ่งถูกมองว่ามีความรู้ เฉลียวฉลาด รู้เท่าเล่ห์เหลี่ยม ส่วนรายการสัญญามหาชน ซึ่งมีเนื้อหาที่หลากหลายมากกว่า มีทั้งสาระผสมบันเทิง จะใช้พิธีกรหลักชาย และพิธีกรร่วมชาย - หญิง ซึ่งมีความแตกต่างทางชนชั้น อายุ และประสบการณ์ที่ไม่เท่ากัน มาช่วยกันแลกเปลี่ยนประเด็นและมุมมอง ส่วนรายการสนทนาบันเทิงที่ใช้ทั้งพิธีกรหญิง - ชาย ประทับกันก็เพื่อลบลบมด้อยของแต่ละฝ่าย ที่พิธีกรชายอาจจะดูด้นเกินไป จึงให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายถามแทน เป็นต้น

2. บุคลิกลักษณะของพิธีกร

เช่นเดียวกับเพศพิธีกร บุคลิกลักษณะของพิธีกรจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาและแนวคิดหลักของรายการ รายการสนทนาบันเทิงที่เน้นบันเทิงอย่างรายการสมาคมชมดาว และรายการหลังเดียวกัน ต้องการพิธีกรหญิงที่มีบุคลิกขณะสวยงามน่ารัก ยิ้มร่าเรริง สนุกสนาน สร้างความเป็นกันเอง บุคลิกลักษณะของพิธีกรในรายการประเภทนี้จะสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชม สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (intimate relation) คือสร้างบุคลิกของพิธีกรให้ดูอบอุ่นเป็นกันเอง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางประกอบมาก มีวิธีการดำเนินรายการแบบผ่อนคลายเป็นกันเอง มีการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางประกอบมาก มีวิธีการดำเนินรายการแบบผ่อนคลายเป็นกันเอง กลมกลืนและงดงามน่าประทับใจ ยกย่องให้เกียรติชื่นชมต่อบุคคลรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นผู้ฟังผู้ชม หรือผู้ร่วมงาน ที่สำคัญอารมณ์ขันของพิธีกรต้องสุภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่ารายการสนทนาบันเทิงที่ประสบความสำเร็จพิธีกรต้องระวังการเข้าหยา หรือการใช้ถ้อยคำสำนวนสร้างอารมณ์ขันที่อาจกลายเป็นไม่สุภาพโดยไม่ได้ตั้งใจ สำหรับการแต่งกายของพิธีกรก็จะมีหลากหลาย เช่น พิธีกรรายการสมาคมชมดาวจะแต่งกายทั้งแบบทันสมัย แบบย้อนยุค แบบสดใส และแบบชู้ดราตรี เพื่อให้เข้ากับเนื้อหาและแขกรับเชิญในแต่ละสัปดาห์ และสร้างความรู้สึกละเอียดถี่ถ้วนให้แก่ผู้ชม พิธีกรรายการหลังคาเดียวกันจะสวมชุดลำลอง ให้ความหมายถึงความสะดวกสบาย เป็นกันเอง ไม่มีพิธีกรรีตอง เข้าบรรยากาศกับฉากห้องรับแขก ส่วนพิธีกรรายการสัญญามหาชน จะมีหลายชุดในหนึ่งวัน เสื้อผ้าของพิธีกรส่วนใหญ่จะเป็นชุดสุภาพสากล ส่วนช่วง Outdoor ที่พิธีกรจะออกไปทำกิจกรรมนอกห้องส่ง พิธีกรก็ใส่ชุดให้เข้ากับกิจกรรมในวันนั้น สำหรับพิธีกรรายการเจาะใจและรายการไอทีวิทอลส์ พิธีกรจะแต่งกายค่อนข้างเป็นทางการ แสดงความสุภาพเรียบร้อย พิธีกรหญิงสวมเสื้อผ้าเข้าชุด ดูคล่องแคล่วทะมัดทะแมง

แต่รายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาเน้นสาระ จะต้องการพิธีกรหญิงหรือชายที่มีความสามารถ กล้าซักกล้าถาม ดูน่าเชื่อถือ ใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมและเข้าใจง่าย ประกอบไป

ด้วยท่าทางการแสดงออกที่ตรงตามคำพูดและความคิด มีการใช้ภาษาท่าทาง และอวัจนภาษา
อื่นๆ เช่น การสบตา การพยักหน้ารับ การเอนตัวเข้าหา ฯลฯ

3. การตั้งคำถาม

การตั้งคำถามและการสัมภาษณ์ของพิธีกรก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหรือประเด็นที่ต้องการจาก
แขกรับเชิญ ที่ทำให้บรรยากาศในการพูดคุยเกิดอรรถรส เกิดความตื่นตื้นเต้นน่าสนใจชวนให้ติดตาม
รายการสมาคมชมดาวและรายการหลังคาเดียวกัน มีการตั้งคำถามแบบเบาๆ สบายใจ ไม่เอา
จริงจังกับคำตอบ ไม่บีบบังคับแขกรับเชิญ บวกกับการตั้งคำถามแบบยั่วเหยียดหรือตะล่อม สร้าง
อารมณ์ขันเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน รายการสัญญามหาชนใช้การตั้งคำถามแบบไม่เป็นทาง
การ บวกกับการตั้งคำถามนำ โดยพิธีกรใช้ปฏิภาณไหวพริบในการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงนำ
มาตั้งเป็นคำถาม ส่วนรายการเจาะใจและรายการไอทีวอล์คที่เนื้อหาเน้นสาระ จะมีการตั้งคำ
ถามตรงประเด็นและเจาะลึก เปิดเผยมตรงไปตรงมา เพื่อให้ได้จุดที่สนใจและข้อเท็จจริง

4. ผู้ร่วมรายการ

จะเห็นได้ว่าผู้ร่วมรายการหรือแขกรับเชิญในรายการสนทนาบันเทิงทั้ง 5 รายการ
ส่วนใหญ่มักแบ่งได้เป็น

- แขกรับเชิญที่เป็นดารา รวมถึงนักร้อง นักแสดง ที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยม
- แขกรับเชิญที่เป็นดาราในอดีต
- แขกรับเชิญที่ไม่ได้เป็นดารา
- บุคคลผู้มีชื่อเสียง ซึ่งประกอบอาชีพในวงการอื่นๆ ที่ไม่ใช่วงการบันเทิง แต่เป็น
บุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีในวงสังคม
- บุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง

รายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์แต่ละรายการก็มีกลยุทธ์ในการสร้างความบันเทิงใน
ด้านผู้ร่วมรายการหรือแขกรับเชิญแตกต่างกัน คือ

รายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาเน้นบันเทิง เช่น รายการสมาคมชมดาวและรายการ
หลังคาเดียวกันจะใช้กลยุทธ์การเชิญแขกรับเชิญที่เป็นดารา อยู่ในวงการบันเทิง รวมไปถึงนักร้อง
นักแสดงที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยม และบุคคลผู้มีชื่อเสียง ซึ่งประกอบอาชีพในวงการอื่นๆ ที่
ไม่ใช่วงการบันเทิง แต่เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีในวงสังคม เช่น นักการเมือง

ส่วนรายการสัญญาณหาชนที่มีเนื้อหาผสมผสานระหว่างบันเทิงกับสาระ จะเชิญแขกรับเชิญเป็นดารา อยู่ในวงการบันเทิง รวมไปถึงนักร้อง นักแสดงที่กำลังอยู่ในกระแสความนิยม และดาราที่เคยดังในสมัยอดีต ที่ปัจจุบันคนรุ่นใหม่อาจจะไม่รู้จักรักแล้ว แต่ผู้ชมอีกหลายท่านก็ยังคงคิดถึงและอยากรู้เรื่องราวของบุคคลเหล่านั้น รวมทั้งบุคคลผู้มีชื่อเสียงในวงการอื่นๆ มาร่วมพูดคุยให้ข้อคิดแก่ผู้ชม

รายการเจาะใจ เป็นรายการที่มีระยะเวลาในการออกอากาศมายาวนานที่สุดใน 5 รายการ จึงมีการเชิญแขกรับเชิญที่หลากหลายมากกว่ารายการอื่นๆ ทั้งแขกรับเชิญที่เป็นดารา ผู้มีชื่อเสียง และผู้ที่ไม่มีความดังแต่เป็นบุคคลทั่วไปที่มีเรื่องราวน่าสนใจ กระทั่งกับคนในสังคมทางใดทางหนึ่ง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้คนให้ความสนใจ บุคคลผู้มีชีวิตการต่อสู้ เติญชะตากรรมหรือความสูญเสีย บุคคลผู้ทำงานช่วยเหลือสังคม มีผลงานความสำเร็จ หรือแม้แต่นักแสดงที่มีเรื่องราวแปลกๆ ไม่ค่อยได้เห็นในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

รายการไอทีวีทอล์ค ที่มุ่งเน้นข่าวสารและสาระ แขกรับเชิญจึงมักเป็นบุคคลผู้ที่กำลังอยู่ในกระแสข่าว หรือไม่ก็เป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียง ซึ่งประกอบอาชีพในวงการอื่นๆ ที่ไม่ใช่วงการบันเทิง แต่เป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีในวงสังคม เช่น นักการเมือง นักกีฬา ฯลฯ

5. เนื้อหาหรือประเด็น

เนื้อหาหรือประเด็นเป็นจุดต่างอันหนึ่งของกลยุทธ์รายการสนทนาบันเทิง เพราะในปัจจุบันรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์มีเนื้อหาหรือประเด็นที่หลากหลาย เพื่อสร้างเอกลักษณ์หรือจุดเด่นให้กับรายการ เช่น บางรายการจะมีแต่เนื้อหาหรือประเด็นของดารา นักร้อง นักแสดง หรือบุคคลผู้มีชื่อเสียง เช่น รายการสมาคมชมดาว และรายการหลังคาเดียวกัน แต่บางรายการก็ไม่นำเสนอเนื้อหาหรือประเด็นของดารา เช่น รายการเจาะใจ ที่นำเสนอเนื้อหาหรือประเด็นที่หลากหลายมาก ทั้งเรื่องราวของบุคคลที่มีความน่าสนใจ มีความขัดแย้ง ความตึงเครียด ความแปลกประหลาด และเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ฯลฯ

6. บรรยากาศในการนำเสนอ

รายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหานันทนาการ เช่น รายการสมาคมชมดาว และรายการหลังคาเดียวกัน จะมีการสร้างบรรยากาศในการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น มีการจัดฉากหลักและฉากประกอบเพิ่มเติม มีการจัดแสงสีที่หลากหลาย มีการใช้หมอกควัน และมีการใช้เสียงที่หลากหลาย ฯลฯ มากกว่ารายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาหนักไปทางสาระ เช่น รายการ

การสัมภาษณ์หาชน รายการเจาะใจ และรายการไอทีวิทอล์ค ซึ่งจะมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากเนื้อหาหรือประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจของแขกรับเชิญ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ชม และมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากบรรยากาศน้อยมาก

7. การเพิ่มเทคนิคในการนำเสนอ

เช่นเดียวกับการสร้างบรรยากาศในการนำเสนอ ที่รายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเน้นบันเทิง เช่น รายการสมาคมชมดาว และรายการหลังคาเดียวกัน จะมีการเพิ่มเทคนิคในการนำเสนอที่หลากหลาย เช่น การใช้วิธีการอุปมาอุปมัย การนำบุคคลหรือสิ่งของมาสร้างความประหลาดใจ การเพิ่ม VTR คำถาม การทำ VTR เยี่ยมชมบ้านหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับแขกรับเชิญ การใช้เทคนิคในการตัดต่อและใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก ฯลฯ ส่วนรายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาหนักไปทางสาระ เช่น รายการสัมภาษณ์หาชน รายการเจาะใจ และรายการไอทีวิทอล์ค ซึ่งจะมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากเนื้อหาหรือประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจของแขกรับเชิญ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ชม และมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากในการนำเสนอเล็กน้อย จะมีบ้างก็เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวที่จะนำเสนอมากขึ้น เช่น การตั้งชื่อตอน การนำอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมาสาธิตหรือแสดง ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า กลยุทธ์การสร้างความบันเทิงในรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์มีลักษณะขององค์ประกอบ คือมีพิธีกร แขกรับเชิญ บรรยากาศ และเทคนิคในการนำเสนอเหมือนกันทั้ง 5 รายการ แต่มีวิธีการสร้างกลยุทธ์แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวคิดหลักและเนื้อหาของแต่ละรายการ กล่าวคือ รายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาหนักไปทางบันเทิง เช่น รายการสมาคมชมดาว และรายการหลังคาเดียวกัน ซึ่งเป็นรายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องบุคคล ชีวิต ผลงาน ครอบครัว ของดารา นักแสดง นักร้อง หรือผู้มีชื่อเสียง จะมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากตัวบุคคล ด้วยการเชิญผู้ร่วมรายการที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักกันดีในวงสังคม (celebrity) ซึ่งก็ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพนักแสดง นักร้อง และการใช้พิธีกรที่มีชื่อเสียง มีจุดเด่นและความสามารถเฉพาะตัว ตลอดจนมีการสร้างบรรยากาศและสร้างเทคนิคในการนำเสนอที่หลากหลายมากกว่ารายการสนทนาบันเทิงที่มีเนื้อหาหนักไปทางสาระ เช่น รายการสัมภาษณ์หาชน รายการเจาะใจ และรายการไอทีวิทอล์ค ซึ่งจะมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากเนื้อหาหรือประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจของแขกรับเชิญ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ชม แต่จะมีวิธีการสร้างความบันเทิงจากองค์ประกอบอื่นๆ คือ พิธีกร และมีการสร้างบรรยากาศและเพิ่มเทคนิคในการนำเสนอเล็กน้อย

จากการวิเคราะห์กลยุทธ์และการสัมภาษณ์ผู้ผลิตถึงวิธีการสร้างความบันเทิงในรายการ
สนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์ทั้ง 5 รายการในบทที่ 4 นี้ คงจะสามารถทำให้เห็นถึงลักษณะของกล
ยุทธ์และวิธีการสร้างกลยุทธ์ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความบันเทิงในรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์
ในส่วนของผู้ชมนั้นจะได้รับความบันเทิงจากรายการสนทนาบันเทิงทางโทรทัศน์หรือไม่ เพราะเหตุ
ใดนั้น ผู้วิจัยจะขอเสนอในบทที่ 5 ต่อไป